

FASE 1

ENQUÊTE PER VRAGENLIJST BIJ EEN STEEKPROEF VAN BRUSSELSE BURGERS DIE REPRESENTATIEF IS VOOR DE
DIVERSITEIT VAN DE BRUSSELSE BEVOLKING

SAMENVATTENDE NOTA

Deze samenvattende nota werd opgesteld door het Policy Lab-team van de Université libre de Bruxelles (ULB).

Schrijvers

Justine Brunet
Robin Lebrun
Aurélié Tibbaut
Emilie van Haute

Samenvattende nota ingediend op 3 februari 2023.

INHOUDSOPGAVE	4
SAMENVATTING	5
INLEIDING	6
METHODOLOGIE	7
PLANNING	7
BESTURING	8
OPSTELLEN VAN DE VRAGENLIJST	9
SAMENSTELLING VAN DE STEEKPROEF EN VERTEKENINGEN	11
RESULTATEN SAMENVATTING	19
SOCIAALDEMOGRAFISCHE KENMERKEN	19
BURGERSCHAP	21
INSTELLINGEN: EVALUATIE	29
INSTELLINGEN: VOORKEUREN	45
OVERHEIDSBELEID : VOORKEUREN	48
ENERGIECRISIS	55
BURGERSCHAP	57
RECALL	58
BESLUIT	59
BIJLAGEN	73
ANALYSE VAN HET AANDEEL NIET-ANTWOORDEN OP BASIS VAN SOCIAAL-DEMOGRAFISCHE KENMERKEN VAN DE RESPONDENTEN	73
ANALYSES NAAR SOCIAALDEMOGRAFISCH PROFIEL VAN DE RESPONDENTEN	76

Methodologie :

- Doelgroep: 18 jaar en ouder, woonachtig in Brussel.
- Quota-onderzoek met 1151 respondenten, waaronder 1003 online (CAWI) et 148 face-to-face (FTF), afgenomen van 07/11/2022 tot 05/12/2022.
- CAWI-quota gebaseerd op geslacht en leeftijd; corrigerende FTF-enquête op opleidingsniveau, nationaliteit, verblijfsgemeente (flexibel).
- Vragenlijst van 20 minuten, gesloten vragen.

Voornaamste resultaten:

- Steekproef van goede kwaliteit, met name dankzij de corrigerende enquête op opleidingsniveau, nationaliteit en verblijfsgemeente.
- Algemeen positieve beoordeling van de bestaande situatie, met relatief homogene bevindingen op basis van de profielen.
- Beoordeling van overheidsinstellingen en -beleid en prioriteiten, die leidt tot de bepaling van prioritaire thema's: veiligheid, netheid, wonen, mobiliteit en economie.
- Beoordeling van de situatie met een hekeling van het tweesnelhedenkarakter van Brussel.
- Brede consensus onder de respondenten over de behoefte aan meer intra- en interregionale samenwerking en solidariteit, meer burgerparticipatie en inclusie.
- Hervormingsvoorkeuren wijzen naar een verschuiving ten gunste van het Gewest als referentiespeler.
- Beperkte consensus over hervormingsvoorstellen met betrekking tot stemplicht, hervorming van gemeenten en politiezones, en taalregels voor lijsten en uitvoerende macht.

Het Policy Lab werd aangesteld om de Brusselse Staten-Generaal te ontwikkelen, te organiseren en te leiden “om zonder taboes de werking van de gemeenten, OCMW's, politiezones en het gewest tegen het licht te houden”. Het doel van de Staten-Generaal is om te discussiëren over de identificeren van problemen en mogelijke hervormingen door de Brusselse actoren en burgers bij de discussies te betrekken.

Deze Staten-Generaal worden georganiseerd in drie fasen, die elkaar aanvullen:

- 1) Een grootschalige raadpleging van de Brusselse bevolking door middel van een enquête (Fase 1)
- 2) Institutionele debatten met verschillende actoren (Fase 2)
- 3) Bijeenkomsten met de burgers (Fase 3)

Deze samenvattende nota behandelt fase 1 van dit proces, namelijk het ontwerp, de organisatie en de samenvatting van de resultaten van een enquête bij een steekproef van Brusselaars die representatief is voor de diversiteit van de Brusselse bevolking.

De samenvattende nota is als volgt gestructureerd:

- Methodologie: presentatie van het kalender, de methode die gebruikt werd om de enquête te leiden, de ontwikkeling van de vragenlijst en de steekproefmethode.
- Samenvatting: presentatie van de beschrijvende statistieken en bivariate analyses op basis van de sociaaldemografische kenmerken van de enquêtegegevens.
- Conclusie en aanbevelingen.

PLANNING

De enquête vormt de eerste fase van een globaal proces. Deze eerste fase vond plaats tijdens het 4de trimester van 2022 (oktober-november-december):

- 01-17/10/2022: werk met het begeleidingscomité van het Policy Lab en de expertengroep van de regering aan de inhoud van de vragenlijst;
- 17/10/2022: verzending van de vragenlijst naar de aanbestedende overheid;
- 21/10/2022: verzending van de voltooide vragenlijsten naar de externe dienstverlener;
- 24/10 – 06/11/2022: configuratie van de enquête in de drietalige online tool en testen van de enquête om vast te stellen welke vragen eventueel problematisch zijn en opnieuw moeten worden geformuleerd;
- 07/11/2022: start van de enquête;
- 04/12/2022: einde van de enquête;
- 05/12 – 15/12/2022: analyse van de bijdragen;
- 15/12/2022: afgifte van de inleidende synthesesnota;
- 19/12/2022: workshop met het stuurcomité.

Deze termijnen hebben toegelaten de door de aanbestedende overheid voorgestelde planning in acht te nemen, daar de enquête en de analyse ervan iets meer dan één maand bestrijken (07/11-15/12/2022).

Fase 1 van opmaak, beheer en opvolging van de enquête bij de Brusselse bevolking werd geleid via de Agile-methode die het Policy Lab in zijn offerte heeft voorgesteld:

- Stap A: Redactie van een eerste ontwerp van vragenlijst, in de Franse versie, door het team van het Policy Lab, dat de enquête coördineert, bijgestaan door het begeleidingscomité. De opvallende thema's en de structuur van de vragenlijst werden vastgesteld. Daarvoor steunde het team op zijn ruime ervaring met enquêtes per vragenlijst alsook op de ervaringen met reeds gevoerde enquêtes bij de Brusselse bevolking (enquêtes BruVoices¹, DEGO², Bruxodus³, EOS RepResent⁴) of in andere contexten (tevredenheidsenquêtes van lokale besturen).
- Stap B: Het ontwerp van enquête overleggen aan de expertengroep van de regering opdat zij zouden kunnen reageren en suggesties of wijzigingen zouden kunnen formuleren.
- Stap C: De vragenlijst testen bij een doelgroep om na te gaan welke vragen te complex zijn of opnieuw moeten worden geformuleerd; parametrisatie van de vragenlijst in 3 talen; test met de online vragenlijst.
- Stap D: Beheer van de enquête en gezamenlijke *monitoring* tussen het Policy Lab en Kantar, en opvolgingsvergadering met de aanbestedende overheid halverwege het parcours van beheer van de enquête.
- Stap E: Productie van een samenvattende nota bestemd voor de aanbestedende overheid en de expertengroep van de regering.
- Stap F: Collaboratieve *workshop* met het uitgebreide stuurcomité om input te verzamelen voor de denkoefening betreffende de organisatie van fasen 2 en 3, en om de modaliteiten voor organisatie daarvan nader uit te werken.

---

¹ <https://kbs-frb.be/nl/bruvoices-eindrapport-inwoners-spreken-over-sociale-cohesion-brussel>

² https://www.researchgate.net/publication/329643983_BESTUREN_IN_BRUSSEL_EINDRAPPORT

³ <https://www.briobrussel.be/node/14479>

⁴ <https://represent-project.be>

De doelstellingen van het onderzoek en de structuur van de vragenlijst werden bepaald op basis van het bestek en de offerte van het Policy Lab.

De geplande duur van de enquête was 20 minuten en ze bevatte uitsluitend gesloten vragen. De enquête had tot doel om (1) de burgers te bevragen over de werking van hun instellingen en de institutionele problemen waarmee zij worden geconfronteerd (evaluatie van de bestaande situatie), (2) te bepalen wat voor de burgers prioritaire is in de door de regering goedgekeurde thema's en (3) voorkeuren te schetsen voor mogelijke kwaliteitsverbeteringen en een meer efficiëntie en billijke openbare dienstverlening, een grotere begrijpelijkheid van de instellingen, een betere verantwoording van het gevoerde beleid en de deelname van de burgers aan de besluitvorming.

De thematische perimenter van het onderzoek is gebaseerd op de 4 thema's die in het bestek worden beschreven:

1. Burgerschap
2. Begrijpelijkheid en organisatie van de instellingen
3. Overheidsbeleid
4. Uitdagingen op lange termijn

De enquête is opgebouwd rond de volgende blokken:

1. **Screening van de respondenten:** een eerste reeks vragen heeft toegelaten de respondenten te *screenen* en alleen die respondenten te behouden die beantwoordden aan het gezochte profiel (18 jaar en ouder, in Brussel wonen, met quota inzake gender en leeftijd).
2. **Type enquête:** dit blok is gewijd aan het onderscheid tussen CAWI-enquêtes en face-to-face enquêtes.
3. **Inleiding:** dit blok omvatte de presentatie van de context van de enquête en de plaats van de enquête in het globale proces van de Staten-Generaal (met visuele en grafische identiteit); de uitleg over de AVG-regels en de eerbied voor de privacy, het beheer van de gegevens en de toestemming tot deelname.
4. **Sociaaldemografische vragen:** het hoofddoel van dit blok met vragen bestond erin de kwaliteit van de steekproef te beoordelen en de corrigerende criteria voor de enquête op het terrein te identificeren.
5. **Burgerschap (evaluatie en voorkeuren):** dit blok was verdeeld in 2 subblokken die gewijd waren aan de organisatie van de verkiezingen, de participatieve en deliberatieve democratie en de kwesties "transparantie" en "vertrouwen".

6. **Instellingen (evaluatie):** dit blok was verdeeld in 4 subblokken die gewijd waren aan de intraregionale relaties, de interregionale relaties, de evenwichten tussen taalgroepen en de leesbaarheid van de institutionele verdeling.
7. **Overheidsbeleid (evaluatie en prioriteiten):** dit blok is gewijd aan de verschillende domeinen van overheidsbeleid zoals vermeld in het bestek, met de toevoeging van bepaalde bevoegdheden (economie, milieu en duurzame ontwikkeling, bijstand aan personen en sport).
8. **Instellingen (voorkeuren):** dit blok is gewijd aan de voorkeuren inzake institutionele verdeling.
9. **Overheidsbeleid (voorkeuren):** dit blok is gewijd aan scenario's van overheidsbeleid, verbonden met voorkeuren op het vlak van (al dan niet institutionele) actoren die erbij moeten worden betrokken.
10. **Energiecrisis:** dit blok bevat de vragen ter evaluatie van het risico in verband met de energiecrisis.
11. **Burgerschap:** dit blok bevat de politieke houdingen (politiek en sociaal vertrouwen).
12. **Recall:** in dit blok kunnen de respondenten hun akkoord geven opdat er opnieuw contact met hen zou worden opgenomen in het kader van het proces van de Staten-Generaal.

Op te merken valt dat er is voorzien in een rotatie tussen de blokken 10 en 11, met 50% van de respondenten die de vragen van blok 10 en vervolgens de vragen van blok 11 moeten beantwoorden, en 50% van de respondenten die de vragen van blok 11 en vervolgens de vragen van blok 10 moeten beantwoorden.

De doelgroep van de enquête was de volledig populatie die in Brussel woont en 18 jaar of ouder is, zonder nationaliteitsvoorwaarde. Er werd gekozen voor de methode van de quotasteekproef. Deze methode garandeert dat de steekproef respondenten bevat met kenmerken die vergelijkbaar zijn met die van de algemene bevolking. Deze methode is bijzonder geschikt voor een enquête die gericht is op de zeer diverse bevolking van Brussel.

De steekproef werd in twee fasen samengesteld, met twee complementaire uitvoeringsmethodes: een online enquête en een veldenquête. Om de vereiste quota's op te stellen steunde het Policy Lab op gegevens over de kenmerken van de Brusselse bevolking, gepubliceerd door IBSA-BISA (<https://bisa.brussels/themas/bevolking>).

Online enquête (CAWI)

De vragenlijst werd voorgelegd aan een quotasteekproef van 1000 Brusselse burgers die was aangeleverd door Kantar, een onderaannemer. De uiteindelijk door Kantar aangeleverde steekproef is gebaseerd op quota's inzake geslacht en leeftijd. Ze omvat 1003 respondenten.

De vragenlijst werd gedurende vier weken (07/11 tot 05/12) gedistribueerd door onderaannemer Kantar, met behulp van de CAWI-methode (*Computer Assisted Web Interviewing*). Dit is een enquêtemethode via het internet. De interviewer volgt een script dat online beschikbaar is. Respondenten kunnen dit script online volgen, maar alleen vanaf een computer.

Corrigerende veldenquête (face-to-face, FTF)

De quotasteekproef die door Kantar werd aangeleverd, werd aangevuld met een steekproef die werd samengesteld in het kader van een veldenquête met corrigerend oogmerk. Deze aanvullende steekproef richtte zich op doelgroepen die minder goed vertegenwoordigd waren in de Kantar steekproef, op basis van een regelmatige monitoring van de evolutie in de samenstelling van de Kantar steekproef tijdens de periode waarin de online-enquête werd uitgevoerd, en op basis de volgende sociaaldemografische kenmerken:

- opleidingsniveau
- verblijfsgemeente
- nationaliteit

Om de minder vertegenwoordigde groepen in de steekproef van Kantar te bereiken, werd er gekozen voor een "naar de mensen toegaan"-aanpak die is geïnspireerd door de sociale werkstudies, waarbij er mensen worden bereikt die aan de zijlijn blijven staan door het proces naar hen toe te brengen en

fysiek bij hen langs te gaan. De vragenlijst werd dus face-to-face op het terrein afgenomen door opgeleide jobstudenten en medewerkers van het Policy Lab die de talen van de vragenlijst en andere talen die in Brussel veel gebruikt worden beheersten (Arabisch, Spaans, Italiaans, Portugees) – zie BRIO Taalbarometer <https://www.briobrusseel.be/node/14487?language=nl>.

De face-to-face enquête werd parallel met de CAWI-enquête georganiseerd en vond plaats van maandag 16/11/2022 tot zaterdag 03/12/2022, op de volgende plaatsen:

- Markten: Jette, Vossenplein, Anneessens, Antwerpsesteenweg, Flagey, Molenbeek, Daillyplein.
- Winkelcentra: Docks Brussel, City 2, Westland Shopping Center, Basilix Shopping Center, Shopping Cora Anderlecht.
- Winkelstraten: Nieuwstraat, Alsebergsesteenweg, Tongerenstraat, Elsensesteenweg, Ninoofsesteenweg, Louizalaan, Waverssesteenweg, Wayezstraat, Doverstraat.
- Pleinen: Gemeenteplein van Molenbeek, Sint-Katelijneplein, Beursplein, Muntplein, Luxemburgplein, Jourdanplein, Rogierplein.

De vragenlijst werd met behulp van een tablet face-to-face afgenomen door de interviewers. Alleen de interviewers mochten de antwoorden via de tablet invoeren. De respondenten antwoordden altijd alleen, zonder dat er een derde partij aanwezig was. De interviewers lazen de vragenlijsten altijd voor in een van de drie talen waarin de vragenlijst was opgesteld, maar konden de respondenten vragen stellen en/of extra uitleg geven in een andere taal. In totaal werden 148 respondenten geworven via de corrigerende enquête.

Representativiteit

De gecombineerde methodologie maakte het mogelijk om de doelstellingen te bereiken, namelijk een steekproef van Brusselaars die representatief is voor de diversiteit van de Brusselse bevolking. Toch is een steekproef nooit een perfecte afspiegeling van een populatie. De veldenquête corrigeerde gedeeltelijk enkele vertekeningen van de online enquête, voor wat de criteria opleidingsniveau, nationaliteit en gemeenten betreft. Dankzij de veldenquête zijn inwoners met een lager opleidingsniveau, van niet-Belgische nationaliteit en van gemeenten buiten de Stad Brussel beter vertegenwoordigd in de uiteindelijke steekproef.

Hieronder zetten we de representativiteit van de steekproef af ten opzichte van de referentiepopulatie (Tabel 1). Er zijn verschillen tussen de kenmerken van de populatie en die van de uiteindelijke steekproef. Deze verschillen kunnen leiden tot vertekeningen in de evaluaties en voorkeuren van de respondenten, in vergelijking met de Brusselse bevolking. Daarom is het belangrijk om rekening te

houden met deze mogelijke vertekeningen bij het uitvoeren van de analyses, vooral wanneer geïntegreerde resultaten in aanmerking worden. Om deze vertekeningen te beperken, worden ook systematisch bivariate analyses uitgevoerd die de antwoorden uitsplitsen per respondentcategorie, volgens hun sociaaldemografisch profiel (zie hieronder).

Tabel 1. Representativiteit van de CAWI-en FTF-steekproeven (%)

Variabele		Populatie	CAWI Kantar steekpr.	FTF veld-steekpr.	Totale steekpr.	Verschill Steekpr.-Populatie
Geslacht	Man	49,1	52,4	56,8	52,9	+3,8
	Vrouw	50,9	47,6	43,2	47,1	-3,8
Leeftijd	18-24	11,1	14,9	16,2	15,0	+3,9
	25-34	22,2	25,2	51,2	27,3	+5,1
	35-44	19,7	24,8	15,5	23,6	+3,9
	45-54	17,0	14,8	10,8	14,2	-2,8
	55-64	13,2	8,9	10,1	9,0	-4,2
	65+	16,8	11,5	6,1	10,8	-6,0
Opleidingsniveau	Laag (geen, lager secundair)	28,3	15,8	24,3	16,9	-11,4
	Midden (hoger sec)	26,4	28,4	29,7	28,6	+2,2
	Hoog (hoger niet-univ. en univ.)	45,4	55,5	45,9	54,6	+9,2
Nationaliteit	EU	22,9	19,4	37,8	21,8	-1,1
	Niet-EU	12,6	5,2	37,2	9,3	-3,3
	Belgische	64,5	78,9	36,5	73,4	+8,9
Gemeente	Anderlecht	10,0	6,9	10,1	7,3	-2,7
	Oudergem	2,9	2,0	2,0	2,0	-0,9
	Sint-Agatha-Berchem	2,1	2,1	2,0	2,1	0,0
	Etterbeek	4,0	2,8	8,1	3,5	-0,5
	Evere	3,6	3,1	1,4	2,9	-0,7
	Vorst	4,6	2,9	4,7	3,1	-1,5
	Ganshoren	2,1	1,7	1,4	1,7	-0,4
	Elsene	7,1	4,5	12,8	5,6	-1,5
	Jette	4,3	4,6	4,1	4,5	+0,2
	Koekelberg	1,8	1,2	0,0	1,0	-0,8
	Sint-Jans-Molenbeek	8,0	6,0	14,2	7,0	-1,0
	Sint-Gillis	4,0	2,4	4,1	2,6	-1,4
	Sint-Joost-ten-Node	2,2	1,7	0,7	1,6	-0,6
	Schaarbeek	10,7	8,3	6,8	8,1	-2,6
	Ukkel	7,0	5,9	3,4	5,6	-1,4
	Stad Brussel	15,4	35,1	19,6	33,1	+17,7
	Watermaal-Bosvoorde	2,1	2,0	0,0	1,7	-0,4
	Sint-Lambrechts-Woluwe	4,8	4,2	4,1	4,2	-0,6
	Sint-Pieters-Woluwe	3,5	2,8	0,7	2,5	-1,0

Analyse van de resultaten

De enquête werd afgesloten op 05/12/2022. Er is gewerkt aan de integratie van de gegevens van de CAWI-enquête en van de FTF-enquête en de definitieve database werd opgeschoond. De database werd in verschillende formaten (csv, Excel) verstrekt aan de expertengroep en aan de aanbestedende overheid. In een geest van *open access* wordt de database openbaar gearchiveerd in een systeem voor depot van gegevens. Er is voor alle analyses gebruik gemaakt van software voor verwerking en statistische analyse van gegevens. De huidige nota bevat een samenvatting van de beschrijvende statistieken betreffende de verschillende vragen van de enquête evenals bivariate analyses op basis van onderstaande kenmerken:

- Q17: Taal: 3 categorieën: Frans, Nederlands, Engels – op te merken valt dat de enquête de talen meet die de respondenten spreken, volgens de methode van de *taalbarometer*, wegens de zeer grote meertaligheid die kenmerkend is voor Brussel. Bijgevolg maken de analyses een onderscheid tussen de antwoorden naargelang de respondenten Nederlands, Frans en/of Engels spreken. Sommige respondenten die meerdere van deze talen beheersen, komen dus terecht in de overeenstemmende categorieën.
- Q5REC: Gender: 2 categorieën: Man / Vrouw
- Q9: Leeftijd: 6 categorieën: 18-24 jaar, 25-34 jaar, 35-44 jaar, 45-54 jaar, 55-64 jaar, 65 jaar en ouder
- Q15: Diplomaniveau: 3 categorieën:
Laag = geen diploma, diploma van het lager middelbaar;
Midden = diploma van het hoger middelbaar;
Hoog = diploma van het niet-universitair en universitair onderwijs.
- Q16_1-3: Nationaliteit: 3 categorieën: Belg, EU, niet-EU – op te merken valt dat de enquête de nationaliteiten van de respondenten meet; sommige respondenten hebben meerdere nationaliteiten als gevolg van de zeer grote diversiteit die kenmerkend is voor Brussel. De analyses maken bijgevolg een onderscheid tussen de antwoorden naargelang de respondenten de Belgische nationaliteit, de nationaliteit van een EU-lidstaat of de nationaliteit van een niet-EU-land bezitten. Sommige respondenten die meerdere nationaliteiten bezitten, komen dus terecht in de overeenstemmende categorieën.
- Q10REC1: Grootte van de verblijfsgemeente: 3 categorieën:
Klein = < 40.000 inwoners;
Gemiddeld = 40.000-80.000 inwoners;
Groot = > 80.000 inwoners
- Q10REC2: Geografische ligging van de verblijfsgemeente: 3 categorieën:

Gemeente in het centrum (postcode 1000 Brussel);

Gemeente van de 1ste kroon (postcodes 1030, 1040, 1050, 1060, 1070, 1080, 1081, 1210);

Gemeente van de 2de kroon (postcodes 1020, 1082, 1083, 1090, 1120, 1130, 1140, 1150, 1160, 1170, 1180, 1190, 1200)

- Q18_REC1: Verblijfsduur in Brussel: 0-4 jaar; 5-9 jaar; 10-24 jaar; 25-40 jaar; 41+jaar

De bivariate analyses worden voorgesteld in de bijlage en worden in de tekst besproken. De tabellen in de bijlage geven aan of de antwoorden van de respondenten statistisch significante verschillen laten zien voor elk sociaaldemografisch criterium, met drie niveaus van significantie: * $p < 0.1$; ** $p < 0.01$; *** $p < 0.001$. Een hoger aantal sterren wijst op een hoger niveau van significantie van de verschillen die waarschijnlijk dus minder aan het toeval te wijten zullen zijn. De criteria "taal" en "nationaliteit" kunnen niet het voorwerp zijn van deze metingen van significante verschillen, daar het gaat om niet-exclusieve categorieën (sommige respondenten spreken meerdere talen en bezitten meerdere nationaliteiten). Niettemin wijzen we in de tekst op de waargenomen verschillen voor deze twee criteria. De bivariate analyses houden geen rekening met de niet-antwoorden die we hierna analyseren.

Analyse van de niet-antwoorden

De vragenlijst telde 29 antwoorden die een optie "niet-antwoord" lieten ("ik weet het niet"). Tabel 2 bevat een analyse van de niet-antwoorden en rangschikt de vragen in dalende volgorde, i.e. van de vragen waarop het vaakst "geen antwoord" werd gegeven tot de vragen die het minst vaak "geen antwoord" hebben gegeven. Daaruit blijkt dat de vragen over de taalverhoudingen in Brussel en over het vertrouwen/de transparantie verhoudingsgewijs leiden tot meer niet-antwoorden. Vragen in verband met burgerparticipatie krijgen verhoudingsgewijs minder niet-antwoorden.

De analyse volgens profielen (zie bijlage) vestigt de aandacht op de volgende tendensen:

- **Vrouwen kiezen stelselmatig vaker voor de optie "ik weet het niet"**. Slechts drie van de 29 vragen (Q32_2, Q32_4 en Q44_4) hebben een iets grotere verhouding mannen die voor niet-antwoord hebben gekozen. Met dit element moet rekening worden gehouden in het kader van de ontmoetingen met de burgers. Het onderzoek met betrekking tot de oefeningen van participatie en beraadslaging heeft immers de neiging gendergerelateerde biases onder de aandacht te brengen wanneer burgers hun mening geven, waarbij mannen verhoudingsgewijs vaker het woord nemen⁵. Deze ongelijkheid wat betreft het woord nemen kan deels verband

---

⁵ KARPOWITZ, C., MENDELBERG, T., & SHAKER, L. (2012). Gender Inequality in Deliberative Participation. *American Political Science Review*, 106(3), 533-547. doi:10.1017/S0003055412000329

houden met de grotere onzekerheid bij de deelnemers over hun mening. De confrontatie met een assertiever mannelijk publiek zou deze onzekerheid kunnen versterken en ertoe kunnen leiden dat de deelnemers minder geneigd zijn te zeggen wat ze denken.

- Jongeren kiezen stelselmatig vaker voor de optie "ik weet het niet". Omgekeerd **kiest de leeftijdsgroep 45-54 jaar stelselmatig minder vaak voor deze optie**. Met dit element moet rekening worden gehouden in het kader van de ontmoetingen met de burgers.
- **Er bestaat geen duidelijke tendens in functie van het opleidingsniveau**. Voor sommige vragen is er een negatief verband voor de verhouding "ik weet het niet" en opleidingsniveau; voor andere vragen is dit verband positief.
- **Niet-Belgen, inzonderheid respondenten met een nationaliteit van niet-EU-land, hebben de neiging om vaker "ik weet het niet" te antwoorden. Dit is bijzonder opvallend voor de vragen in verband met de relaties tussen de gemeenschappen** (Q39, 40, 50, 51, 57, 58). Slechts enkele vragen vormen hierop een uitzondering. Het gaat om vragen over interregionale en intraregionale solidariteit/samenwerking evenals de vragen inzake persoonlijke evaluatie (fier zijn en blij zijn om in Brussel te wonen).

Tabel 2. Aantal niet-antwoorden per vraag met deze mogelijkheid (%)

Q39: talen op kiezerslijsten	16,9
Q40: talen bij de uitvoerende macht	16,0
Q58: redenen voor keuze tussen Gemeenschappen	15,9
Q50: Gewest/Gemeenschappen voorkeur	14,4
Q30: cumulatie	14,3
Q49: voorkeur toekomst van gemeenten	13,2
Q31: politisering van administratie	12,8
Q32_1: spanningen tussen rijken en armen	10,7
Q57: keuze tussen Gemeenschappen	10,7
Q51: voorkeur toekomst van politiezones	10,4
Q44_3: Gewest inspanning bevolking wens	10,3
Q25: rechtstreekse verkiezing burgemeesters	10,0
Q52: harmonisatie financiering/steun OCMW's	10,0
Q44_2: gemeenten inspanning bevolking wens	9,5
Q26: ondersteuning voor burgerassemblees	9,4
Q32_2: gemeenten helpen mensen	9,1
Q38: verschillen PB tussen gemeenten	8,9
Q43_1 : trots op Gewest	8,3
Q29: ondersteuning voor burgerbegroting	7,2
Q28: deelname aan burgerassemblees	7,1
Q32_3: solidariteit tussen rijke/arme gemeenten	7,0
Q22: stemrecht van niet-Belgen	6,3
Q37: samenwerking tussen de 3 Gewesten	6,3
Q44_1: informatie gewestelijke projecten	6,3
Q32_4: regering gelijkheid gemeenten	6,2

Q23: toekomst stemplicht	5,5
Q43_2: blij wonen in Brussel	5,3
Q24: elektronisch/papier/internet stemmen	5,1
Q44_4: kennis van administratief contact	4,6

SOCIAALDEMOGRAFISCHE KENMERKEN

Q017 – Gesproken talen

Tabel 3. Welke taal of talen spreekt u? (%)

Frans	77,8
Nederlands	34,1
Engels	38,1
Arabisch	10,3
Spaans	10,4
Italiaans	6,4
Duits	4,5
Andere	8,3

De vraag liet meerdere antwoorden toe, wat het mogelijk maakt om de kennis van verschillende talen bij de Brusselaars in kaart te brengen. Gemiddeld spreken de respondenten 2 talen. De resultaten bevestigen de gegevens van de BRIO taalbarometer. De meest gesproken taal in Brussel is Frans, gevolgd door Engels en Nederlands. Daarnaast komen Arabisch en Spaans, gevolgd door Italiaans en Duits.

De respondenten spreken ook veel andere talen: Albanees, Aramees, Armeens, Bamoun, Berbers, Catalaans, Chinees, Tsjechisch, Creools, Deens, Gaelic, Grieks, Hebreeuws, Hongaars, Iers, Japans, Kirundi, Lingala, Perzisch, Filipijns, Pools, Portugees, Pulaar, Rif, Roemeens, Russisch, Servisch, Koreaans, Swahili, Thai, Turks en Oekraïens.

Tabel 4. Aantal talen gesproken door respondenten (%)

1	56,6
2	14,6
3	15,2
4	10,4
5	2,6
6	0,4
7	0,1
8	0,1

De enquête was beschikbaar in 3 talen: Nederlands, Frans en Engels. Bijna driekwart van de respondenten vulde de enquête in het Frans in. Aangezien de face-to-face enquête hoofdzakelijk in

het Frans gecodeerd werd door de interviewers, wordt er een onderscheid gemaakt tussen de taal van de vragenlijst die gekozen werd door de respondenten van de CAWI-enquête.

Q018 - Verblijfsduur

Hoe lang woont u in het Brusselse gewest? Vermeld het totaal aantal jaren dat u in het Brusselse gewest woont. Als deze periode werd onderbroken, hou dan geen rekening met de onderbreking.

Tabel 5. Verblijfsduur in het Brusselse Gewest (%)

0-4 jaren	16,5
5-9 jaren	7,4
10-24 jaren	24,3
25-40 jaren	26,3
41 jaren en +	25,5

De gemiddelde verblijfsduur bedraagt 28 jaren. Er zijn veel nieuwe Brusselaars onder de respondenten, wat overeenstemt met de bevindingen van het IBSA over intra- en interregionale migratieloop⁶. Sommigen hebben nog niet deelgenomen aan verkiezingen sinds hun aankomst in Brussel.

Q019 – Wonen

Tabel 6. Woont u momenteel... (%)

In een woning die van u is of van een andere persoon die met u samenleeft	50,9
In een woning die u of een andere persoon die met u samenleeft, huurt op de privémarkt	42,2
In een woning die u of een andere persoon die met u samenleeft, huurt als sociale woning	6,9

Q020 – Vervoer

Tabel 7. Over hoeveel auto's beschikt uw gezin? (%)

0 auto	28,4
1 auto	59,0
2 of meer auto's	12,6

Het aandeel respondenten zonder auto wijkt af van de beschikbare bevolkingsgegevens via het IBSA⁷, waarschijnlijk door de verschillen in opleidingsniveau en leeftijd.

⁶ https://bisa.brussels/sites/default/files/publication/documents/Focus-46_NL.pdf

⁷ https://bisa.brussels/sites/default/files/publication/documents/PerspectiveBrussels-Mini-Bru_2022-NL.pdf

Q022 – VERKIEZINGEN_1

Tabel 8. Stemrecht (%)

Op dit ogenblik mogen alle personen die langer dan 5 jaar in het Brusselse gewest wonen hun stem uitbrengen bij gemeenteraadsverkiezingen, ongeacht hun nationaliteit. Bij gewestelijke verkiezingen mogen alleen personen met de Belgische nationaliteit hun stem uitbrengen. Wie zou volgens u zijn stem moeten kunnen uitbrengen bij gewestelijke verkiezingen?

Alle personen die langer dan 5 jaar in het Brusselse gewest wonen, ongeacht hun nationaliteit	63,3
Alleen Belgische burgers	30,4
Ik weet het niet	6,3

Bijna 2/3 van de respondenten verklaart voorstander te zijn van de uitbreiding van het stemrecht voor niet-Belgen die in Brussel wonen. Deze verhouding is groter dan die welke werd waargenomen in de DEGO-enquête (45% akkoord of volledig akkoord met het voorstel, 55% tegen of helemaal tegen)⁸. Dit kan worden verklaard door een verschillende formulering van de vraag, een gunstige evolutie in de tijd maar ook door de samenstelling van de steekproef die in de huidige enquête meer niet-Belgen omvat.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Hoe jonger de respondenten zijn en hoe korter ze in Brussel verblijven, hoe meer ze voorstander zijn van de toekenning van het stemrecht aan niet-Belgen (lineair verband met leeftijd en verblijfsduur);
- Hoe groter de afstand met een gemeente in het centrum, en hoe kleiner de gemeente, hoe minder de respondenten voorstander zijn van de toekenning van het stemrecht aan niet-Belgen (lineair verband met de grootte en de geografische ligging van de gemeenten);
- Respondenten met een laag of hoog opleidingsniveau staan gunstiger ten opzichte van de toekenning van het stemrecht aan niet-Belgen dan respondenten met een tussenniveau van opleiding;
- Belgische respondenten en Franssprekende respondenten zijn minder voorstander van de toekenning van het stemrecht aan niet-Belgen dan respondenten met een Europese of niet-Europese nationaliteit of respondenten die Nederlands of Engels spreken;

⁸ DEGO (2018), Besturen in Brussel. Eindrapport, p.106.

- Er is geen significant verschil naargelang het gender van de respondenten.

Q023 – VERKIEZINGEN_2

Tabel 9. Stemplicht (%)

Momenteel is gaan stemmen verplicht bij gemeenteraadsverkiezingen en gewestelijke verkiezingen. De wet legt een boete op aan personen die niet gaan stemmen. Wat is uw mening over de stemplicht?

De verplichting om te stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen en gewestelijke verkiezingen moet behouden blijven.	57,3
De verplichting om te stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen en gewestelijke verkiezingen moet afgeschaft worden.	37,2
Ik weet het niet	5,5

Een meerderheid van de respondenten spreekt zich uit ten gunste van het behoud van de stemplicht, ook al is meer dan één derde er voorstander van om de stemplicht af te schaffen.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Jongere of oudere respondenten staan gunstiger tegenover het behoud van de stemplicht dan tussencategorieën inzake leeftijd;
- Respondenten met een laag of hoog opleidingsniveau staan gunstiger ten opzichte van het behoud van de stemplicht dan respondenten met een tussenniveau van opleiding;
- Belgische respondenten staan gunstiger tegenover het behoud van de stemplicht dan respondenten van Europese of niet-Europese nationaliteit;
- Franssprekende respondenten staan minder gunstig tegenover het behoud van de stemplicht dan Nederlands- of Engelssprekende respondenten, wat in tegenspraak kan lijken te staan met de vorige vaststelling maar wat in verband kan worden gebracht met de meertaligheid;
- Respondenten die in een gemeente in het centrum of in een middelgrote of grote gemeente wonen, staan gunstiger tegenover het behoud van de stemplicht;
- Er is geen significant verschil in functie van de verblijfsduur in Brussel van de respondenten.

Q024 – VERKIEZINGEN_3

Tabel 10. Stemsysteem (%)

Momenteel wordt er in het Brussels gewest elektronisch gestemd. Kiezers stemmen op een computer met een touchscreen en ontvangen een papieren bewijs van hun stem. Kan u ons uw mening geven over elektronisch stemmen?

Elektronisch stemmen moet worden uitgebreid door ook stemmen via het internet mogelijk te maken	53,0
Het huidige systeem van elektronisch stemmen moet behouden blijven	32,7
We moeten terugkeren naar stemmen op een papieren stembiljet	9,2
Ik weet het niet	5,1

Een grote meerderheid van de respondenten is voorstander van het behoud of zelfs de uitbreiding van elektronisch stemmen.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- De terugkeer naar stemmen op papier kan rekenen op meer bijval bij respondenten met een tussenniveau van opleiding en van leeftijd, die een niet-EU-nationaliteit hebben en wonen in een grote gemeente of een gemeente van de eerste kroon;
- Online stemmen krijgt meer bijval van Belgische respondenten van middelbare leeftijd, een laag tot hoog opleidingsniveau en die wonen in een gemeente van het centrum of de tweede kroon.

Q025 – VERKIEZINGEN_4

Tabel 11. Hoe burgemeesters worden aangesteld (%)

Momenteel wordt de burgemeester van uw gemeente aangesteld door de politieke meerderheid die tot stand komt na de verkiezingen. Kan u ons uw mening geven over de aanstelling van de burgemeesters?

Het huidige systeem van aanstelling van de burgemeester door de meerderheid moet behouden blijven	37,3
De burgemeester zou rechtstreeks door de burgers verkozen moeten worden	52,7
Ik weet het niet	10,0

Een meerderheid van de respondenten spreekt zich uit voor de rechtstreekse verkiezing van de burgemeester, ook al is één derde voorstander van een status quo.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- De rechtstreekse verkiezing van de burgemeester krijgt meer bijval van respondenten die Frans spreken, wat ouder zijn, een minder hoog opleidingsniveau hebben, een Europese of niet-Europese nationaliteit hebben en wonen in een kleine gemeente of een gemeente van de eerste of de tweede kroon.

Q026 – DEMOCRATIE_1

Tabel 12. Oprichting van burgerassemblees (%)

Zowel in het Brusselse gewest als elders in België werden de afgelopen jaren verschillende initiatieven genomen om de burgers tussen twee verkiezingen bij de politieke besluitvorming te betrekken. Een van de meest gebruikte initiatieven is het organiseren van burgerassemblees (soms ook burgervergaderingen of burgerforums genoemd). Een burgerassemblee bestaat uit 20 tot 150 burgers die door loting uit de bevolking worden aangeduid. De burgers die deelnemen zijn representatief voor de bevolking wat betreft geslacht, leeftijd, opleiding en woonplaats. Zij krijgen informatie van deskundigen en debatteren over een bepaald onderwerp. Na afloop van hun debatten stellen de burgers beleidsvoorstellen op die vervolgens worden doorgegeven aan de gekozen vertegenwoordigers. Kan u ons zeggen in welke mate u het eens bent met de oprichting van dergelijke burgerassemblees over belangrijke politieke kwesties?

Helemaal niet akkoord (1)	8,6
Niet akkoord (2)	10,6
Akkoord (3)	41,2
Helemaal akkoord (4)	30,2
Ik weet het niet	9,4

De oprichting van burgerassemblees krijgt veel bijval van de respondenten. Als we een gemiddelde score van akkoord berekenen op een schaal van 1 (helemaal niet akkoord) tot 4 (volledig akkoord), dan bedraagt de score voor de respondenten 3,03.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- De gemiddelde score van steun voor de burgerassemblees ligt gemiddeld hoger bij Frans- of Engelssprekende respondenten die wat ouder zijn, een hoger opleidingsniveau hebben en sinds lang in Brussel wonen in een kleine of middelgrote gemeente van de tweede kroon.

Q027 – DEMOCRATIE_2

Tabel 13. Status aanbevelingen (%)

Als het parlement van het Brusselse gewest of de gemeenteraad van uw gemeente zou beslissen om een dergelijke burgerassemblee te installeren, vindt u dan dat:

De verkozenen rekening moeten houden met de aanbevelingen door de burgers, maar niet verplicht zijn om ze zonder meer toe te passen	63,8
De verkozenen de aanbevelingen van de burgers zonder meer moeten toepassen	36,2

Bijna 2/3e van de respondenten is van mening dat de aanbevelingen die burgerassemblees formuleren niet strikt moeten worden toegepast, terwijl 1/3e pleit voor de strikte toepassing ervan.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

Frans- of Engelssprekende respondenten, die wat jonger of wat ouder zijn, van het vrouwelijk geslacht, met een minder hoog opleidingsniveau, van niet-Europese nationaliteit en die wonen in een kleine gemeente van de eerste of de tweede kroon, zijn meer voorstander van het bindend karakter van de aanbevelingen van burgerassemblees.

Q028 – DEMOCRATIE_3

Tabel 14. Mogelijke deelname aan de burgerassemblee (%)

Als het parlement van het Brusselse gewest of de gemeenteraad van uw gemeente zou beslissen om een dergelijke burgerassemblee te installeren en als u zelf door loting zou worden aangeduid, zou u dan bereid zijn om eraan deel te nemen?

Zeker (4)	31,5
Waarschijnlijk (3)	38,3
Waarschijnlijk niet (2)	15,7
Zeker niet (1)	7,3
Ik weet het niet	7,1

Globaal gezien zijn de respondenten enthousiast over het idee om deel te nemen aan een burgerassemblee.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel maakt duidelijk dat er weinig significante verschillen zijn tussen de respondenten op basis van sociaaldemografische criteria. Respondenten die geen Nederlands spreken, al wat ouder zijn en een hoger opleidingsniveau hebben, verklaren vaker bereid te zijn om deel te nemen (zie bijlage).

Q029 – DEMOCRATIE_4

Tabel 15. Burgerbegroting (%)

Bent u in het algemeen voor of tegen een burgerbegroting op gemeentelijk niveau? Een burgerbegroting betekent dat burgers beslissen over de aanwending van een deel van de gemeentebegroting. Betrokken burgers vergaderen en bespreken hoe het geld moet worden besteed om verschillende concrete projecten te steunen.

Helemaal tegen (1)	9,8
Eerder tegen (2)	15,3
Eerder voor (3)	42,8
Helemaal voor (4)	24,8
Ik weet het niet	7,2

Het principe van de burgerbegrotingen kan rekenen op grote bijval bij de respondenten. Als we een gemiddelde score van akkoord berekenen op een schaal van 1 (helemaal tegen) tot 4 (helemaal voor), dan bedraagt de score voor de respondenten 2,89.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

De gemiddelde score van steun voor de burgerbegrotingen is gemiddeld hoger bij oudere respondenten (vooral 55- tot 64-jarigen) met een hoger opleidingsniveau die niet de Belgische nationaliteit bezitten en wonen in een kleine gemeente van de tweede kroon; de score is lager bij Nederlandstalige respondenten.

Q030 – VERTROUWEN_1

Tabel 16. Cumulatie van mandaten (%)

De burgemeesters en schepenen van de Brusselse gemeenten kunnen worden verkozen in het Brusselse parlement. Sommigen vinden dat deze mogelijkheid moet behouden blijven, omdat op die manier het lokale niveau is vertegenwoordigd in het parlement. Anderen zijn tegen deze mogelijkheid, omdat specifieke gemeentelijke belangen dan te zwaar zouden doorwegen in het Brussels Parlement. Kan u ons uw mening geven over deze mogelijkheid om mandaten te cumuleren?

Helemaal tegen (1)	18,5
Eerder tegen (2)	27,2
Eerder voor (3)	28,7
Helemaal voor (4)	11,3
Ik weet het niet	14,3

De respondenten zijn meer verdeeld over de kwestie van de cumulatie van mandaten. Iets minder dan de helft (45,7%) spreekt zich uit tegen de mogelijkheid van cumulatie, terwijl bijna 40% voor is. Als we een gemiddelde score van akkoord berekenen op een schaal van 1 (helemaal tegen) tot 4 (helemaal voor), dan bedraagt de score voor de respondenten 2,38.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel maakt duidelijk dat er weinig significante verschillen zijn tussen de respondenten op basis van sociaaldemografische criteria. Respondenten die jonger zijn en een hoger opleidingsniveau hebben, verklaren vaker voorstander te zijn van cumulatie, terwijl oudere respondenten (vooral de 55- tot 64-jarigen) en personen met een lager opleidingsniveau minder vaak voorstander zijn (zie bijlage).

Q031 – VERTROUWEN_2

Tabel 17. Politisering van de administratie (%)

Hoge functies in de Brusselse administratie worden bekleed door mensen uit ministeriële kabinetten. Zij kunnen bijgevolg dicht bij een bepaalde politieke partij staan. Sommige mensen zijn voorstander van deze situatie, omdat het de regering steunpunten in de administratie geeft en vertrouwen garandeert tussen de regering en de administratie die zij controleert. Anderen zijn er geen voorstander van, omdat het een gepolitiseerd beeld geeft van de administratie. Kan u ons uw mening geven over de benoeming van leden van ministeriële kabinetten aan het hoofd van de grote Brusselse administraties?

Helemaal tegen (1)	20,7
Eerder tegen (2)	32,0
Eerder voor (3)	24,2
Helemaal voor (4)	10,3
Ik weet het niet	12,8

Bijna een derde van de respondenten spreekt zich uit voor de benoeming van kabinetsleden aan het hoofd van de administraties, terwijl een meerderheid (52,7%) tegen is. Als we een gemiddelde score van akkoord berekenen op een schaal van 1 (helemaal tegen) tot 4 (helemaal voor), dan bedraagt de score voor de respondenten 2,28.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

De gemiddelde score van steun voor de politisering van de administratie is gemiddeld lager bij oudere respondenten die al lang in Brussel wonen in een kleine of middelgrote gemeente van de tweede kroon.

Q032 – INTRAREGIONAAL_1

Tabel 18. Intraregionale solidariteit (%)

In welke mate bent u het al dan niet eens met de volgende uitspraken?

	Helemaal niet akkoord (1)	Niet akkoord (2)	Akkoord (3)	Helemaal akkoord (4)	Ik weet het niet	Gemiddelde (1-4)
In het Brusselse gewest zijn er spanningen tussen rijken en armen	5,8	18,5	34,5	30,5	10,7	3,0
In het Brusselse gewest krijgen mensen die het moeilijk hebben hulp van de gemeentelijke overheden	8,2	21,4	40,9	20,4	9,1	2,8
Er zou in het Brusselse gewest meer solidariteit moeten zijn tussen rijke en arme gemeenten	4,0	12,5	34,6	41,9	7,0	3,2
De Brusselse regering zou voor meer gelijkheid tussen de gemeenten moeten zorgen	4,2	9,3	37,6	42,7	6,2	3,3

Bijna driekwart van de respondenten is het ermee eens dat er spanningen zijn tussen arm en rijk in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (72,8%), maar dat de gemeenten mensen die in moeilijkheden verkeren helpen (67,5%). Over het algemeen zijn de respondenten een groot voorstander van meer intraregionale solidariteit: 82,2% vindt dat er meer solidariteit tussen de gemeenten moet zijn en 85,7% vindt dat de overheid moet zorgen voor meer gelijkheid tussen de gemeenten. Dit vertaalt zich in hoge gemiddelde niveaus van akkoord met deze kwesties.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Respondenten die geen Nederlands spreken, vrouwen, personen met een hoog opleidingsniveau en die al lang in Brussel wonen in een middelgrote gemeente van de eerste of de tweede kroon, zijn het vaker eens met het idee dat er spanningen bestaan tussen arm en rijk;
- Mannen, personen met een hoog opleidingsniveau die sinds minder lang in Brussel wonen in een grote gemeente van het centrum of de tweede kroon, zijn het vaker eens met het idee dat de gemeentelijke overheden mensen die in moeilijkheden verkeren helpen;

- Er zijn minder significante verschillen tussen de profielen voor de andere twee vragen; vrouwen en Engelstaligen van niet-EU-nationaliteit gaan vaker akkoord.

Q033 – INTRAREGIONAAL_2

Tabel 19. OCMW's solidariteit (%)

In het Brusselse gewest geven de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW's) hulp en ondersteuning, maar die kunnen verschillen van gemeente tot gemeente. Vindt u dit:

Helemaal niet normaal (1)	23,3
Niet normaal (2)	30,8
Normaal (3)	32,1
Helemaal normaal (4)	13,8

De respondenten zijn verdeeld over de vraag betreffende de intergemeentelijke solidariteit inzake maatschappelijke dienstverlening. Een meerderheid is van mening dat het verschil in bijstand door de OCMW's niet normaal is (54,1%), terwijl 45,9% meent dat deze verschillen normaal zijn. Als we een gemiddelde score berekenen op een schaal van 1 (helemaal niet normaal) tot 4 (helemaal normaal), dan bedraagt de score voor de respondenten 2,36.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel laat de volgende nuances zien (zie bijlage): gemiddeld is de verhouding respondenten die het normaal vinden dat de bijstand door de OCMW's verschillend is van gemeente tot gemeente hoger onder respondenten die Engels spreken, jonger zijn, een hoger opleidingsniveau hebben, die in het centrum wonen en die nog niet lang in Brussel wonen.

Q034 – INTRAREGIONAAL_3

Tabel 20. Diensten en tarieven (%)

In het Brusselse gewest bieden sommige gemeenten specifieke diensten aan (bv.: zwembad, sporthal, afvalcontainerpark, cultureel centrum, enz.) De verschillen tussen de gemeenten zijn te verklaren door de verschillende middelen en politieke keuzes van de gemeenten. Over het algemeen is de toegang tot deze diensten voor de inwoners van deze gemeenten prioritair of goedkoper dan voor de inwoners van andere gemeenten. Vindt u dit:

Helemaal niet normaal (1)	13,3
Niet normaal (2)	27,0
Normaal (3)	40,9
Helemaal normaal (4)	18,8

De kwestie van het aanbod en de prijs van de diensten tussen gemeenten verdeelt de respondenten. Een meerderheid meent dat het verschil in aanbod en prijs tussen de gemeenten normaal is (59,7%), terwijl 40,3% meent dat dit verschil abnormaal is. Als we een gemiddelde score berekenen op een schaal van 1 (helemaal niet normaal) tot 4 (helemaal normaal), dan bedraagt de score voor de respondenten 2,65.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

Gemiddeld is het aandeel van de respondenten die het normaal vinden dat er een verschil is in aanbod en prijzen tussen de gemeenten hoger bij mensen met een hoger opleidingsniveau en van Belgische of Europese nationaliteit.

Q035 – INTRAREGIONAAL_4

Tabel 21. Verdeling van sociale woningen (%)

In het Brussels gewest zijn de sociale woningen niet gelijkmatig over het grondgebied verdeeld. Vier gemeenten hebben meer dan 10% sociale woningen. Omgekeerd hebben tien gemeenten minder dan 6% sociale woningen. Vindt u dit:

Helemaal niet normaal (1)	22,3
Niet normaal (2)	36,8
Normaal (3)	27,9
Helemaal normaal (4)	13,0

De respondenten zijn verdeeld over de kwestie van de verdeling van sociale woningen op het grondgebied. Een meerderheid (59,1%) is van mening dat de ongelijke verdeling van deze woningen op het grondgebied abnormaal is, terwijl 40,9% meent dat dit normaal is. Als we een gemiddelde score berekenen op een schaal van 1 (helemaal niet normaal) tot 4 (helemaal normaal), dan bedraagt de score voor de respondenten 2,32.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

Gemiddeld is het aandeel respondenten die het normaal vinden dat er een verschil is in de verdeling van sociale woningen over het grondgebied hoger bij respondenten die Engels en/of Nederlands

spreken, man zijn, jonger zijn, een hoger opleidingsniveau hebben, de Belgische of Europese nationaliteit hebben, in een grote gemeente wonen en in het centrum wonen.

Q036 – INTRAREGIONAAL_5

Tabel 22. Belastingtarieven (%)

In het Brussels gewest hanteren de gemeenten verschillende belastingtarieven. Een echtpaar zonder kinderen dat een woning bezit, betaalt bijvoorbeeld gemiddeld 1912 euro aan gemeentebelastingen in de gemeente met het laagste tarief en 2672 euro in de gemeente met het hoogste tarief. Dit is onder andere te verklaren door de verschillende financiële behoeften van de gemeenten en de diversiteit van hun bevolking. Vindt u dit:

Helemaal niet normaal (1)	26,6
Niet normaal (2)	36,8
Normaal (3)	26,8
Helemaal normaal (4)	9,8

Bijna twee derde van de respondenten (63,4%) vindt het abnormaal dat gemeenten verschillende belastingtarieven hanteren. Als we een gemiddelde score berekenen op een schaal van 1 (helemaal niet normaal) tot 4 (helemaal normaal), dan bedraagt de score voor de respondenten 2,20.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

Gemiddeld is het aandeel respondenten die het normaal vinden dat gemeenten verschillende belastingtarieven hanteren hoger bij respondenten die Engels en/of Nederlands spreken, man zijn, jonger zijn, een hoger opleidingsniveau hebben, in het centrum van Brussel wonen en korter in Brussel wonen.

Q037 – INTERREGIONAAL_1

Tabel 23. Interregionale samenwerking (%)

Het Brusselse gewest is economisch sterk verbonden met Vlaanderen en Wallonië. Vindt u dat de drie gewesten meer zouden moeten samenwerken inzake vervoer en tewerkstellingsbeleid?

Helemaal niet akkoord (1)	4,3
Niet akkoord (2)	6,2
Akkoord (3)	30,4
Helemaal akkoord (4)	52,8
Ik weet het niet	6,3

Een grote meerderheid van de respondenten is voorstander van samenwerking tussen de gewesten op het gebied van vervoer en tewerkstelling. Als we een gemiddelde score berekenen op een schaal van 1 (helemaal niet akkoord) tot 4 (volledig akkoord), dan bedraagt de score voor de respondenten 3,41.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

Gemiddeld is het aandeel van de respondenten die het eens zijn met het idee van meer samenwerking tussen de drie gewesten van het land hoger bij vrouwen, respondenten die Frans of Engels spreken, ouder zijn, een hoger opleidingsniveau hebben, een niet-Europese nationaliteit hebben, in een kleine of middelgrote gemeente van de eerste of de tweede kroon wonen en al langer in Brussel wonen.

Q038 – INTERREGIONAAL_2

Tabel 24. Interregionale fiscaliteit (%)

De begroting van het Brusselse gewest steunt op de belastingen van de inwoners van het gewest. Wie in het Brusselse gewest werkt, maar er niet woont, betaalt zijn belastingen in een ander gewest. Vindt u dat het Brusselse gewest een deel van de belastingen moet ontvangen van de werknemers die niet in het Brusselse gewest wonen?

Helemaal niet akkoord (1)	9,6
Niet akkoord (2)	17,7
Akkoord (3)	32,5
Helemaal akkoord (4)	31,2
Ik weet het niet	8,9

Bijna twee derde van de respondenten (69,9%) vindt dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een deel van de belastingen moet krijgen die worden betaald door Brusselse werknemers die niet in Brussel wonen. Als we een gemiddelde score berekenen op een schaal van 1 (helemaal niet akkoord) tot 4 (volledig akkoord), dan bedraagt de score voor de respondenten 2,94.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

Gemiddeld is het aandeel van de respondenten die het eens zijn met het idee van meer interregionale fiscale solidariteit hoger bij zij die ouder zijn, een hoger opleidingsniveau hebben, de Belgische nationaliteit hebben en al langer in Brussel wonen. Dat aandeel is kleiner onder Nederlandstalige respondenten.

Q039 – GEMEENSCHAPPEN_1

Tabel 25. Talen en kiezerslijsten (%)

Bij gewestelijke verkiezingen kunnen kiezers kandidaten kiezen uit Franstalige of Nederlandstalige lijsten. Bij gemeenteraadsverkiezingen worden de lijsten niet georganiseerd op basis van taal. Sommige lijsten kunnen dus zowel Franstalige als Nederlandstalige kandidaten bevatten.

Ik geef de voorkeur aan het systeem van de gemeenteraadsverkiezingen	30,1
Ik geef de voorkeur aan het systeem van de gewestelijke verkiezingen	23,4
Ik geef de voorkeur aan een combinatie van beide systemen	29,5
Ik heb geen voorkeur/weet het niet	16,9

De respondenten zijn verdeeld over de taalkwestie en de samenstelling van de kieslijsten. Als we de respondenten die geen mening hebben buiten beschouwing laten, is ongeveer een derde voor de status quo (35,6%), iets meer dan een derde voor het systeem van tweetalige lijsten dat op gemeentelijk niveau van kracht is (36,3%) en iets meer dan een kwart voor eentalige lijsten (28,1%).

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

Respondenten die Nederlands of Engels spreken, vrouw zijn, een hoog of laag opleidingsniveau hebben, Belg zijn en al langer in Brussel wonen, geven iets vaker de voorkeur aan het systeem dat van kracht is op gemeentelijk niveau. Franssprekende respondenten hebben een iets grotere voorkeur voor een combinatie van beide systemen.

Q040 – GEMEENSCHAPPEN_2

Tabel 26. Talen en gewaarborgde vertegenwoordiging (%)

Op het niveau van de gemeenten is er geen pariteit tussen Franstaligen en Nederlandstaligen in het college van burgemeesters en schepenen. Op het niveau van het gewest moet de regering naast de minister-president twee Franstalige en twee Nederlandstalige ministers tellen.

Ik geef de voorkeur aan het systeem van de gemeenteraadsverkiezingen	28,9
Ik geef de voorkeur aan het systeem van de gewestelijke verkiezingen	28,3
Ik geef de voorkeur aan een combinatie van beide systemen	26,8
Ik heb geen voorkeur/weet het niet	16,0

De respondenten zijn verdeeld over de taalkwestie en de vertegenwoordiging binnen de uitvoerende organen. Als we de respondenten die geen mening hebben buiten beschouwing laten, is de verdeling tussen antwoordcategorieën ongeveer een derde voor elke categorie.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel toont aan dat respondenten die Nederlands of Engels spreken, ouder zijn, een hoger opleidingsniveau hebben, de Belgische nationaliteit hebben, niet in een gemeente van de eerste kroon wonen en al langer in Brussel wonen, de voorkeur geven aan het systeem dat van kracht is op gemeentelijk niveau. Franssprekende respondenten hebben een iets grotere voorkeur voor een combinatie van beide systemen (zie bijlage).

Q041 – EVALUATIE BEGRIJPELIJKHEID_1

Tabel 27. Gehechtheid

Op een schaal van 0 tot 10, waarbij 0 betekent helemaal niet gehecht en 10 sterk gehecht, hoe gehecht u bent aan:

	Gemiddelde	Standaardafwijking
Uw wijk	6,8	2,5
Uw gemeente	6,8	2,4
Het Brusselse gewest	7,0	2,4
De Franse Gemeenschap	6,5	2,7
De Vlaamse Gemeenschap	5,2	3,1

De respondenten hebben een hoog niveau van gehechtheid aan hun wijk, hun gemeente en het Gewest. De band met de gemeenschappen is minder sterk. Net als in de DEGO-enquête⁹ is het gevoel van gehechtheid sterk, en bovendien niet sterker tegenover het gemeentelijk niveau dan tegenover het gewestelijk niveau.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Respondenten die Frans of Nederlands spreken zijn minder gehecht aan hun wijk / gemeente / Gewest dan respondenten die Engels spreken;
- Vrouwen geven een hoger niveau van gehechtheid dan mannen aan;
- De gehechtheid aan het gewest is systematisch sterker dan de gehechtheid aan de gemeente of de wijk, behalve bij oudere respondenten (55+) die al lang in Brussel wonen;

⁹ DEGO (2018), Besturen in Brussel. Eindrapport, p. 32.

- De gehechtheid aan de gemeenschappen (zowel FR als NL) is minder sterk bij ouderen die al lang in Brussel wonen. Dit is vooral duidelijk voor de gehechtheid aan de Vlaamse Gemeenschap; dit varieert naargelang de talen die de respondenten spreken;
- Deze vaststellingen kunnen worden geïnterpreteerd als een verschuiving binnen het Gewest, van een meer uitgesproken lokalisme/communitarisme naar de erkenning van het bestaan van het Brussels Gewest, los van de gemeente / wijk / gemeenschap.

Q042 – EVALUATIE BEGRIJPelijkheid_2

Tabel 28. Tevredenheid (%)

Bent u tevreden over:

	Helemaal niet tevreden (1)	Niet tevreden (2)	Tevreden (3)	Helemaal tevreden (4)	Gemiddelde (1-4)
Uw wijk	6,8	19,7	54,6	18,9	2,86
Uw gemeente	6,0	17,1	59,9	16,9	2,88
Het Brusselse gewest	8,1	24,1	52,8	15,0	2,75

Aan de andere kant is de tevredenheid van de respondenten groter voor meer nabije territoriale eenheden (wijk en gemeente versus gewest).

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- De mate van tevredenheid over het gewest is significant hoger bij jongeren en nieuwkomers, terwijl de mate van tevredenheid over de wijk of de gemeente niet verschilt wat betreft deze criteria. Dit lijkt de eerdere vaststelling van een verschuiving naar een meer gewestelijke logica bij nieuwe Brusselaars te bevestigen;
- Het tevredenheidsniveau is groter bij vrouwen en respondenten van niet-EU-nationaliteit;
- Respondenten met een hoger opleidingsniveau zijn meer tevreden over hun wijk en gemeente;
- Er is sprake van een territoriale logica: de tevredenheid over het gewest is groter bij inwoners van de grote gemeenten en het centrum; omgekeerd zijn de inwoners van kleine en middelgrote gemeenten, in de eerste en de tweede kroon, tevredener over hun

wijk/gemeente. Dit verband kan worden verklaard door de sterkere band van nabijheid in kleinere gemeenten die op grotere afstand van het centrum liggen.

Q043 – EVALUATIE BEGRIJPELIJKHEID_3

Tabel 29. Affect (%)

Wat is uw mening over de volgende uitspraken?

	Helemaal niet akkoord (1)	Niet akkoord (2)	Akkoord (3)	Helemaal akkoord (4)	Ik weet het niet	Gemiddelde (1-4)
Ik ben trots op het Brusselse gewest	8,6	18,9	38,8	25,5	8,3	2,89
Ik ben blij dat ik in het Brusselse gewest woon	5,8	10,4	43,2	35,3	5,3	3,14

Een grote meerderheid van de respondenten zegt fier (70,1%) en blij (82,8%) te zijn om in het Brussels Gewest te wonen.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Gemiddeld verklaren vrouwen, jongeren, personen van niet-EU-nationaliteit en personen die minder lang in Brussel wonen, meer fierheid te voelen en gelukkiger te zijn om in Brussel te wonen;
- Respondenten met een hoger opleidingsniveau zijn gelukkiger om in Brussel te wonen; respondenten die in het centrum wonen, voelen meer fierheid om uit Brussel te komen.

Q044 – EVALUATIE BEGRIJPelijkheid_4

Tabel 30. Begrijpelijkheid (%)

Wat is uw mening over de volgende uitspraken?

	Helemaal niet akkoord (1)	Niet akkoord (2)	Akkoord (3)	Helemaal akkoord (4)	Ik weet het niet	Gemiddelde (1-4)
Ik ontvang voldoende informatie over de grote projecten die het Brusselse gewest plant	17,5	29,5	29,3	17,5	6,3	2,50
Ik heb het gevoel dat de gemeentelijke overheden inspanningen leveren om te weten wat de bevolking wenst	14,1	24,8	31,6	20,1	9,5	2,64
Ik heb het gevoel dat de gewestregering inspanningen levert om te weten wat de bevolking wenst	17,3	25,6	29,2	17,5	10,3	2,52
Als ik een administratief probleem heb, weet ik tot wie ik mij moet richten	10,4	19,4	40,6	25,0	4,6	2,84

De respondenten lijken in staat te zijn om de mensen te identificeren met wie ze contact moeten opnemen op administratief niveau (68,7%). Ze zijn echter meer verdeeld over de vraag of ze voldoende informatie krijgen over grote projecten (49,9% vindt dat ze voldoende informatie krijgen). Respondenten zijn minder negatief over de inspanningen die plaatselijke besturen leveren om te weten te komen wat de bevolking wil (57,1% vindt dat de gemeenten inspanningen leveren), in vergelijking met de gewestelijke overheid (52,1%).

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Transversaal zijn de respondenten die het gemiddeld meer eens waren met de beweringen jonger, wonen ze in het centrum en wonen ze sinds kort in Brussel;
- De kennis van contactpersonen op het niveau van de administratie is groter bij respondenten met een hoger opleidingsniveau.

Q045 – EVALUATIE OVERHEIDSBELEID_1

Tabel 31. Tevredenheid met overheidsbeleid (%)

Kan u in het algemeen aangeven hoe tevreden u in het Brusselse gewest bent over het gevoerde beleid op het gebied van ...?

	Helemaal niet tevreden (1)	Niet tevreden (2)	Tevreden (3)	Helemaal tevreden (4)	Gemiddelde (1-4)
Cultuur	6,3	16,2	61,0	16,5	2,9
Sport	5,6	19,3	62,6	12,4	2,8
Mobiliteit en transport	10,3	18,1	54,6	16,9	2,8
Hulp aan personen	9,9	25,1	53,3	11,7	2,7
Tewerkstelling en beroepsopleiding	10,1	30,0	52,5	7,5	2,6
Onderwijs	9,6	28,4	50,1	11,8	2,6
Milieu en duurzame ontwikkeling	10,4	29,5	50,0	10,1	2,6
Veiligheid	15,6	31,3	43,0	10,2	2,5
Stedenbouw en ruimtelijke ordening	13,6	29,7	46,0	10,6	2,5
Huisvesting	13,2	32,7	44,0	10,2	2,5
Economie	11,7	32,8	45,4	10,0	2,5
Netheid	19,0	32,9	37,8	10,3	2,4

Globaal zijn de tevredenheidsniveaus hoger voor de volgende domeinen: cultuur, sport, mobiliteit en vervoer, bijstand aan personen. De niveaus zijn het laagst voor de volgende domeinen: netheid, veiligheid, huisvesting, stedenbouw en economie.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Oudere bewoners en zij die al langer in Brussel wonen, zijn systematisch minder tevreden dan jongere bewoners en nieuwkomers.
- Bewoners met een hoger opleidingsniveau en bewoners die in het centrum wonen, zijn systematisch meer tevreden.
- Er zijn geen significante verschillen in functie van het gender of de nationaliteit van de respondenten. Engelstalige respondenten zijn iets meer tevreden dan Nederlandstalige en Franstalige respondenten.

Q046 – EVALUATIE OVERHEIDSBELEID_2

Tabel 32. Tevredenheid over infrastructuur en dienstverlening (%)

Kan u in het algemeen aangeven hoe tevreden u in het Brusselse gewest bent over ...?

	Helemaal niet tevreden (1)	Niet tevreden (2)	Tevreden (3)	Helemaal tevreden (4)	Gemiddelde (1-4)
Het aanbod aan winkels	5,3	16,4	61,3	16,9	3,9
Het aanbod aan restaurants/café's/nachtclubs	5,7	14,4	60,7	19,1	3,9
Het aanbod aan gezondheidsdiensten (artsen, tandartsen, enz.)	5,5	15,7	62,1	16,7	3,9
De groenzones	6,3	17,7	59,5	16,5	3,9
De cultuurinfrastructuur	6,3	18,0	62,6	13,0	3,8
De infrastructuur voor jongeren (speelpleinen, buitenruimtes)	6,4	23,6	56,7	13,2	3,8
Het aanbod inzake openbaar vervoer	9,4	18,4	54,3	17,9	3,8
De infrastructuur voor ouderen (woonzorgcentra)	6,7	22,0	58,7	12,6	3,8
Het aanbod inzake kinderopvang en onderwijs (crèches, scholen)	6,2	21,7	57,9	14,2	3,8
De dienstverlening aan de loketten van uw gemeentelijke administratie	9,4	22,7	53,8	14,2	3,7
De sportinfrastructuur	6,4	23,5	60,5	9,6	3,7
De dienstverlening aan de loketten van de gewestelijke administratie	8,1	24,2	54,7	13,0	3,7
De fietsinfrastructuur	13,7	27,5	45,3	13,5	3,6
De wegeninfrastructuur	12,5	31,1	45,4	11,0	3,5
De toestand van de voetpaden	16,1	34,8	38,0	11,1	3,4

Globaal zijn de tevredenheidsniveaus het hoogst voor de volgende domeinen: groene ruimten, handelszaken, horeca en gezondheidsdiensten. De tevredenheidsniveaus zijn het laagst voor de volgende domeinen: toestand van de voetpaden, weg- en fietsinfrastructuur.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- De beweringen waarover aanzienlijke verschillen bestaan naargelang het profiel van de respondenten, hebben betrekking op de weg- en fietsinfrastructuur en de toestand van voetpaden, en in mindere mate op de dienstverlening aan de loketten van de gemeenten en het Gewest.
- Oudere inwoners en inwoners die al langer in Brussel wonen, zijn systematisch minder tevreden over de wegen- en fietsinfrastructuur, de staat van de voetpaden, het aanbod aan kinderopvang en het aanbod inzake dienstverlening aan de gewestelijke loketten dan jongeren en nieuwkomers in Brussel.
- Inwoners met een hoger opleidingsniveau en inwoners die in het centrum wonen, zijn systematisch meer tevreden over de wegen- en fietsinfrastructuur en de staat van de voetpaden, maar minder tevreden over groene ruimten.
- Er zijn geen of zeer weinig significante verschillen in tevredenheid naargelang het gender of de nationaliteit van de respondenten, met uitzondering van een lagere mate van tevredenheid bij niet-Belgische respondenten over de dienstverlening aan de gemeentelijke loketten.
- Engelstalige respondenten zijn meer tevreden dan Nederlandstalige en/of Franstalige respondenten.

Q047 – EVALUATIE OVERHEIDSBELEID_3

Tabel 33. Probleemfrequentie (%)

Geef aan of u in de loop van de voorbije maand één of meer van de volgende problemen hebt ondervonden in uw wijk.

	Altijd (1)	Vaak (2)	Af en toe (3)	Zelden (4)	Nooit (5)
Afval	18,9	33,1	29,7	14,4	3,9
Auto's of vrachtwagens die te snel rijden	15,2	31,5	30,8	18,6	4,0
Agressief rijgedrag van bestuurders	12,3	28,7	32,8	20,1	6,2
Beschadiging van het stadsmeubilair, tags/graffiti	13,9	29,6	29,5	20,0	7,0
Geluidsoverlast (verkeer, burens, Horeca, evenementen)	14,6	26,1	30,1	22,4	6,9
Ongedierte (ratten, duiven)	13,6	24,8	28,0	24,0	9,6
Geurhinder (bv. van urine)	12,0	22,0	28,0	27,0	11,0
Druggebruik	12,0	22,8	27,0	25,1	13,1
Lastiggevallen op straat	9,9	18,7	26,2	29,4	15,8
Lichtoverlast (lichtreclames, openbare verlichting)	10,5	16,9	24,6	32,5	15,5

De problemen waarmee respondenten het vaakst (altijd of vaak) te maken krijgen, zijn zwerfvuil, te hard rijden, agressief gedrag van automobilisten en schade aan straatmeubilair / tags / graffiti. De problemen waarmee respondenten het minst vaak te maken krijgen, zijn lichtvervuiling en intimidatie op straat.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Nederlandstalige respondenten vermelden vaker problemen in verband met drugs en intimidatie;
- Oudere respondenten en respondenten die al langer in Brussel wonen, melden vaker problemen met te hard rijdende auto's of zwerfvuil;
- Jongere respondenten melden vaker problemen in verband met geur- of lichthinder, intimidatie, ongedierte of drugs;
- Respondenten met de Belgische of Europese nationaliteit melden vaker problemen met agressief rijgedrag, te snel rijdende auto's, lichtvervuiling en intimidatie;
- De voornaamste significante verschillen zijn van ruimtelijke aard: respondenten die in middelgrote of grote gemeenten en in het centrum of de eerste kroon wonen, melden vaker problemen van geur-, licht- of geluidshinder, intimidatie, ongedierte, afval en drugs, maar de respondenten in het centrum melden minder vaak problemen van agressieve automobilisten;
- Respondenten die in de middelgrote/grote gemeenten van het centrum en de eerste kroon wonen, melden vaker problemen van beschadiging van stadsmeubilair / tags / graffiti.
- Significante verschillen volgens gender of opleidingsniveau zijn minimaal.

Q048 – OVERHEIDSBELEID PRIOR

Tabel 34. Overheidsbeleid prioriteiten (%)

Geef aan wat voor u de belangrijkste thema's zijn voor de toekomst van het Brusselse gewest. Duid **maximaal drie** thema's aan.

	Vermeld minstens 1x
Veiligheid	38,0
Netheid	28,9
Huisvesting	26,0
Mobiliteit en transport	25,5
Economie	23,5
Onderwijs	19,7
Tewerkstelling en beroepsopleiding	19,0
Hulp aan personen (sociale hulp, gezinshulp, ouderenzorg, gezondheid, handicap)	18,5
Milieu en duurzame ontwikkeling	17,0
Stedenbouw en ruimtelijke ordening	12,6
Sport	12,6
Cultuur	11,2

Het meest genoemde thema, en het thema dat het duidelijkst naar voren komt, is veiligheid. Daarna komen netheid, huisvesting, mobiliteit en vervoer, en de economie. De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Franstalige respondenten vermelden vaker netheid en huisvesting, maar ook veiligheid en de economie; Engelstalige respondenten noemen vaker mobiliteit, het milieu en de bijstand aan personen;
- Vrouwen hebben de neiging om vaker veiligheid, huisvesting en de bijstand aan personen als prioritair te noemen, en minder vaak sport en, in mindere mate, stedenbouw;
- De prioriteiten op het vlak van beleid variëren sterk met de leeftijd: de jongste respondenten vermelden vaker cultuur en sport; de tussencategorieën vermelden tewerkstelling; oudere respondenten en zij die al langer in Brussel wonen, noemen netheid, veiligheid, de bijstand aan personen en mobiliteit (zeer uitgesproken voor de 65-plussers);
- Respondenten met een hoger opleidingsniveau vermelden vaker onderwijs en mobiliteit, en minder vaak huisvesting;
- Respondenten van niet-EU-nationaliteit noemen vaker tewerkstelling en huisvesting, en minder vaak stedenbouw; respondenten van EU-nationaliteit noemen vaker het milieu en minder vaak netheid;

- De prioriteiten op het vlak van beleid verschillen ook volgens de geografische locatie: respondenten uit het centrum of een grote gemeente noemen mobiliteit, netheid, veiligheid, onderwijs en huisvesting minder vaak, maar vermelden vaker sport.
- Deze verschillen wijzen op prioriteiten die veranderen met de levenscyclus en waarschijnlijk verband houden met de sociaaleconomische situatie van mensen.

Q049 – VOORKEUR INSTELLINGEN_1

Tabel 35. Voorkeuren over gemeenten (%)

Zoals veel grote steden is Brussel georganiseerd op twee niveaus: een centraal niveau (in Brussel vervullen het gewest en de gemeenschappen die rol) en een lokaal niveau (in Brussel is dit het niveau van de gemeenten). We vragen eerst naar uw mening over de gemeenten in het Brusselse gewest.

De gemeenten zijn te klein. De kleinste gemeenten zouden een fusie moeten aangaan om het aantal gemeenten in het Brusselse gewest te verminderen.	20,7
Sommige gemeenten zijn te groot. De grootste gemeenten zouden moeten worden opgesplitst om het aantal gemeenten in het Brusselse gewest te vergroten.	16,9
Alle gemeenten zijn te groot. Het zou beter zijn om uit te gaan van wijken of verzorgingsgebieden.	8,8
Er zouden geen gemeenten moeten zijn in het Brusselse gewest. Alle bevoegdheden zouden door het gewest of de gemeenschappen moeten worden uitgeoefend.	15,9
De grootte van de gemeenten mag niet worden veranderd.	24,5
Ik weet het niet	13,2

De respondenten zijn verdeeld over de plaats van de gemeenten in het Brussels Gewest. Een kwart van de respondenten is voorstander van de status quo. De respondenten die voor hervorming zijn, zijn verdeeld over de te volgen strategie: fusie, splitsen en afschaffen.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Franstalige en Engelstalige respondenten zijn meer voorstander van de status quo of de afschaffing van de gemeenten en het beheer door het Gewest; Nederlandstalige respondenten zijn meer voorstander van het behoud van de gemeenten met een wijziging van hun grootte (fusie van kleine gemeenten en splitsing van grote gemeenten);
- Vrouwen zijn meer voorstander van de status quo of de fusie van gemeenten;
- Oudere respondenten zijn meer voorstander van de status quo of de afschaffing van gemeenten;
- Respondenten met de Belgische of niet-EU-nationaliteit zijn meer voorstander van de status quo; respondenten met de EU-nationaliteit zijn meer voorstander van kleinere gemeenten of de afschaffing ervan;
- Respondenten die in een grote gemeente wonen, zijn meer voorstander van kleinere gemeenten, terwijl respondenten in de eerste en de tweede kroon, die sinds lang in Brussel wonen, meer voorstander zijn van de status quo.

Q050 – VOORKEUR INSTELLINGEN_2

Tabel 36. Voorkeur over Gewest-Gemeenschappen (%)

Nu vragen we uw mening over het centrale niveau. Het gewest heeft bepaalde bevoegdheden (economie, tewerkstelling, urbanisatie, enz.). De Vlaamse en de Franse Gemeenschap hebben andere bevoegdheden (onderwijs, cultuur). We vernemen graag uw mening over deze opsplitsing.

Het gewest zou alleen bevoegd moeten zijn voor alle materies	55,7
De opsplitsing tussen gewest en gemeenschappen moet blijven bestaan	29,9
Ik weet het niet	14,4

Een meerderheid van de respondenten is voorstander van een concentratie van bevoegdheden bij het Gewest, terwijl bijna een derde voorstander is van het behoud van het onderscheid tussen Gewest en Gemeenschap.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Respondenten die voorstander zijn van een concentratie van bevoegdheden bij het Gewest, zijn met meer bij de ouderen / personen die al langer in Brussel wonen, zij die hoger opgeleid zijn en vooral zij die de Belgische nationaliteit hebben.
- Er is geen verschil naargelang de taal die de respondenten spraken.

Q051 – VOORKEUR INSTELLINGEN_3

Tabel 37. Voorkeur over politiezones (%)

De politiediensten van het Brusselse gewest zijn momenteel opgedeeld in 6 politiezones die samen het hele grondgebied bestrijken. Elke zone bestrijkt meerdere gemeenten. Wat is uw mening over deze indeling?

De 6 politiezones zouden moeten worden samengesmolten tot één enkele zone voor het hele Brusselse grondgebied	37,1
De 6 bestaande politiezones moeten behouden blijven	26,7
Elke gemeente zou over een eigen politiedienst moeten beschikken	25,8
Ik weet het niet	10,4

De respondenten zijn verdeeld over de kwestie van de politiezones. Als we de niet-antwoorden buiten beschouwing laten, spreekt 41,4% van de respondenten zich uit voor een enkele zone, iets meer dan

een kwart voor het behoud van de huidige 6 zones (29,8%) en iets meer dan een kwart voor een zone per gemeente (28,8%).

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Nederlandstalige en Engelstalige respondenten zijn meer voorstander van een fusie van de politiezones; Franstalige respondenten zijn meer voorstander van een splitsing;
- Respondenten die ouder zijn / al langer in Brussel wonen, een hoger opleidingsniveau hebben, de Belgische nationaliteit hebben en in een grote gemeente / in het centrum van de stad wonen, zijn verhoudingsgewijs meer voorstander van een fusie van de politiezones;
- Jongere respondenten met de EU-nationaliteit zijn verhoudingsgewijs meer voorstander van de status quo;
- Vrouwen en respondenten die in een kleine/middelgrote gemeente in de eerste of de tweede kroon wonen, zijn verhoudingsgewijs meer voorstander van een splitsing van de politiezones .

Q052 – VOORKEUR INSTELLINGEN_4

Tabel 38. Voorkeuren OCMW's (%)

Wat vindt u van de volgende uitspraak: het Brusselse gewest zou de financiering van de OCMW's en hun steun aan de burgers in de verschillende gemeenten moeten harmoniseren.

Helemaal niet akkoord (1)	6,0
Niet akkoord (2)	10,3
Akkoord (3)	40,7
Helemaal akkoord (4)	33,0
Ik weet het niet	10,0

Een grote meerderheid van de respondenten (81,9%) is voorstander van de harmonisatie van de financiering van en de bijstand door de OCMW's. Op een schaal van 1 (helemaal mee oneens) tot 4 (helemaal mee eens) is het gemiddelde cijfer 3,1.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Vrouwelijke respondenten, die ouder zijn / al langer in Brussel wonen, een hoger opleidingsniveau hebben en in een kleine of middelgrote gemeente van de eerste of de tweede kroon wonen, zijn meestal meer voorstander van een harmonisatie van de financiering van de OCMW's.

Q053 – VOORKEUR OVERHEIDSBELEID_1

Tabel 39. Voorkeuren overheidsbeleid - School

Stel dat er plannen zijn om een nieuwe secundaire school in het Brusselse gewest te bouwen.

	Gewest	Gemeenschappen	Gemeenten	Actoren op het terrein	Burgers	Experts
Wie zou dan volgens u bij deze discussie moeten worden geraadpleegd?	35,5	35,4	33,4	32,1	30,8	18,4
En wie zou de eindbeslissing moeten nemen?	31,9	26,2	30,2	19,4	21,5	8,1

Tabel 40. Aantal vermelde actoren - School

	Raadpleging	Beslissing
1	52,0	72,8
2	26,4	21,1
3	12,6	3,6
4	4,5	1,1
5	1,8	1,4
6	2,6	0,0

Over het algemeen zijn de respondenten meer inclusief in de raadplegingsfase en noemen ze vaker een combinatie van te raadplegen actoren. Als het op besluitvorming aankomt, wijst een grote meerderheid van de respondenten één speler aan, hoewel dit per respondent verschilt. Het gewest is de speler die het vaakst wordt genoemd.

Wat betreft de te raadplegen actoren vestigt de analyse volgens sociaaldemografisch profiel de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Respondenten die Engels spreken (en in mindere mate Frans), vermelden vaker het Gewest en niet-publieke actoren (mensen op het terrein, burgers, experts); respondenten die Nederlands spreken, vermelden vaker de Gemeenschappen;
- Respondenten die vrouw zijn, ouder / langer in Brussel wonen, een hoger opleidingsniveau hebben, de Belgische nationaliteit hebben en in een kleine of middelgrote gemeente van de eerste of de tweede kroon wonen, noemen het Gewest vaker als een speler die moet worden geraadpleegd;

- Respondenten met een hoger opleidingsniveau, die in de eerste kroon wonen en niet-Belgen hebben de neiging vaker te verwijzen naar niet-publieke spelers (mensen op het terrein, burgers, experten);
- Jongere respondenten noemen vaker de gemeenten, terwijl mensen die in het centrum wonen, de gemeenschappen noemen.

Wat betreft de actoren die bevoegd zijn om beslissingen te nemen vestigt de analyse volgens sociaaldemografisch profiel de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- De verschillen komen voornamelijk naar voren bij de vermelding van het gewest als instantie die bevoegd is om beslissingen te nemen, dat vaker wordt genoemd door respondenten die Frans of Engels spreken, ouder zijn, een hoger opleidingsniveau hebben en in een kleine of middelgrote gemeente in de eerste of de tweede kroon wonen.

Q054 – VOORKEUR OVERHEIDSBELEID_2

Tabel 41. Voorkeuren overheidsbeleid – Bouwproject

Stel dat er een nieuwbouwproject is (nieuwe woningen of nieuwe handelszaken) op bouwterreinen in het Brusselse gewest.

	Gewest	Gemeenten	Actoren op het terrein	Burgers	Experts
Wie zou dan volgens u bij deze discussie moeten worden geraadpleegd?	37,3	39,8	42,4	40,8	21,4
En wie zou de eindbeslissing moeten nemen?	36,9	35,0	25,7	27,3	11,0

Tabel 42. Aantal vermelde actoren – Bouwproject

	Raadpleging	Beslissing
1	53,8	73,7
2	26,2	20,4
3	10,0	3,5
4	4,5	1,1
5	5,5	1,3

Ook hier zijn de respondenten meer inclusief in de raadplegingsfase en noemen ze vaker een combinatie van te raadplegen actoren. Als het op besluitvorming aankomt, wijst een grote

meerderheid van de respondenten één speler aan, hoewel dit per respondent verschilt. Het gewest is de speler die het vaakst wordt genoemd.

Wat betreft de te raadplegen actoren vestigt de analyse volgens sociaaldemografisch profiel de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Oudere respondenten / respondenten die al langer in Brussel wonen, vermelden minder vaak dat experts moeten worden geraadpleegd;
- Respondenten die in de eerste of de tweede kroon wonen, noemen vaker het gewest, experts en burgers in vergelijking met respondenten die in het centrum wonen;
- Respondenten van niet-EU-nationaliteit noemen vaker het gewest, de gemeenten en experts.

Wat betreft de actoren die bevoegd zijn om beslissingen te nemen vestigt de analyse volgens sociaaldemografisch profiel de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Oudere respondenten / respondenten die al langer in Brussel wonen, noemen minder vaak de niet-institutionele actoren als actoren van besluitvorming;
- Respondenten die in de eerste of de tweede kroon wonen, noemen vaker het gewest (en de gemeenten), maar minder vaak de actoren op het terrein, als actoren van besluitvorming;
- Respondenten met een hoger opleidingsniveau en die Engels spreken, vermelden vaker het gewest als een speler die bevoegd is om beslissingen te nemen.

Q055 – VOORKEUR OVERHEIDSBELEID_3

Tabel 43. Voorkeuren overheidsbeleid – Sociale woningen

Stel dat er plannen zijn om sociale woningen in het Brusselse gewest te bouwen.

	Gewest	Gemeenten	Actoren op het terrein	Burgers	Experts
Wie zou dan volgens u bij deze discussie moeten worden geraadpleegd?	38,5	42,6	38,8	38,9	22,9
En wie zou de eindbeslissing moeten nemen?	38,2	37,1	22,8	27,5	12,3

Tabel 44. Aantal vermelde actoren – Sociale woningen

	Raadpleging	Beslissing
1	55,0	72,4
2	23,5	20,2
3	11,9	5,6
4	3,8	1,0
5	5,7	0,9

Ook hier zijn de respondenten meer inclusief in de raadplegingsfase en noemen ze vaker een combinatie van te raadplegen actoren. Als het op besluitvorming aankomt, wijst een grote meerderheid van de respondenten één speler aan, hoewel dit per respondent verschilt. Het gewest is de speler die het vaakst wordt genoemd.

Wat betreft de te raadplegen actoren vestigt de analyse volgens sociaaldemografisch profiel de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Respondenten die Engels spreken, en in mindere mate Frans, vermelden vaker het gewest en experten;
- Oudere respondenten / respondenten die al langer in Brussel wonen, vermelden minder vaak dat de actoren op het terrein moeten worden geraadpleegd;
- Respondenten met een hoger opleidingsniveau noemen vaker het gewest, de actoren op het terrein en experten;
- Respondenten die in de eerste of de tweede kroon wonen, noemen vaker het gewest en de gemeenten, experten en burgers;
- Respondenten van niet-EU-nationaliteit noemen vaker de experten en minder vaak de actoren op het terrein.

Wat betreft de actoren die bevoegd zijn om beslissingen te nemen vestigt de analyse volgens sociaaldemografisch profiel de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Respondenten die Engels en, in mindere mate, Frans spreken, vermelden vaker het gewest, terwijl respondenten die Nederlands spreken vaker de actoren op het terrein noemen;
- Oudere respondenten / respondenten die al langer in Brussel wonen, noemen minder vaak de actoren op het terrein als actoren die bevoegd zijn om beslissingen te nemen;
- Respondenten die in de eerste of de tweede kroon wonen, noemen vaker het gewest (en de gemeenten), maar minder vaak de actoren op het terrein, als actoren van besluitvorming;
- Respondenten van zowel EU- als niet-EU-nationaliteit noemen vaker de gemeenten als actoren van besluitvorming;

- Respondenten met een hoger opleidingsniveau vermelden vaker het gewest als een speler die bevoegd is om beslissingen te nemen.

Q056 – VOORKEUR OVERHEIDSBELEID_4

Tabel 45. Voorkeuren overheidsbeleid – Woonzorgcentrum

Stel dat er plannen zijn om **een nieuw woonzorgcentrum in het Brusselse gewest te bouwen**.

	Gewest	Gemeente n	Actoren op het terrein	Burgers	Experts	Gemeensch appen
Wie zou dan volgens u bij deze discussie moeten worden geraadpleegd?	35,6	40,3	40,7	34,8	28,5	10,4
En wie zou de eindbeslissing moeten nemen?	37,6	35,0	25,0	24,8	17,5	6,0

Tabel 46. Aantal vermelde actoren – Woonzorgcentrum

	Raadpleging	Beslissing
1	52,8	69,1
2	24,3	20,9
3	11,6	7,1
4	5,7	1,7
5	1,8	0,5
6	3,6	0,8

Ook hier zijn de respondenten meer inclusief in de raadplegingsfase en noemen ze vaker een combinatie van te raadplegen actoren. Als het op besluitvorming aankomt, wijst een grote meerderheid van de respondenten één speler aan, hoewel dit per respondent verschilt. Het gewest is de speler die het vaakst wordt genoemd.

Wat betreft de te raadplegen actoren vestigt de analyse volgens sociaaldemografisch profiel de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Respondenten die Engels spreken, en in mindere mate Frans, vermelden vaker het gewest en de niet-publieke actoren (mensen op het terrein, burgers, experten);
- Oudere respondenten / respondenten die al langer in Brussel wonen, noemen vaker het gewest en minder vaak experten als te raadplegen actoren;
- Respondenten met een hoger opleidingsniveau noemen vaker de actoren op het terrein, experten en burgers;

- Respondenten die in de tweede kroon wonen, noemen vaker het gewest en experten;
- Respondenten van niet-EU-nationaliteit noemen vaker de experten en minder vaak de actoren op het terrein.

Wat betreft de actoren die bevoegd zijn om beslissingen te nemen vestigt de analyse volgens sociaaldemografisch profiel de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Respondenten die Engels en, in mindere mate, Frans spreken, vermelden vaker het gewest, terwijl respondenten die Nederlands spreken vaker de actoren op het terrein noemen;
- Oudere respondenten / respondenten die al langer in Brussel wonen, noemen minder vaak de niet-institutionele actoren (experten, burgers, mensen op het terrein) als actoren die bevoegd zijn om beslissingen te nemen, maar vaker het gewest;
- Respondenten die in een kleine/middelgrote gemeente van de eerste of de tweede kroon wonen, noemen vaker het gewest maar minder vaak de actoren op het terrein, als actoren van besluitvorming;
- Respondenten met een hoger opleidingsniveau vermelden vaker het gewest als een speler die bevoegd is om beslissingen te nemen.

Q057 – VOORKEUR OVERHEIDSBELEID_5

Tabel 47. Voorkeur gezamenlijk beheer (%)

Stel dat Brussel gezamenlijk door de Vlaamse Gemeenschap en de Franse Gemeenschap wordt beheerd, onder andere voor de sociale zekerheid. Beide gemeenschappen zouden voor dezelfde problematiek een verschillende financiële ondersteuning bieden. Elke burger zou de gemeenschap moeten kiezen waartoe hij wil behoren. Zou u een voorstander zijn van zo'n scenario?

Groot voorstander (4)	14,1
Voorstander (3)	27,4
Tegenstander (2)	20,9
Groot tegenstander (1)	26,9
Ik weet het niet	10,7

De respondenten zijn verdeeld over de kwestie van het gezamenlijk beheer. Sluiten we de niet-antwoorden uit, dan is een kleine meerderheid (53,6%) gekant tegen gezamenlijk beheer. De gemiddelde score van akkoord op een schaal van 1 (helemaal oneens) tot 4 (helemaal eens) is gelijk aan 2,32.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

Oudere respondenten, die al langer in Brussel wonen, met een hoger opleidingsniveau, van EU-nationaliteit, die in een kleine of middelgrote gemeente van de tweede kroon wonen, zijn gemiddeld minder voorstander van gezamenlijk beheer van Brussel door de Gemeenschappen. Er is geen uitgesproken verschil naargelang de taal die de respondenten spreken.

Q058 – VOORKEUR OVERHEIDSBELEID_6

Tabel 48. Redenen voor keuze tussen Gemeenschappen

Zou u in zo'n scenario voor een gemeenschap kiezen op basis van de financiële voordelen of de taal van de betrokken administratie?

De financiële voordelen	49,3
De taal van de betrokken administratie	34,8
Ik weet het niet	15,9

In een scenario van gezamenlijk beheer zouden de respondenten meer de neiging hebben om hun gemeenschap te kiezen in functie van de toegekende financiële voordelen. Uit de analyse volgens sociaaldemografisch profiel blijkt dat Engelstalige respondenten, respondenten met de Europese nationaliteit en respondenten die in een kleine of middelgrote gemeente wonen, de taal iets vaker noemen als reden om voor een gemeenschap te kiezen (zie bijlage).

Q060 – CRISIS_1

Tabel 49. Energiecrisis - Persoonlijke ongerustheid

Hoe ongerust bent u - op een schaal van 1 tot 10 - dat u dit jaar niet zult kunnen rondkomen wegens de energiecrisis?

1	5,0
2	2,0
3	4,7
4	4,8
5	11,5
6	10,8
7	15,6
8	14,3
9	12,3
10	18,9
Gemiddelde	6,9

In het algemeen zijn de respondenten ongerust wegens de energiecrisis (gemiddelde van 6,9).

Q061 – CRISIS_2

Tabel 50. Energiecrisis - Collectieve ongerustheid

Hoe ongerust bent u - op een schaal van 1 tot 10 - dat mensen in uw omgeving (ouders, familieleden, vrienden) dit jaar niet zullen kunnen rondkomen wegens de energiecrisis?

1	5,5
2	1,5
3	3,6
4	4,4
5	11,5
6	10,6
7	14,2
8	15,3
9	12,5
10	20,9
Gemiddelde	7,0

In het algemeen zijn de respondenten ongerust voor hun omgeving wegens de energiecrisis (gemiddelde van 7,0).

Analyse per sociaal-demografisch profiel onthult de volgende nuances (zie bijlage):

- Vrouwen zijn gemiddeld meer ongerust dan mannen, vooral voor hun omgeving;
- Respondenten die Engels spreken, ouder zijn, al langer in Brussel wonen, een hoger opleidingsniveau hebben, in de 2de kroon wonen, zijn gemiddeld minder ongerust voor zichzelf en hun omgeving.

Q062 – VERTROUWEN_1

Tabel 51. Vertrouwensniveau in instellingen

Op een schaal van 0 tot 10, waarbij 0 betekent helemaal geen vertrouwen en 10 totaal vertrouwen, hoeveel vertrouwen stelt u in de volgende instellingen in Brussel?

	Gemiddelde (0-10)
Politie in het Brusselse gewest	6,3
College van burgemeester en schepenen van uw gemeente	6,0
Gemeenteraad van uw gemeente	6,0
OCMW van uw gemeente	6,3
Administratie van uw gemeente	6,5
Regering van het Brusselse gewest	5,9
Parlement van het Brusselse gewest	5,9
Administratie van het Brusselse gewest	6,0

Gemiddeld geven respondenten iets meer vertrouwen aan in niet-politieke instellingen (politie, OCMW's, gemeentebestuur) dan in representatieve instellingen op gemeentelijk of gewestelijk niveau.

De analyse volgens sociaaldemografisch profiel vestigt de aandacht op de volgende nuances (zie bijlage):

- Franstalige respondenten hebben systematisch iets lagere gemiddelde vertrouwensniveaus dan Nederlandstalige of Engelstalige respondenten;
- Oudere respondenten, die al langer in Brussel wonen, hebben systematisch minder vertrouwen dan jongere respondenten of respondenten die nieuw zijn in Brussel, behalve als het gaat om het vertrouwen in de politie;
- Niet-Belgische respondenten hebben gemiddeld meer vertrouwen in de gewestelijke representatieve instellingen (regering, parlement);
- Respondenten uit grote gemeenten en het centrum hebben gemiddeld meer vertrouwen, ook in de gemeentelijke instellingen;
- Er is geen significant verschil naargelang het gender of het opleidingsniveau.

Q063 – Vertrouwen_2

Tabel 52. Interpersoonlijk vertrouwen

Waar bevindt u zich op een schaal van 0 tot 10, waarbij 0 betekent dat u nooit voorzichtig genoeg kan zijn met de mensen en 10 dat u mensen bijna altijd kan vertrouwen?

0	7,3
1	2,4
2	4,2
3	8,3
4	6,9
5	18,0
6	1,42
7	11,1
8	10,9
9	9,8
10	7,0
Gemiddelde (0-10)	5,6

In het algemeen hebben respondenten een lager niveau van interpersoonlijk vertrouwen (5,6) dan van vertrouwen in instellingen.

Gemiddeld hebben vrouwen, respondenten die Frans spreken, ouder zijn, een lager opleidingsniveau hebben, in een kleine of middelgrote gemeente wonen, en in de 1e of 2e kroon wonen, een lager niveau van interpersoonlijk vertrouwen.

RECALL

Q064 – Beschikbaarheid voor volgende fasen

Om zich verder te verdiepen en oplossingen uit te werken, wil de coördinator van dit project, Policy Lab ULB, ontmoetingen met burgers organiseren. Zou u ermee akkoord gaan dat er in dit verband contact met u wordt opgenomen? Als u dit bevestigt, zullen wij u verzoeken ons uw e-mailadres en/of telefoonnummer te geven.

388 meldden dat ze beschikbaar waren. Na het opruimen van de antwoorden hebben 265 van hen een e-mailadres en 24 een geldig telefoonnummer achtergelaten.

De in het kader van deze eerste fase verzamelde gegevens zijn uniek. Het is met name uiterst zeldzaam dat er in Brussel enquêtes worden gehouden met een zo hoge vertegenwoordiging van burgers met een lager opleidingsniveau en van niet-Belgische nationaliteit. De gegevens bieden een unieke momentopname van de meningen van de Brusselaars in het projectgebied.

In deze conclusie bieden we een algemeen perspectief op de beoordeling van de bestaande situatie door de respondenten en hun voorkeuren voor hervormingsvoorstellen. Dit algemeen perspectief wordt samengevat in de tabellen 53 en 54.

Tabel 53 rangschikt de vragen ter evaluatie van de bestaande situatie naar afnemende mate van consensus tussen de respondenten. De tabel heeft 5 categorieën: (1) vragen waarvoor meer dan 3/4 van de respondenten akkoord gaat (donkergroen); (2) vragen waarvoor tussen 2/3 en 3/4 van de respondenten akkoord gaat (lichtgroen); (3) vragen waarvoor tussen 1/2 en 2/3 van de respondenten akkoord gaat (geel); (4) vragen waarvoor tussen 1/3 en 1/2 van de respondenten akkoord gaat (lichtoranje); en (5) vragen waarvoor minder dan 1/3 van de respondenten akkoord gaat (donkeroranje).

Het blijkt dat de gehechtheid aan Brussel sterk is. Over het algemeen zijn de respondenten fier en blij om in Brussel te wonen. Respondenten melden geen sterkere band tussen gewest en gemeenten. Anderzijds zijn ze meer tevreden over de lagere niveaus (gemeente, wijk) dan over het gewest en vinden ze dat het gemeentelijk niveau meer dan het gewestelijk niveau moeite doet om rekening te houden met de mening van de burgers. Respondenten verklaren dat ze weten met wie ze contact moeten opnemen om hun administratieve problemen te regelen. Ze zijn echter kritischer over de informatiestroom bij grote projecten.

Respondenten zijn over het algemeen tevredener over de volgende beleidsdomeinen en diensten: gezondheid, groene ruimten, cultuur, mobiliteit, vervoer, bijstand aan personen, sport, handelszaken en horeca. Respondenten zijn over het algemeen minder tevreden over de volgende beleidsdomeinen of diensten: netheid, staat van de voetpaden, veiligheid, huisvesting, economie, stedenbouw, staat van de wegen en fietspaden; ze zeggen vaak te maken te krijgen met vele vormen van overlast, vooral in verband met netheid en verkeer.

De respondenten stellen vast dat er spanningen bestaan tussen rijk en arm in Brussel en hekelen het bestaan van intraregionale verschillen, of het nu gaat om belastingtarieven, de spreiding van sociale woningen of de steun die de verschillende OCMW's bieden. Deze vaststellingen wijzen op een soort

aanklacht wat betreft het bestaan van een Brussel met twee snelheden. Tot slot zijn de prioritaire thema's veiligheid, maar ook netheid, huisvesting, economie en mobiliteit.

Tabel 53. Niveau van consensus onder respondenten bij het beoordelen van de bestaande situatie (%)

	% OK ¹	% NIET OK ²
Q43_2 – Blij wonen in Brussel	82,8	17,2
Q46_12 – Tevredenheid aanbod aan gezondheidsdiensten	78,8	21,2
Q45_4 – Tevredenheid cultuur	77,5	22,5
Q42_2 – Tevredenheid gemeente	76,8	23,2
Q46_4 – Tevredenheid groenzones	76,0	24,0
Q45_10 – Tevredenheid sport	75,1	24,9
Q42_1 – Tevredenheid wijk	73,5	26,5
Q32_1 – Spanningen tussen rijken en armen	72,8	27,2
Q46_9 – Tevredenheid aanbod inzake openbaar vervoer	72,2	27,8
Q46_14 – Tevredenheid aanbod inzake kinderopvang	72,1	27,9
Q45_3 – Tevredenheid mobiliteit transport	71,6	28,4
Q46_13 – Tevredenheid infra voor ouderen	71,3	28,7
Q46_2 – Tevredenheid infra voor jongeren	70,9	30,1
Q43_1 – Trots op Brussel	70,1	29,9
Q46_1 – Tevredenheid sportinfra	70,1	29,9
Q46_11 – Tevredenheid aanbod horeca	69,8	20,2
Q44_4 – Admin contact	68,7	31,2
Q46_10 – Tevredenheid aanbod winkels	68,3	21,7
Q46_3 – Tevredenheid dienstverlening gemeentelijke loketten	67,9	32,1
Q42_3 – Tevredenheid Gewest	67,8	32,2
Q46_15 – Tevredenheid dienstverlening gewestelijke loketten	67,8	32,2
Q32_2 – Gemeenten helpen mensen met moeilijkheden	67,5	32,5
Q46_8 – Tevredenheid cultuurinfra	65,7	34,3
Q45_11 – Tevredenheid hulp aan personen	65,0	35,0
Q45_2 – Tevredenheid onderwijs	61,9	38,1
Q45_7 – Tevredenheid milieu en duurzame ontwikkeling	60,0	40,0
Q45_1 – Tevredenheid tewerkstelling en beroepsopleiding	59,9	40,1
Q34 – Variatie dienstverlening tussen gemeenten	59,7	40,3
Q46_7 – Tevredenheid fietsinfra	58,7	41,3
Q44_2 – Gemeenten inspanning bevolking wens	57,1	42,9
Q45_8 – Tevredenheid stedenbouw ruimtelijke ordening	56,6	43,4
Q46_5 – Tevredenheid weginfra	56,4	43,6
Q45_12 – Tevredenheid economie	55,4	44,6
Q45_9 – Tevredenheid huisvesting	54,1	45,9
Q45_6 – Tevredenheid veiligheid	53,2	46,8
Q44_3 – Gewest inspanning bevolking wens	52,1	47,9
Q44_1 – Informatie project	49,9	50,1
Q46_6 – Tevredenheid voetpaden	49,1	50,9
Q45_5 – Tevredenheid netheid	48,0	52,0
Q47_5 – Freq lichtoverlast	48,0	52,0
Q33 – Variatie OCMW's steun	45,9	54,1
Q47_6 – Freq lastiggevallen	45,2	54,8

	% OK ¹	% NIET OK ²
Q35 – Variatie verdeling sociale woningen	40,9	59,1
Q47_10 – Freq druggebruik	38,2	61,8
Q47_4 – Freq geurhinder	38,1	61,9
Q36 – Variatie belastingtarieven	36,6	63,4
Q47_9 – Freq ongedierte	33,6	66,4
Q47_3 – Freq geluidsoverlast	29,3	70,7
Q47_7 – Freq beschadigingen	27,0	73,0
Q47_2 – Freq agressieve bestuurders	26,2	73,8
Q47_1 – Freq te snelle auto's	22,6	77,4
Q47_8 – Freq afval	18,3	81,7

1 : % respondenten die het (helemaal) « akkoord », « voor », met voorstellen waren, of die een voorstel als (helemaal) normaal of tevreden, of een probleem als heel zelden beoordeelden; 2 : % respondenten die het (helemaal) “niet akkoord”, “tegen” met voorstellen waren, of die een voorstel als (helemaal) niet normaal of niet tevreden, of een probleem als heel vaak beoordeelden.

Tabel 54 maakt dezelfde oefening met de hervormingsvoorstellen. Het is heel duidelijk dat vragen over interregionale samenwerking, intraregionale solidariteit en burgerparticipatie veel consensus krijgen van de respondenten, gevolgd door vragen over interregionale solidariteit en stemrecht voor niet-Belgen. De concentratie van bevoegdheden bij het gewest ten nadele van de gemeenschappen evenals de andere hervormingen inzake burgerschap en verkiezingen (depolitisering van de administratie, decumulatie, rechtstreekse verkiezing van burgemeesters) kregen minder bijval.

Anderzijds is de meerderheid van de respondenten tegen het gezamenlijk beheer van Brussel door de twee gemeenschappen, tegen de afschaffing van de stemplicht en tegen de strikte toepassing van de aanbevelingen van de burgerassemblees.

Vijf hervormingsvoorstellen, onderaan de tabel, leiden tot grotere verdeeldheid: de hervorming van de gemeenten, de politiezones, stemprocedures en talen op lijsten en in uitvoerende organen. Dit is deels te wijten aan de manier waarop de vragen zijn geformuleerd, waarbij de keuze werd gelaten tussen verschillende hervormingsmogelijkheden in plaats van een standpunt voor of tegen één maatregel.

Tabel 54. Niveau van consensus onder respondenten over hervormingsvoorstellen (%)

	% OK ¹	% Niet OK ²
Q37 – Meer interregionale samenwerking	88,9	11,1
Q32_4 – Meer gelijkheid tussen gemeenten	85,7	14,4
Q32_3 – Meer solidariteit tussen gemeenten	82,2	17,8
Q52 – Harmonisering OCMW's	81,9	18,1
Q26 – Burgerassemblees	78,8	21,2
Q28 – Deelname aan burgerassemblees	75,2	24,8
Q29 – Burgerbegroting	72,9	27,1
Q38 – Meer interregionale fiscale solidariteit	69,9	30,1
Q22 – Stemrecht van niet-Belgen	67,5	32,5
Q50 – Hervorming Gewest/Gemeenschappen	65,1	34,9 (statu quo)
Q31 – Politisering administratie	60,4	39,6 (statu quo)
Q25 – Rechtstreekse verkiezing burgemeesters	58,6	41,4 (statu quo)
Q30 – Cumulatie van mandaten	53,3	46,7 (statu quo)
Q57 – Gezamenlijk beheer Gemeenschappen	46,4	53,6
Q23 – Stemplicht	39,3	60,7 (statu quo)
Q27 – Status aanbevelingen van burgerassemblees	36,2 (dwingend mandaat)	63,8 (suggestie)
Q49 – Hervorming gemeenten	71,8	28,2 (statu quo)
Q51 – Hervorming politiezones	70,2	29,8 (statu quo)
Q40 – Talen gewaarborgde vertegenwoordiging	68,1 (gemeentelijk of gewestelijk systeem)	31,9 (statu quo)
Q24 – Stemsysteem	65,6 (internet en papier)	34,4 (statu quo)
Q39 – Talen en kiezerslijsten	64,4 (alle eentalig of tweetalig)	35,6 (statu quo)

1 : % respondenten die het (helemaal) « akkoord », « voor », met voorstellen waren, of die een voorstel als (helemaal) normaal of tevreden, of een probleem als heel zelden beoordeelden; 2 : % respondenten die het (helemaal) “niet akkoord”, “tegen” met voorstellen waren, of die een voorstel als (helemaal) niet normaal of niet tevreden, of een probleem als heel vaak beoordeelden.

Naast het algemene niveau van consensus in termen van evaluatie en voorkeuren voor hervorming, is het ook interessant om de balans op te maken van de verschillen die zijn waargenomen op basis van het profiel van de respondenten. De tabellen 55 en 56 geven een overzicht van de significante verschillen tussen respondenten op basis van geslacht, leeftijd, opleidingsniveau, grootte en geografie van de woongemeente en de duur van het verblijf in Brussel. We maken een onderscheid tussen voorstellen die aanleiding geven tot zeer weinig verschillen (voor twee of minder criteria, in donkergroen), weinig verschillen (voor 3 criteria, in lichtgroen), een beetje verschillen (voor 4 criteria, in geel), veel verschillen (voor 5 criteria, in lichtoranje) of tot systematische verschillen (voor 6 criteria, in donkeroranje).

De beoordeling van de bestaande situatie door de respondenten is relatief homogeen. Van de 80 beweringen voor evaluatie van de bestaande situatie geeft iets minder dan de helft aanleiding tot

weinig of zeer weinig verschil tussen respondenten volgens hun profiel (tabel 56). Iets meer dan een kwart vertoont een beetje verschillen en een kwart vertoont veel of systematische verschillen.

Het gender is het criterium waarvoor er de minste verschillen zijn (25 van de 80 beweringen), en de verschillen zijn vaak minder significant. Bij de beweringen waar er meer uitgesproken verschillen zijn, zijn vrouwen over het algemeen tevredener over het lokale niveau (wijk, gemeente), maken ze zich meer zorgen over hun naasten in het licht van de crisis en zien ze meer spanningen tussen rijk en arm.

Leeftijd is een criterium waarvoor de verschillen veel groter zijn (62 van de 80 beweringen). Jongere respondenten waren minder kritisch over de verschillen tussen gemeenten dan oudere respondenten. Ze zijn meer gehecht aan het gewest dan aan de gemeenten en zijn gelukkiger en voelen meer fierheid om in Brussel te wonen dan ouderen. Ze zijn ook systematisch tevredener over het overheidsbeleid, de diensten en de infrastructuur in Brussel. Ze melden vaker dat ze te maken krijgen met geurhinder, ongedierte, drugs en intimidatie. Tot slot onderscheiden hun prioriteiten inzake beleid zich doordat ze vaker cultuur en sport noemen. Oudere respondenten melden vaker overlast door auto's. Ze noemen vaker netheid, veiligheid en mobiliteit als beleidsprioriteiten. Ze hebben systematisch minder vertrouwen in de instellingen (met uitzondering van de politie) en maken zich minder zorgen over de crisis. De verblijfsduur is een iets zwakker criterium in termen van verschillen (50 van de 80 beweringen). De verschillen in termen van verblijfsduur en leeftijd gaan stelselmatig in dezelfde richting. Dit kan wijzen op het feit dat de meting van de verblijfsduur een proxy-meting is voor de leeftijd van de respondenten.

Het opleidingsniveau is een criterium waarvoor de verschillen aanwezig zijn, maar niet significant (44 van de 80 beweringen). Respondenten met een hoger opleidingsniveau zijn minder kritisch over de verschillen tussen gemeenten en zien meer spanningen tussen rijk en arm. Ze zijn systematisch tevredener over het overheidsbeleid. Ze zijn tevredener over de wegen-, fiets- en voetpadeninfrastructuur, maar minder over groene ruimten. Ze zijn verhoudingsgewijs beter op de hoogte van de administratieve contacten die moeten worden geactiveerd in geval van een probleem. Ze zijn gelukkiger om in Brussel te wonen, tevredener over hun wijk en gemeente en minder bezorgd over de crisis.

De verschillen zijn het grootst naargelang de woongemeente. Vooral de geografische ligging van de gemeente (centrum, eerste kroon, tweede kroon) weegt door (64 beweringen op 80), veel meer dan de grootte van de gemeente (38 beweringen op 80). Respondenten die in het centrum wonen, zijn meer tevreden over het gewest en fier om Brusselaar te zijn. Ze melden vaker overlast. Ze noemen sport vaker als beleidsprioriteit en mobiliteit, netheid, veiligheid, onderwijs en huisvesting minder vaak. Respondenten die in een gemeente van de tweede kroon wonen, zijn tevredener over hun wijk

en gemeente, melden minder frequente problemen (met uitzondering van problemen in verband met het verkeer) en maken zich minder zorgen over de crisis.

De analyse op basis van het criterium "taal" toont aan dat Franstalige respondenten minder tevreden zijn over het overheidsbeleid en de infrastructuur/diensten, en ook minder gehecht zijn aan en minder vertrouwen hebben in de instellingen. Ze noemen netheid en huisvesting vaker als prioriteiten. Engelssprekende respondenten waren minder kritisch over de verschillen tussen gemeenten. Ze zijn tevredener over het overheidsbeleid en de infrastructuur en hebben meer vertrouwen in de instellingen. Ze noemen mobiliteit en milieu vaker als prioriteiten. Nederlandstalige respondenten zien minder vaak spanningen tussen rijk en arm.

Tot slot blijkt uit de analyse op basis van nationaliteit dat respondenten met de Belgische nationaliteit minder vertrouwen hebben in de instellingen. Respondenten met een Europese nationaliteit waren minder kritisch over de verschillen tussen gemeenten. Ze noemen milieu vaker als prioriteit. Respondenten van niet-Europese nationaliteit zijn tevredener, voelen een grotere fierheid en zijn blijer om in Brussel te wonen. Aan de andere kant zijn ze minder tevreden over de dienstverlening aan de gemeentelijke loketten. Ze noemen werkgelegenheid en huisvesting vaker als prioriteiten.

Tabel 55. Samenvatting van significante verschillen in de beoordeling van de bestaande situatie volgens het profiel van de respondenten

	Geslacht	Leeftijd	Opleidingsniveau	Gemeentegrootte	Gemeentelocatie	Verblijfsduur
Q34: Variatie dienstverlening			***			
Q45_10: tevredenheid sport		*	*			
Q46_2: tevredenheid infra voor jongeren			**		**	
Q46_3: tevredenheid dienstverlening gemeentelijke loketten			**		**	
Q46_8: tevredenheid cultuurinfra			***		*	
Q46_9: tevredenheid aanbod inzake openbaar vervoer			**			
Q46_10: tevredenheid aanbod winkels			***			

	Geslacht	Leeftijd	Opleidingsniveau	Gemeentegrootte	Gemeentelocatie	Verblijfsduur
Q46_11: tevredenheid aanbod horeca		*	***			
Q46_12: tevredenheid aanbod aan gezondheidsdiensten			**			
Q46_13: tevredenheid infra voor ouderen	*		**			
Q46_14: tevredenheid aanbod inzake kinderopvang		**	*			
Q47_1 Freq te snelle auto's	*	*				
Q47_3 Freq geluidsoverlast					*	*
Q48_1 Tewerkstelling en beroepsopleiding		*			*	
Q48_7 Milieu / Duurzame ontwikkeling		*		*		
Q48_8 Stedenbouw / Ruimtelijke ordening	*					
Q48_12 Economie				*		*
Q62_5 Vertrouwen gemeentelijke administratie					***	*
Q41_2: gehechtheid gemeente			*		***	*
Q41_4: gehechtheid Frans Gemeenschap	*	*			***	
Q44_1: informatiegewestelijke projecten		***		*	***	
Q44_2: Gemeenten inspanning bevolking wens		***			***	***
Q42_3: tevredenheid mobiliteit		***			***	***

	Geslacht	Leeftijd	Opleidingsniveau	Gemeentegrootte	Gemeentelocatie	Verblijfsduur
Q45_7: tevredenheid milieu		***	**		***	
Q46_1: tevredenheid sportinfra			***	*	*	
Q46_4: tevredenheid groenzones		*	***		*	
Q46_6: tevredenheid voetpaden		***			***	***
Q46_15: tevredenheid dienstverlening gewestelijke loketten		*	**		*	
Q47_2 Freq agressieve bestuurders		*			*	***
Q47_4 Freq geurhinder		***		***	**	
Q47_5 Freq lichtoverlast		***		***	***	
Q47_6 Freq lastiggevallen		***			***	**
Q47_7 Freq beschadigingen		*		**	*	
Q48_2 Onderwijs			*		*	*
Q48_4 Cultuur		**		*		*
Q48_5 Netheid		***			***	***
Q62_3 Vertrouwen Gemeenteraad		*			***	***
Q62_4 Vertrouwen OCMW		**			***	**
Q33: variatie steun OCMW's		***	**		***	**
Q41_3: gehechtheid Gewest	*	*	*		**	
Q41_5: gehechtheid Vlaamse Gemeenschap		***		***	***	***
Q42_1: tevredenheid wijk	***		***	***	***	
Q42_2: tevredenheid gemeente	*		**	***	***	

	Geslacht	Leeftijd	Opleidingsniveau	Gemeentegrootte	Gemeentelocatie	Verblijfsduur
Q43_1: trots op Gewest	***	***			*	*
Q43_2: blij wonen in Brussel	*	*	***			*
Q44_3: Gewest inspanning bevolking wens		***		**	***	***
Q44_4: kennis van administratief contact		***	*	*	***	
Q42_2: tevredenheid onderwijs		***		*	***	***
Q45_5: tevredenheid netheid		***	*		***	***
Q46_7: tevredenheid fietsinfra		**	*		***	*
Q47_8 Freq afval		*		*	*	***
Q47_9 Freq ongedierte		*		*	*	**
Q48_3 Mobiliteit / Transport		***	*	***	***	
Q48_9 Huisvesting	**	*	*		***	
Q48_11 Hulp aan personen	***	***		***		*
Q62_1 Vertrouwen Politie		***		*	***	*
Q62_2 Vertrouwen College van burgemeester en schepenen		*		*	***	***
Q62_6 Vertrouwen Brusselse regering		***		***	***	***
Q62_7 Vertrouwen Brussels Parlement		***		**	***	***
Q62_8 Vertrouwen gewestelijke administratie		***		***	***	***
Q32_2: gemeenten helpen mensen	**		**	*	***	**
Q36: Variatie PB	*	***	***		***	*
Q41_1: gehechtheid wijk	*	*	**		*	***
Q42_3: tevredenheid Gewest	*	***		*	***	***

	Geslacht	Leeftijd	Opleidingsniveau	Gemeentegrootte	Gemeentelocatie	Verblijfsduur
Q45_1: tevredenheid tewerkstelling	**	**	*	*		*
Q45_6: tevredenheid veiligheid		***	**	*	***	**
Q45_8: tevredenheid stedenbouw		***	*	*	***	***
Q45_9: tevredenheid huisvesting		***	***	*	***	*
Q45_11: tevredenheid hulp aan personen		***	**	*	***	*
Q45_12: tevredenheid economie		***	**	**	***	***
Q46_5: tevredenheid weginfra	*	***	**		***	**
Q47_10 – Freq druggebruik	*	*		*	*	**
Q48_6 Veiligheid		***	*	**	***	***
Q48_10 Sport	**	***		*	**	**
Q60: Persoonlijke ongerustheid energiecrisis	*	*	***		*	*
Q61: proxy ongerustheid energiecrisis	***	*	***		*	*
Q32_1: spanningen tussen rijken en armen	***	*	***	*	***	***
Q35: variatie sociale woningen	**	***	***	**	***	***
Q42_4: tevredenheid cultuur	*	*	***	*	*	*
Q63: Interpersoonlijk vertrouwen	***	***	**	***	***	***

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

De voorkeuren op het vlak van hervormingen zijn minder homogeen onder de respondenten. Van de 22 voorstellen voor hervorming geeft iets minder dan een derde aanleiding tot weinig of zeer weinig

verschillen tussen respondenten volgens hun profiel (tabel 56). Slechts 4 voorstellen vertonen een beetje verschillen, en de helft vertoont veel verschillen of systematische verschillen (11 van de 22 voorstellen).

Het gender is het criterium met de minste significante verschillen in de voorkeuren van de respondenten wat betreft de hervormingsvoorstellen. Slechts 10 van de 22 hervormingsvoorstellen tonen significante verschillen, waarvan 3 met de kleinste foutmarge. Het gaat voornamelijk om de voorstellen in verband met solidariteit en samenwerking, waarvan vrouwen vaker voorstander zijn. Vrouwen zijn ook meer voorstander van voorstellen om het gemeentelijk niveau te versterken (status quo in de organisatie van gemeenten, splitsing van politiezones).

Omgekeerd is leeftijd het criterium met de meeste significante verschillen in de voorkeuren van de respondenten wat betreft de hervormingsvoorstellen. 19 van de 22 hervormingsvoorstellen tonen significante verschillen, waarvan 10 met de kleinste foutmarge. Oudere respondenten zijn meer voorstander van interregionale samenwerking. Ze zijn ook meer voorstander van het gewestelijk dan van het gemeenschapsniveau: ze zijn meer voorstander van een fusie van de politiezones, de harmonisatie van de OCMW's, de concentratie van bevoegdheden bij het gewest en zijn minder voorstander van de verdeling tussen het gewest en de gemeenschappen; ze zijn minder voorstander van het gezamenlijk beheer van Brussel door de gemeenschappen. Ze zijn ook meer voorstander van het systeem met tweetalige lijsten dat op gemeentelijk niveau van kracht is. Tot slot noemen ze het gewest vaker als een speler die moet worden geraadpleegd of als een besluitvormer in het overheidsbeleid. Ze zijn echter ook meer dan jongeren voorstander van het lokale niveau: ze zijn meer gehecht aan het gemeentelijk niveau en zijn meer voorstander van de status quo voor gemeenten of hun afschaffing ten voordele van het gewest. Leeftijd is systematisch minstens even significant als de verblijfsduur, waarbij de verschillen ook systematisch in dezelfde richting bewegen. Dit kan wijzen op het feit dat de meting van de verblijfsduur een proxy-meting is voor de leeftijd van de respondenten.

Respondenten met een hoger opleidingsniveau zijn veeleer voorstander van het gewestelijk niveau dan van het gemeenschapsniveau. Ze noemen het gewest vaker als een speler in het overheidsbeleid, zijn minder voorstander van het gezamenlijk beheer van Brussel door de gemeenschappen en meer voorstander van de concentratie van bevoegdheden bij het gewest. Ze zijn meer voorstander van het systeem dat op gemeentelijk niveau van kracht is voor talen op lijsten en in de uitvoerende organen. Ze zijn ook meer voorstander van een fusie van de politiezones. Bovendien zijn ze meer voorstander van samenwerking en fiscale solidariteit tussen de gewesten. Ze zijn meer voorstander om het stemrecht toe te kennen aan niet-Belgen en zijn ook meer voorstander van voorstellen om de participatieve democratie te ontwikkelen. Respondenten met een lager opleidingsniveau zijn meer

voorzitter van de rechtstreekse verkiezing van burgemeesters, van de harmonisatie van de OCMW's en van de strikte toepassing van de aanbevelingen van de burgerassemblees.

Respondenten die in het centrum wonen, zijn meer voorstander van het behoud van de stemplicht en van het opsplitsen van grote gemeenten in kleinere entiteiten. Respondenten die in een gemeente van de tweede kroon wonen, zijn minder voorstander van de toekenning van het stemrecht aan niet-Belgen, zijn meer voorstander van online stemmen, van de rechtstreekse verkiezing van de burgemeesters en van burgerparticipatie. Ze noemen vaker het gewest als een speler van het overheidsbeleid. Ze zijn echter ook meer voorstander van de status quo voor de gemeenten en de splitsing van de politiezones.

Franstalige respondenten zijn minder voorstander van het stemrecht voor niet-Belgen, het behoud van de stemplicht en de rechtstreekse verkiezing van burgemeesters. Ze zijn meer voorstander van het gewest als een speler in het overheidsbeleid en de combinatie van op gemeentelijk/gewestelijk niveau toepasselijke systemen wat betreft lijsten en uitvoerende organen. Tot slot zijn ze meer voorstander van de status quo of de afschaffing van de gemeenten. Engelstalige respondenten steunen vaker het gewest als een speler van het overheidsbeleid. Ze zijn meer voorstander van het systeem dat op gemeentelijk niveau van kracht is voor talen op lijsten en in de uitvoerende organen. Ze zijn ook meer voorstander van de fusie van de politiezones. Dit is ook het geval voor Nederlandstalige respondenten. Over het algemeen zijn deze laatste minder voorstander van mechanismen van participatieve democratie. Ze zijn minder voorstander van fiscale solidariteit tussen de gewesten. Nederlandstalige respondenten zijn meer voorstander van het systeem dat op gemeentelijk niveau van kracht is voor talen op lijsten en in de uitvoerende organen. Ze zijn er ook meer voor om de gemeenten te behouden, maar hun grootte te veranderen. Tot slot hebben ze geen andere voorkeur dan de Franstalige respondenten wat betreft de vraag of het gewest de verantwoordelijkheid van de gemeenschappen moet overnemen.

Respondenten met de Belgische nationaliteit zijn meer voorstander van het behoud van de stemplicht, online stemmen en minder van de rechtstreekse verkiezing van burgemeesters. Ze zijn meer voorstander van de interregionale fiscale solidariteit, het systeem dat op gemeentelijk niveau van kracht is voor talen op lijsten en in de uitvoerende organen. Ze zijn ook meer voorstander van de fusie van de politiezones. Ze zijn meer voorstander van de concentratie van bevoegdheden bij het gewest ten nadele van de gemeenschappen. Logischerwijs zijn respondenten met een niet-Belgische nationaliteit meer voorstander van stemrecht voor niet-Belgen. Respondenten met een Europese nationaliteit zijn meer voorstander van een hervorming in de richting van kleinere gemeenten of de

afschaffing ervan. Niet-Europese respondenten zijn meer voor solidariteit en intraregionale samenwerking, maar iets minder voor samenwerking tussen de gewesten.

Tabel 56. Samenvatting van significante verschillen in hervormingsvoorkeuren volgens het profiel van de respondenten

	Geslacht	Leeftijd	Opleidingsniveau	Gemeentegrootte	Gemeentelocatie	Verblijfsduur
Q28: deelname aan burgerassemblees		**	***			
Q30: cumulatie		***	**			*
Q32_3: solidariteit tussen rijke/arme gemeenten	**	*				
Q32_4: regering gelijkheid gemeenten	***					
Q58: redenen voor keuze tussen Gemeenschappen				*		
Q38: verschillen PB tussen gemeenten		**	***			***
Q50: Gewest/Gemeenschappen voorkeur		**	***			*
Q22: stemrecht van niet-Belgen		***	*		***	***
Q23: toekomst stemplicht		*	**	*	***	
Q29: ondersteuning voor burgerbegroting		**	***	***	***	
Q39: talen op kiezerslijsten	**		***		***	***
Q24: elektronisch/papier/internet stemmen		**	**	*	**	*
Q25: rechtstreekse verkiezing burgemeesters		***	*	***	***	*
Q27: status aanbevelingen van burgerassemblees	*	*	***	*	***	
Q31: politisering van administratie	*	***		*	***	***
Q40: talen bij de uitvoerende macht		***	***	*	***	***
Q49: voorkeur toekomst van gemeenten	***	***		***	***	***
Q57: keuze tussen Gemeenschappen		***	***	***	***	***

	Geslacht	Leeftijd	Opleidingsniveau	Gemeentegrootte	Gemeentelocatie	Verblijfsduur
Q26: ondersteuning voor burgerassemblees	*	**	***	**	***	*
Q37: samenwerking tussen de 3 Gewesten	***	***	***	***	***	*
Q51: voorkeur toekomst van politiezones	*	***	***	***	***	***
Q52: harmonisatie financiering/steun OCMW's	**	***	***	*	***	**

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Uit deze analyses blijkt dat de verschillen tussen de profielen beperkter zijn als het gaat om de beoordeling van de bestaande situatie, en meer uitgesproken als het gaat om voorkeuren op het vlak van hervormingen. De criteria die aanleiding geven tot significante verschillen, zijn leeftijd en geografische ligging, wat wijst op een dubbele kloof in Brussel: generationeel en geografisch (en dus ook sociaaleconomisch door de verdeling van de rijkdom binnen het gewest). Op het vlak van identiteit is de gewestelijke factor meer uitgesproken bij jongere mensen en inwoners van het centrum. In institutionele termen is die gewestelijke factor meer uitgesproken onder oudere mensen en bewoners van de tweede kroon. De resultaten tonen ook aan dat de diversiteit van Brussel een troef is, met Engelstalige en niet-Belgische respondenten die meer vertrouwen hebben in en tevreden zijn over de instellingen. Tot slot volgen de voorkeuren van de respondenten niet altijd een logica die gekoppeld is aan hun status: Engelstalige respondenten met een Europese nationaliteit zijn meer op het gewest gericht, zelfs zonder democratische stem op dit bestuursniveau; Nederlandstalige respondenten volgen geen gemeenschapslogica.

Tabel 57. Analyse van het aandeel niet-antwoorden op basis van geslacht en leeftijd van de respondenten

	TOTAAL	Geslacht		Leeftijd					
		M	V	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65+
Q22: stemrecht van niet-Belgen	6,3	5,6	7,0	5,2	5,4	7,0	4,9	7,7	8,9
Q23: toekomst stemplicht	5,5	5,1	5,9	6,4	5,4	7,4	3,0	6,7	2,4
Q24: elektronisch/papier/internet stemmen	5,1	4,3	5,9	3,5	7,6	6,3	1,2	7,7	1,6
Q25: rechtstreekse verkiezing burgemeesters	10,0	7,7	12,6	10,4	14,3	10,3	7,9	5,8	4,0
Q26: ondersteuning voor burgerassemblees	9,4	7,6	11,5	13,3	10,5	8,8	4,3	6,7	11,3
Q28: deelname aan burgerassemblees	7,1	5,9	8,5	10,4	7,0	8,1	2,4	4,8	8,9
Q29: ondersteuning voor burgerbegroting	7,2	5,9	8,7	8,7	7,6	7,4	4,3	8,7	6,5
Q30: cumulatie	14,3	10,5	18,7	16,2	14,6	15,1	9,8	15,4	14,5
Q31: politisering van administratie	12,8	10,3	15,5	19,1	11,8	14,7	5,5	14,4	10,5
Q32_1: spanningen tussen rijken en armen	10,7	9,7	11,8	9,8	10,5	9,9	7,3	13,5	16,1
Q32_2: gemeenten helpen mensen	9,1	9,4	8,9	8,1	9,6	9,2	7,3	7,7	12,9
Q32_3: solidariteit tussen rijke/arme gemeenten	7,0	6,2	7,9	5,8	7,3	8,5	4,3	2,9	12,1
Q32_4: regering gelijkheid gemeenten	6,2	6,4	5,9	6,9	5,7	7,4	4,9	2,9	8,1
Q37: samenwerking tussen de 3 Gewesten	6,3	5,6	7,2	9,2	9,6	5,1	3,0	3,8	3,2
Q38: verschillen PB tussen gemeenten	8,9	6,7	11,5	8,7	13,1	10,3	1,8	6,7	7,3
Q39: talen op kiezerslijsten	16,9	13,3	21,1	20,2	15,9	16,5	11,0	23,1	18,5
Q40: talen bij de uitvoerende macht	16,0	11,7	20,9	15,6	13,4	16,2	14,6	25,0	16,9
Q43_1 : trots op Gewest	8,3	7,7	8,9	9,8	9,2	7,4	4,3	9,6	9,7
Q43_2: blij wonen in Brussel	5,3	5,1	5,5	7,5	5,1	6,6	3,0	1,9	5,6
Q44_1: informatie gewestelijke projecten	6,3	6,1	6,7	7,5	6,7	7,7	2,4	7,7	4,8
Q44_2: gemeenten inspanning bevolking wens	9,5	9,0	10,0	9,2	12,1	10,3	2,4	10,6	9,7

Q44_3: Gewest inspanning bevolking wens	10,3	9,5	11,3	12,1	10,5	11,8	4,3	11,5	11,3
Q44_4: kennis van administratief contact	4,6	5,1	4,1	5,8	6,7	4,0	0,6	4,8	4,0
Q49: voorkeur toekomst van gemeenten	13,2	9,9	16,8	12,1	10,5	15,8	9,1	18,3	16,9
Q50: Gewest/Gemeenschappen voorkeur	14,4	12,0	17,0	14,5	12,7	16,5	10,4	16,3	17,7
Q51: voorkeur toekomst van politiezones	10,4	8,4	12,8	12,7	10,5	11,4	6,1	7,7	12,9
Q52: harmonisatie financiering/steun OCMW's	10,0	9,0	11,1	11,0	10,2	10,7	6,1	10,6	11,3
Q57: keuze tussen Gemeenschappen	10,7	8,4	13,3	14,5	10,8	10,7	9,1	6,7	10,5
Q58: redenen voor keuze tussen Gemeenschappen	15,9	15,6	16,3	13,9	14,0	15,4	14,6	18,3	24,2

Tabel 58. Analyse van het aandeel niet-antwoorden op basis van onderwijsniveau, taal, en nationaliteit van de respondenten

	TOTAL	Opleidingsniveau			Taal			Nationaliteit		
		Laa g	Gemid de ld	Hoo g	FR	NL	EN	BE	EU	Buite n EU
Q22: stemrecht van niet-Belgen	6,3	6,7	5,8	6,4	7,4	3,8	5,7	5,9	6,8	9,3
Q23: toekomst stemplicht	5,5	5,2	6,4	5,1	6,5	3,8	6,2	5,2	6,0	6,5
Q24: elektronisch/papier/internet stemmen	5,1	4,1	4,6	5,7	6,3	4,1	5,9	5,0	5,2	5,6
Q25: rechtstreekse verkiezing burgemeesters	10,0	10,3	9,7	10,0	12,1	9,4	13,0	8,4	12,7	20,6
Q26: ondersteuning voor burgerassemblees	9,4	12,4	7,9	9,2	9,7	9,9	7,5	9,7	5,6	13,1
Q28: deelname aan burgerassemblees	7,1	7,2	6,4	7,5	7,6	6,6	5,0	7,7	5,2	5,6
Q29: ondersteuning voor burgerbegroting	7,2	8,8	7,0	6,8	8,2	6,9	5,7	7,1	6,0	8,4
Q30: cumulatie	14,3	17,5	14,3	13,4	16,4	8,9	14,1	13,4	11,6	29,0
Q31: politisering van administratie	12,8	13,4	14,9	11,5	14,5	10,2	11,4	12,4	9,6	22,4
Q32_1: spanningen tussen rijken en armen	10,7	8,2	12,5	10,5	11,4	9,7	10,5	9,7	10,8	18,7
Q32_2: gemeenten helpen mensen	9,1	8,8	10,6	8,4	9,6	9,9	9,8	8,6	9,2	12,1

Q32_3: solidariteit tussen rijke/arme gemeenten	7,0	4,6	7,6	7,5	6,9	6,9	6,8	7,6	5,2	4,7
Q32_4: regering gelijkheid gemeenten	6,2	3,6	5,8	7,2	5,9	6,1	3,9	6,2	5,6	6,5
Q37: samenwerking tussen de 3 Gewesten	6,3	4,6	5,8	7,2	6,0	6,6	3,9	6,9	6,0	5,6
Q38: verschillen PB tussen gemeenten	8,9	8,8	7,6	9,7	9,7	8,2	8,2	8,8	8,4	10,3
Q39: talen op kiezerslijsten	16,9	23,2	19,5	13,7	19,7	13,0	16,2	16,3	15,5	23,4
Q40: talen bij de uitvoerende macht	16,0	19,1	18,2	13,9	19,4	8,9	16,6	14,9	14,7	29,9
Q43_1 : trots op Gewest	8,3	5,7	6,7	9,9	8,3	9,4	8,7	8,4	8,8	4,7
Q43_2: blij wonen in Brussel	5,3	3,1	6,4	5,4	4,9	7,1	4,6	6,0	3,6	3,7
Q44_1: informatie gewestelijke projecten	6,3	7,7	5,7	6,2	5,7	6,4	5,0	6,0	6,0	9,3
Q44_2: gemeenten inspanning bevolking wens	9,5	5,7	8,8	11,0	9,3	8,9	11,4	8,9	10,8	11,2
Q44_3: Gewest inspanning bevolking wens	10,3	8,8	10,9	10,5	11,3	7,7	13,4	8,6	12,4	16,8
Q44_4: kennis van administratief contact	4,6	5,2	3,6	4,9	4,1	4,6	3,9	4,3	4,8	5,6
Q49: voorkeur toekomst van gemeenten	13,2	14,9	14,6	11,9	16,1	9,2	16,2	12,2	13,9	19,6
Q50: Gewest/Gemeenschappen en voorkeur	14,4	17,5	16,4	12,4	17,1	9,7	15,7	12,9	15,9	25,2
Q51: voorkeur toekomst van politiezones	10,4	11,3	10,0	10,4	12,5	7,9	11,2	9,3	11,2	17,8
Q52: harmonisatie financiering/steun OCMW's	10,0	8,8	9,1	10,8	10,7	10,5	8,9	10,7	7,6	8,4
Q57: keuze tussen Gemeenschappen	10,7	11,3	11,2	10,2	12,2	7,9	8,7	10,5	8,4	17,8
Q58: redenen voor keuze tussen Gemeenschappen	15,9	17,5	19,1	13,7	19,0	12,2	15,7	15,5	15,1	22,4

Tabel 59. Q22 - Stemrecht (%)

	Alle personen die langer dan 5 jaar in het Brusselse gewest wonen, ongeacht hun nationaliteit	Alleen Belgische burgers
Taal		
FR	62,8	37,2
NL	66,3	33,7
EN	68,6	31,4
Geslacht		
Man	66,6	33,4
Vrouw	68,8	31,4
Leeftijd***		
18-24	76,2	23,8
25-34	73,7	26,3
35-44	69,6	30,4
45-54	62,8	37,2
55-64	56,3	43,8
65+	50,4	49,6
Opleidingsniveau*		
Laag	69,1	30,9
Midden	61,9	38,1
Hoog	70,1	29,9
Nationaliteit		
Belgische	63,5	36,5
EU	79,5	20,5
Niet-EU	73,2	26,8
Gemeentegrootte***		
Kleine	59,8	40,2
Medium	67,1	32,9
Grote	68,9	31,1
Gemeente locatie***		
Centrum	76,8	23,2
1 ^{ste} kroon	66,5	33,5
2 ^{de} kroon	62,1	37,9
Verblijfsduur***		
0-4	76,7	23,3
5-9	72,8	27,2
10-24	72,9	27,1
25-40	67,7	32,3
41+	54,9	45,1

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 60. Q23 – Stemplicht (%)

	De verplichting om te stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen en gewestelijke verkiezingen moet behouden blijven	De verplichting om te stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen en gewestelijke verkiezingen moet afgeschaft worden
Taal		
FR	56,8	43,2
NL	65,0	35,0
EN	61,7	38,3
Geslacht		
Man	59,0	41,0
Vrouw	62,7	37,3
Leeftijd*		
18-24	63,6	36,4
25-34	59,3	40,7
35-44	61,5	38,5
45-54	61,0	39,0
55-64	46,6	53,6
65+	69,4	30,8
Opleidingsniveau**		
Laag	59,2	40,8
Midden	52,9	47,1
Hoog	65,1	34,9
Nationaliteit		
Belgische	65,5	34,5
EU	46,2	53,8
Niet-EU	52,0	48,0
Gemeentegrootte*		
Kleine	51,9	48,1
Medium	58,7	41,3
Grote	62,7	37,3
Gemeente locatie***		
Centrum	73,0	27,0
1 ^{ste} kroon	54,9	45,1
2 ^{de} kroon	57,6	42,4
Verblijfsduur		
0-4	63,0	37,0
5-9	51,9	48,1
10-24	61,2	38,8
25-40	59,6	40,4
41+	62,3	37,7

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 61. Q24 – Stemsysteem (%)

	Elektronisch stemmen moet worden uitgebreid door ook stemmen via het internet mogelijk te maken	Het huidige systeem van elektronisch stemmen moet behouden blijven	We moeten terugkeren naar stemmen op een papieren stembiljet
Taal			
FR	54,8	34,2	11,0
NL	55,3	36,4	8,2
EN	57,4	33,9	8,7
Geslacht			
Man	53,3	36,4	10,3
Vrouw	58,7	32,2	9,0
Leeftijd**			
18-24	53,9	36,5	9,6
25-34	58,6	33,4	7,9
35-44	57,3	28,2	14,5
45-54	61,1	33,3	5,6
55-64	54,2	36,5	9,4
65+	43,4	46,7	9,8
Opleidingsniveau**			
Laag	57,0	33,3	9,7
Midden	46,5	41,7	11,8
Hoog	60,5	30,9	8,6
Nationaliteit			
Belgische	60,4	31,5	8,1
EU	45,0	44,5	10,5
Niet-EU	44,6	33,7	21,8
Gemeentegrootte*			
Kleine	51,8	43,6	4,5
Medium	56,2	35,5	8,4
Grote	56,4	32,7	10,9
Gemeente locatie**			
Centrum	60,6	32,5	6,9
1 ^{ste} kroon	50,1	36,2	13,7
2 ^{de} kroon	57,9	34,1	7,9
Verblijfsduur*			
0-4	51,4	40,8	7,8
5-9	56,8	27,2	16,0
10-24	58,5	32,5	9,1
25-40	58,0	29,7	12,4
41+	53,9	39,1	7,0

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 62. Q25 – Hoe burgemeesters worden aangesteld (%)

	Het huidige systeem van aanstelling van de burgemeester door de meerderheid moet behouden blijven	De burgemeester zou rechtstreeks door de burgers verkozen moeten worden
Taal		
FR	32,0	68,0
NL	52,4	47,6
EN	38,7	61,3
Geslacht		
Man	42,7	57,3
Vrouw	40,0	60,0
Leeftijd***		
18-24	46,5	53,5
25-34	45,4	54,6
35-44	48,8	51,2
45-54	40,4	59,6
55-64	23,5	76,5
65+	26,9	73,1
Opleidingsniveau*		
Laag	37,9	62,1
Midden	36,7	63,3
Hoog	45,0	55,0
Nationaliteit		
Belgische	44,7	55,3
EU	35,6	64,4
Niet-EU	24,7	75,3
Gemeentegrootte***		
Kleine	24,0	76,0
Medium	34,0	66,0
Grote	46,5	53,5
Gemeente locatie***		
Centrum	65,1	34,9
1 ^{ste} kroon	33,4	66,6
2 ^{de} kroon	32,0	68,0
Verblijfsduur*		
0-4	49,1	50,9
5-9	38,2	61,8
10-24	41,3	58,7
25-40	43,5	56,5
41+	35,6	64,4

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 63. Q27 – Status aanbevelingen (%)

	De verkozenen rekening moeten houden met de aanbevelingen door de burgers, maar niet verplicht zijn om ze zonder meer toe te passen	De verkozenen de aanbevelingen van de burgers zonder meer moeten toepassen
Taal		
FR	58,0	42,0
NL	70,2	29,8
EN	64,9	35,1
Geslacht*		
Man	66,2	33,8
Vrouw	61,2	38,8
Leeftijd*		
18-24	60,7	39,3
25-34	69,1	30,9
35-44	66,9	33,1
45-54	62,2	37,8
55-64	56,7	43,3
65+	55,6	44,4
Opleidingsniveau***		
Laag	59,3	40,7
Midden	56,8	43,2
Hoog	68,8	31,2
Nationaliteit		
Belgische	65,2	34,8
EU	64,1	35,9
Niet-EU	44,9	55,1
Gemeentegrootte*		
Kleine	54,3	45,7
Medium	60,1	39,9
Grote	66,5	33,5
Gemeente locatie***		
Centrum	79,3	20,7
1 ^{ste} kroon	58,1	41,9
2 ^{de} kroon	58,9	41,1
Verblijfsduur		
0-4	68,9	31,1
5-9	61,2	38,8
10-24	65,4	34,6
25-40	62,7	37,3
41+	60,8	39,2

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 64. Q26, Q28 tot Q31 - Burgerschap (gemiddelde schaal 1-4)

	Q26 Burgerassemb lees	Q28 Deelname aan de burgerassemb lees	Q29 Burgerbegr oting	Q30 Cumulatie van mandaten	Q31 Politisering van de administrat ie
Taal					
FR	3,10	3,05	2,98	2,34	2,17
NL	2,86	2,96	2,73	2,33	2,20
EN	3,23	3,13	3,00	2,40	2,22
Geslacht					
Man	2,96	2,99	2,86	2,35	2,23
Vrouw	3,10*	3,04	2,92	2,43	2,33*
Leeftijd					
18-24	2,83	2,82	2,70	2,46	2,55
25-34	3,07	2,92	2,93	2,54	2,47
35-44	3,02	3,07	2,89	2,44	2,40
45-54	2,96	3,09	2,82	2,24	2,11
55-64	3,25	3,24	3,18	2,07	1,80
65+	3,12**	3,07**	2,93**	2,23***	1,84***
Opleidingsniveau					
Laag	2,65	2,93	2,54	2,15	2,18
Midden	2,93	2,88	2,89	2,36	2,32
Hoog	3,19***	3,11***	3,00***	2,46**	2,28
Nationaliteit					
Belgische	3,04	3,03	2,86	2,37	2,24
EU	2,94	2,88	2,94	2,41	2,40
Niet-EU	3,08	3,10	3,08	2,34	2,24
Gemeentegrootte					
Kleine	3,18	3,03	3,17	2,43	2,03
Medium	3,15	2,99	3,00	2,43	2,26
Grote	2,96**	3,02	2,81***	2,36	2,32*
Gemeente locatie					
Centrum	2,82	2,95	2,62	2,42	2,50
1 ^{ste} kroon	3,08	3,07	2,96	2,31	2,21
2 ^{de} kroon	3,12***	3,00	3,02***	2,42	2,18***
Verblijfsduur					
0-4	2,88	2,92	2,79	2,35	2,42
5-9	2,95	2,99	2,91	2,54	2,54
10-24	3,01	2,95	2,87	2,44	2,36
25-40	3,11	3,06	2,90	2,47	2,29
41+	3,07*	3,09	2,95	2,22*	2,02***

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 65. Q32 tot Q36 – Beoordeling intraregionale instellingen (gemiddelde schaal 1-4)

	Q32_1 spanningen tussen rijken en armen	Q32_2 gemeenten helpen mensen	Q32_3 Solidariteit tussen gemeenten	Q32_4 regering gelijkheid gemeenten	Q33 Variatie OCMW's steun	Q34 Variatie dienstverlening	Q35 Variatie sociale woningen	Q36 Variatie belastingtarieven
Taal								
FR	3,03	2,71	3,23	3,29	2,26	2,62	2,18	2,10
NL	2,87	2,82	3,11	3,15	2,36	2,60	2,34	2,22
EN	3,11	2,92	3,25	3,3	2,41	2,76	2,30	2,25
Geslacht								
Man	2,89	2,88	3,16	3,18	2,41	2,64	2,39	2,25
Vrouw	3,13***	2,73**	3,31**	3,37***	2,32	2,67	2,23**	2,14*
Leeftijd								
18-24	2,91	2,74	3,20	3,22	2,62	2,57	2,47	2,37
25-34	2,94	2,80	3,34	3,34	2,46	2,67	2,43	2,27
35-44	3,00	2,92	3,23	3,31	2,44	2,67	2,45	2,24
45-54	3,02	2,80	3,17	3,20	2,18	2,57	2,19	2,05
55-64	3,21	2,68	3,08	3,20	2,02	2,62	1,95	1,93
65+	3,13*	2,80	3,19*	3,19	2,10***	2,83	2,00***	2,10***
Opleidingsniveau								
Laag	2,75	2,66	3,13	3,17	2,23	2,39	1,99	1,95
Midden	2,97	2,72	3,28	3,26	2,26	2,46	2,16	2,13
Hoog	3,10***	2,90**	3,24	3,30	2,46**	2,83***	2,50***	2,31***
Nationaliteit								
Belgische	3,02	2,78	3,21	3,24	2,36	2,70	2,34	2,20
EU	2,98	2,91	3,19	3,25	2,40	2,55	2,32	2,20
Niet-EU	2,91	2,83	3,47	3,50	2,31	2,46	2,13	2,17
Gemeentegrootte								
Kleine	2,96	2,67	3,13	3,20	2,24	2,65	2,15	2,17
Medium	3,13	2,76	3,25	3,28	2,34	2,71	2,21	2,12
Grote	2,96*	2,85*	3,24	3,27	2,39	2,63	2,38**	2,23
Gemeente locatie								
Centrum	2,81	3,00	3,29	3,24	2,55	2,68	2,61	2,43
1 ^{ste} kroon	3,11	2,68	3,25	3,33	2,27	2,59	2,18	2,09
2 ^{de} kroon	3,04***	2,80***	3,17	3,22	2,33***	2,70	2,25***	2,14***
Verblijfsduur								
0-4	2,77	3,01	3,31	3,26	2,45	2,51	2,45	2,37
5-9	2,89	2,79	3,09	3,33	2,41	2,71	2,24	2,28
10-24	2,94	2,73	3,19	3,23	2,42	2,56	2,31	2,17
25-40	3,06	2,86	3,27	3,30	2,42	2,69	2,45	2,19
41+	3,19***	2,72**	3,21	3,26	2,17**	2,78	2,12***	2,10*

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 66. Q39 – Talen en kiezerslijsten (%)

	Ik geef de voorkeur aan het systeem van de gemeenteraadsverkiezingen	Ik geef de voorkeur aan het systeem van de gewestelijke verkiezingen	Ik geef de voorkeur aan een combinatie van beide systemen
Taal			
FR	36,4	24,8	38,8
NL	37,2	33,1	29,6
EN	39,1	23,1	37,8
Geslacht**			
Man	32,2	32,4	35,4
Vrouw	41,2	23,0	35,8
Leeftijd			
18-24	34,8	31,9	33,3
25-34	33,7	30,3	36,0
35-44	40,5	27,3	32,2
45-54	36,3	31,5	32,2
55-64	31,3	20,0	48,8
65+	39,6	20,8	39,6
Opleidingsniveau***			
Laag	36,9	27,5	35,6
Midden	27,5	37,7	34,7
Hoog	40,4	23,6	36,0
Nationaliteit			
Belgische	39,0	28,3	32,7
EU	27,8	32,5	39,6
Niet-EU	29,3	18,3	52,4
Gemeentegrootte			
Kleine	31,8	26,1	42,0
Medium	39,4	22,1	38,5
Grote	35,8	30,5	33,6
Gemeente locatie***			
Centrum	36,4	37,1	26,5
1 ^{ste} kroon	32,2	25,0	42,8
2 ^{de} kroon	40,1	24,1	35,8
Verblijfsduur***			
0-4	28,0	39,9	32,1
5-9	28,2	28,2	43,6
10-24	33,6	30,1	36,2
25-40	38,7	25,0	36,3
41+	45,1	21,0	33,9

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 67. Q40 – Talen en gewaarborgde vertegenwoordiging (%)

	Ik geef de voorkeur aan het systeem van de gemeenteraadsverkiezingen	Ik geef de voorkeur aan het systeem van de gewestelijke verkiezingen	Ik geef de voorkeur aan een combinatie van beide systemen
Taal			
FR	33,0	32,7	34,3
NL	38,4	34,2	27,5
EN	36,9	31,4	31,7
Geslacht			
Man	33,6	34,9	31,4
Vrouw	35,5	32,2	32,2
Leeftijd***			
18-24	21,2	40,4	38,4
25-34	27,9	36,4	35,7
35-44	36,8	33,3	29,8
45-54	41,4	34,3	24,3
55-64	41,0	29,5	29,5
65+	50,5	20,4	29,1
Opleidingsniveau***			
Laag	29,9	34,4	35,7
Midden	27,1	41,6	31,2
Hoog	39,4	29,6	31,1
Nationaliteit			
Belgische	38,2	31,8	29,9
EU	18,7	45,3	36,0
Niet-EU	30,7	26,7	42,7
Gemeentegrootte*			
Kleine	26,9	40,9	32,3
Medium	39,1	25,9	35,0
Grote	33,9	35,3	30,7
Gemeente locatie***			
Centrum	35,7	40,1	24,2
1 ^{ste} kroon	29,1	32,7	38,1
2 ^{de} kroon	38,4	29,7	31,9
Verblijfsduur***			
0-4	24,6	43,7	31,7
5-9	29,7	31,1	39,2
10-24	27,2	37,7	35,1
25-40	33,7	34,1	32,2
41+	50,4	23,3	26,3

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 68. Evaluatie interregionale instellingen en begrijpelijkheid (gemiddelde)

	Q37 Interregionale samenwerking (1-4)	Q38 Solidariteit interregionale fiscaliteit (1-4)	Q41_1 Gehechtheid wijk (0-10)	Q41_2 Gehechtheid gemeente (0-10)	Q41_3 Gehechtheid Gewest (0-10)	Q41_4 gehechtheid Franse Gemeenschap (0-10)	Q41_5 Gehechtheid Vlaamse Gemeenschap (0-10)
Taal							
FR	3,49	2,93	6,71	6,64	6,80	6,24	4,48
NL	3,29	2,83	6,80	6,73	6,80	6,16	5,88
EN	3,61	3,01	6,97	6,72	7,01	6,16	4,81
Geslacht							
Man	3,32	2,97	6,69	6,74	6,81	6,33	5,24
Vrouw	3,51***	2,89	7,02*	6,91	7,16*	6,73*	5,11
Leeftijd							
18-24	3,22	2,84	6,46	6,75	7,40	6,94	5,61
25-34	3,39	2,80	6,59	6,57	6,91	6,57	5,33
35-44	3,33	3,00	7,03	6,85	7,00	6,69	5,92
45-54	3,45	2,93	7,04	7,02	7,08	6,40	5,04
55-64	3,58	3,00	6,94	6,69	6,39	5,81	3,72
65+	3,66***	3,20**	7,25*	7,25	6,85*	6,17*	3,96***
Opleidingsniveau							
Laag	3,12	2,62	6,63	6,80	6,91	6,70	5,31
Midden	3,33	2,84	6,56	6,55	6,75	6,40	4,95
Hoog	3,54***	3,09***	7,05**	6,96*	7,11*	6,52	5,26
Nationaliteit							
Belgische	3,39	3,00	6,90	6,90	7,01	6,56	5,22
EU	3,38	2,80	6,52	6,51	6,62	6,24	4,84
Niet-EU	3,63	2,84	6,94	6,68	7,35	6,85	5,59
Gemeentegrootte							
Kleine	3,57	3,01	6,72	6,68	6,92	6,31	4,59
Medium	3,52	2,87	7,02	6,95	6,93	6,39	4,57
Grote	3,34***	2,95	6,80	6,79	7,00	6,59	5,48***
Gemeente locatie							
Centrum	3,22	2,92	7,11	7,18	7,37	7,07	6,80
1 ^{ste} kroon	3,46	2,98	6,59	6,51	6,84	6,35	4,66
2 ^{de} kroon	3,48***	2,90	6,90*	6,86***	6,85**	6,31***	4,59***
Verblijfsduur							
0-4	3,31	2,79	6,65	6,77	6,88	6,81	5,94
5-9	3,31	2,82	6,39	6,31	7,08	6,60	5,53
10-24	3,35	2,83	6,45	6,58	6,90	6,41	5,04
25-40	3,41	2,92	7,06	6,95	7,21	6,62	5,53
41+	3,54*	3,18***	7,24***	7,06*	6,83	6,30	4,35***

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 69. Evaluatie begrijpelijkheid (gemiddelde schaal 1-4)

	Q42_1 Tevreden heid wijk	Q42_2 Tevreden heid gemeent e	Q42_3 Tevreden heid Gewest	Q43_ 1 Trots BXL	Q43_ 2 Blij BXL	Q44_ 1 Info proje ct	Q44_2 Gemeen ten bevolkin g wens	Q44_3 Gewes t bevolk ing wens	Q44_ 4 Admi n conta ct
Taal									
FR	2,88	2,84	2,66	2,86	3,12	2,38	2,48	2,32	2,72
NL	2,74	2,79	2,69	2,73	3,02	2,42	2,65	3,55	2,83
EN	3,00	2,95	2,77	2,93	3,21	2,44	2,63	2,44	2,80
Geslacht									
Man	2,78	2,84	2,69	2,78	3,09	2,48	2,61	2,57	2,87
Vrouw	2,95***	2,93*	2,81*	3,01* **	3,20*	2,52	2,67	2,48	2,81
Leeftijd									
18-24	2,86	2,91	2,91	3,05	3,24	2,64	2,80	2,72	2,84
25-34	2,88	2,94	2,92	3,04	3,21	2,55	2,75	2,74	2,93
35-44	2,88	2,90	2,79	2,90	3,16	2,69	2,77	2,68	2,99
45-54	2,71	2,75	2,65	2,84	3,11	2,44	2,51	2,36	2,74
55-64	2,81	2,78	2,37	2,52	2,89	2,09	2,20	2,00	2,58
65+	2,97	2,89	2,44***	2,59* **	3,04*	2,18* **	2,38***	2,04** *	2,65* **
Opleidingsniveau									
Laag	2,63	2,73	2,72	2,83	2,97	2,54	2,55	2,46	2,77
Midde n	2,75	2,84	2,70	2,82	3,04	2,41	2,59	2,45	2,75
Hoog	2,98***	2,95**	2,78	2,94	3,25* **	2,53	2,69	2,58	2,91*
Nationaliteit									
Belgis che	2,81	2,86	2,73	2,87	3,12	2,51	2,62	2,51	2,82
EU	2,84	2,89	2,73	2,83	3,10	2,53	2,77	2,57	2,89
Niet- EU	3,03	2,93	2,91	3,13	3,37	2,37	2,47	2,49	2,89
Gemeentegrootte									
Kleine	2,94	2,89	2,59	2,79	3,09	2,31	2,51	2,30	2,70
Mediu m	3,07	3,03	2,72	2,89	3,16	2,41	2,62	2,41	2,78
Grote	2,77***	2,82***	2,78*	2,90	3,14	2,56*	2,66	2,60**	2,88*
Gemeente locatie									
Centru m	2,73	2,94	2,96	2,99	3,18	2,81	3,04	3,05	3,17
1 ^{ste} kroon	2,82	2,74	2,70	2,88	3,12	2,35	2,42	2,35	2,72
2 ^{de} kroon	2,98***	2,97***	2,65***	2,82*	3,13	2,43* **	2,57***	2,33** *	2,74* **
Verblijfsduur									
0-4	2,79	2,94	2,97	2,88	3,21	2,61	2,90	2,92	2,96
5-9	2,82	2,89	2,94	3,00	3,13	2,51	2,74	2,67	2,88

10-24	2,89	2,85	2,75	2,94	3,07	2,47	2,63	2,47	2,84
25-40	2,88	2,89	2,79	2,94	3,22	2,55	2,65	2,58	2,85
41+	2,85	2,85	2,50***	2,74*	3,07*	2,40	2,44***	2,24** *	2,74

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 70. Q45_1 tot 7 – Evaluatie overheidsbeleid (gemiddelde schaal 1-4)

	Q45_1 Tevredenheid tewerks telling	Q45_2 Tevredenheid onderwijs	Q45_3 Tevredenheid mobiliteit	Q45_4 Tevredenheid cultuur	Q45_5 Tevredenheid netheid	Q45_6 Tevredenheid veiligheid	Q45_7 Tevredenheid milieu/ DO
Taal							
FR	2,53	2,54	2,70	2,85	2,25	2,35	2,50
NL	2,50	2,58	2,77	2,82	2,36	2,47	2,61
EN	2,63	2,69	2,82	3,00	2,36	2,50	2,62
Geslacht							
Man	2,51	2,64	2,75	2,84	2,39	2,47	2,57
Vrouw	2,64**	2,64	2,82	2,92*	2,39	2,48	2,62
Leeftijd							
18-24	2,68	2,72	2,94	2,87	2,55	2,63	2,68
25-34	2,65	2,72	2,92	2,92	2,46	2,53	2,58
35-44	2,57	2,74	2,84	2,96	2,56	2,56	2,72
45-54	2,52	2,56	2,59	2,78	2,30	2,42	2,59
55-64	2,34	2,35	2,54	2,73	1,98	2,13	2,38
65+	2,50**	2,48***	2,53***	2,83*	2,10***	2,31***	2,44***
Opleidingsniveau							
Laag	2,51	2,60	2,73	2,73	2,35	2,45	2,53
Midden	2,53	2,59	2,80	2,81	2,30	2,36	2,49
Hoog	2,62*	2,68	2,79	2,96***	2,46*	2,54**	2,67**
Nationaliteit							
Belgische	2,57	2,62	2,76	2,86	2,41	2,47	2,59
EU	2,59	2,67	2,82	2,93	2,43	2,52	2,62
Niet-EU	2,54	2,72	2,92	2,99	2,32	2,51	2,64
Gemeentegrootte							
Kleine	2,37	2,51	2,67	2,74	2,37	2,35	2,48
Medium	2,60	2,58	2,78	2,96	2,31	2,42	2,55
Grote	2,59*	2,68*	2,80	2,87*	2,43	2,52*	2,63
Gemeente locatie							
Centrum	2,62	2,84	2,96	2,71	2,76	2,78	2,77
1 ^{ste} kroon	2,55	2,57	2,75	2,83	2,25	2,37	2,50
2 ^{de} kroon	2,56	2,58***	2,69***	2,86*	2,31***	2,39***	2,56***
Verblijfsduur							
0-4	2,62	2,82	2,96	3,03	2,64	2,64	2,72
5-9	2,73	2,59	2,93	2,82	2,48	2,54	2,54
10-24	2,53	2,67	2,77	2,85	2,34	2,50	2,57
25-40	2,61	2,66	2,82	2,90	2,43	2,48	2,61
41+	2,51*	2,49***	2,60***	2,80*	2,22***	2,33**	2,55

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 71. Q45_8 tot 12 - Evaluatie overheidsbeleid (gemiddelde schaal 1-4)

	Q45_8 Tevredenheid stedenbouw ruimtelijke ordening	Q45_9 Tevredenheid huisvesting	Q45_10 Tevredenheid sport	Q45_11 Tevredenheid hulp aan personen	Q45_12 Tevredenheid economie
Taal					
FR	2,43	2,40	2,77	2,60	2,42
NL	2,53	2,52	2,82	2,63	2,54
EN	2,54	2,54	2,88	2,77	2,62
Geslacht					
Man	2,52	2,54	2,80	2,69	2,55
Vrouw	2,55	2,48	2,86	2,65	2,52
Leeftijd					
18-24	2,64	2,59	2,91	2,77	2,71
25-34	2,63	2,59	2,87	2,72	2,63
35-44	2,61	2,59	2,84	2,76	2,61
45-54	2,52	2,40	2,71	2,57	2,43
55-64	2,21	2,13	2,66	2,45	2,23
65+	2,27***	2,50***	2,79*	2,50***	2,29***
Opleidingsniveau					
Laag	2,44	2,26	2,74	2,56	2,45
Midden	2,47	2,43	2,78	2,59	2,44
Hoog	2,60*	2,63***	2,87*	2,74**	2,62**
Nationaliteit					
Belgische	2,52	2,53	2,83	2,67	2,52
EU	2,59	2,49	2,79	2,69	2,63
Niet-EU	2,58	2,35	2,82	2,65	2,55
Gemeentegrootte					
Kleine	2,35	2,37	2,81	2,53	2,34
Medium	2,47	2,47	2,83	2,63	2,48
Grote	2,59*	2,54*	2,81	2,70*	2,59**
Gemeente locatie					
Centrum	2,77	2,74	2,88	2,83	2,80
1 ^{ste} kroon	2,45	2,39	2,77	2,60	2,43
2 ^{de} kroon	2,46***	2,48***	2,82	2,63***	2,46***
Verblijfsduur					
0-4	2,71	2,65	2,88	2,73	2,78
5-9	2,66	2,56	2,86	2,74	2,66
10-24	2,52	2,49	2,81	2,72	2,56
25-40	2,57	2,50	2,83	2,68	2,50
41+	2,36***	2,43*	2,76	2,54*	2,37***

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 72. Q46_1 tot 8 - Evaluatie overheidsbeleid (gemiddelde schaal 1-4)

	Q46_1 Tevredenheid sportinfra	Q46_2 Tevredenheid infra voor jongeren	Q46_3 Tevredenheid dienstverlening gemeentelijke loketten	Q46_4 Tevredenheid groenzones	Q46_5 Tevredenheid wegeninfra	Q46_6 Tevredenheid voetpaden	Q46_7 Tevredenheid fietsinfra	Q46_8 Tevredenheid cultuurinfra
Taal								
FR	3,73	3,71	3,66	3,83	3,44	3,30	3,50	3,79
NL	3,63	3,74	3,70	3,85	3,52	3,45	3,59	3,79
EN	3,84	3,87	3,79	3,97	3,57	3,42	3,59	3,99
Geslacht								
Man	3,70	3,76	3,72	3,84	3,50	3,41	3,57	3,79
Vrouw	3,77	3,78	3,74	3,89	3,61*	3,47	3,60	3,86
Leeftijd								
18-24	3,88	3,89	3,73	3,76	3,74	3,73	3,73	3,90
25-34	3,72	3,75	3,65	3,82	3,58	3,48	3,56	3,81
35-44	3,69	3,78	3,78	3,92	3,60	3,56	3,67	3,86
45-54	3,69	3,71	3,76	3,89	3,45	3,35	3,57	3,78
55-64	3,72	3,72	3,65	3,77	3,27	3,11	3,39	3,75
65+	3,73	3,73	3,81	4,04*	3,46***	3,08***	3,44**	3,79
Opleidingsniveau								
Laag	3,62	3,64	3,60	3,70	3,42	3,44	3,52	3,72
Midden	3,64	3,71	3,67	3,80	3,49	3,38	3,50	3,72
Hoog	3,82***	3,84**	3,80**	3,95***	3,62**	3,47	3,65*	3,91***
Nationaliteit								
Belgische	3,76	3,79	3,76	3,87	3,54	3,45	3,59	3,82
EU	3,71	3,73	3,69	3,88	3,61	3,42	3,53	3,84
Niet-EU	3,68	3,64	3,59	3,81	3,52	3,36	3,59	3,88
Gemeentegrootte								
Kleine	3,78	3,77	3,68	3,91	3,47	3,33	3,53	3,73
Medium	3,83	3,78	3,80	3,92	3,52	3,41	3,52	3,87
Grote	3,69*	3,76	3,71	3,84	3,57	3,47	3,62	3,82
Gemeente locatie								
Centrum	3,69	3,87	3,84	3,91	3,76	3,77	3,77	3,85
1 ^{ste} kroon	3,68	3,67	3,63	3,77	3,46	3,30	3,54	3,76
2 ^{de} kroon	3,81*	3,79**	3,74**	3,92*	3,49***	3,36***	3,50***	3,87*
Verblijfsduur								
0-4	3,66	3,82	3,71	3,84	3,70	3,62	3,66	3,90
5-9	3,84	3,82	3,68	3,91	3,75	3,54	3,62	3,78
10-24	3,77	3,76	3,72	3,82	3,50	3,40	3,58	3,86
25-40	3,76	3,77	3,73	3,85	3,52	3,50	3,67	3,80
41+	3,69	3,72	3,76	3,92	3,46**	3,29***	3,44*	3,77

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 73. Q46_9 tot 15 - Evaluatie overheidsbeleid (gemiddelde schaal 1-4)

	Q46_9 Tevredenheid openbaar vervoer	Q46_10 Tevredenheid aanbod winkels	Q46_11 Tevredenheid aanbod horeca	Q46_12 Tevredenheid aanbod gezondheid diensten	Q46_13 Tevredenheid infra voor ouderen	Q46_14 Tevredenheid kinderopvang	Q46_15 Tevredenheid dienstverlening gewestelijke loketten
Taal							
FR	3,78	3,88	3,93	3,89	3,73	3,75	3,66
NL	3,73	3,86	3,89	3,85	3,72	3,77	3,65
EN	3,92	4,03	4,10	4,00	3,86	3,84	3,78
Geslacht							
Man	3,80	3,89	3,91	3,89	3,73	3,79	3,69
Vrouw	3,81	3,91	3,95	3,92	3,82*	3,81	3,77
Leeftijd							
18-24	3,92	3,80	3,95	3,91	3,84	3,94	3,86
25-34	3,82	3,95	3,98	3,95	3,79	3,78	3,69
35-44	3,84	3,90	3,84	3,84	3,82	3,86	3,79
45-54	3,68	3,87	3,90	3,86	3,73	3,73	3,71
55-64	3,74	3,85	3,88	3,81	3,64	3,61	3,61
65+	3,77	3,99	4,07*	4,02	3,70	3,81**	3,63*
Opleidingsniveau							
Laag	3,69	3,77	3,70	3,77	3,69	3,73	3,64
Midden	3,73	3,79	3,85	3,86	3,69	3,75	3,65
Hoog	3,88**	4,00***	4,05***	3,96**	3,84**	3,85*	3,79**
Nationaliteit							
Belgische	3,81	3,91	3,94	3,91	3,77	3,82	3,76
EU	3,76	3,88	3,91	3,85	3,78	3,78	3,64
Niet-EU	3,93	3,88	4,00	3,93	3,80	3,78	3,76
Gemeentegrootte							
Kleine	3,84	3,83	3,94	3,87	3,76	3,77	3,63
Medium	3,84	3,93	3,94	3,86	3,79	3,82	3,77
Grote	3,79	3,90	3,93	3,92	3,77	3,80	3,73
Gemeente locatie							
Centrum	3,82	3,91	3,89	3,89	3,81	3,83	3,81
1 ^{ste} kroon	3,80	3,86	3,96	3,88	3,75	3,76	3,66
2 ^{de} kroon	3,80	3,92	3,93	3,92	3,77	3,82	3,74*
Verblijfsduur							
0-4	3,85	3,88	3,95	3,83	3,75	3,86	3,78
5-9	3,86	3,84	3,96	3,91	3,86	3,84	3,74
10-24	3,80	3,84	3,93	3,89	3,80	3,79	3,71
25-40	3,85	3,98	3,94	3,93	3,80	3,79	3,70
41+	3,73	3,90	3,90	3,91	3,71	3,77	3,73

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 74. Q47_1 tot 5 - Evaluatie overheidsbeleid (%)

	Q47_1 Freq te snelle auto's		Q47_2 Freq agressieve bestuurders		Q47_3 Freq geluidsoverlast		Q47_4 Freq geurhinder		Q47_5 Freq lichtoverlast	
	Zelden	Heel vaak	Zelden	Heel vaak	Zelden	Heel vaak	Zelden	Heel vaak	Zelden	Heel vaak
Taal										
FR	54,1	45,9	57,1	42,9	58,0	42,0	68,6	31,4	77,2	22,8
NL	50,3	49,7	60,2	39,8	63,3	36,7	68,1	31,9	70,2	29,8
EN	53,8	46,2	59,0	41,0	58,8	41,2	67,2	32,8	73,8	26,2
Geslacht										
Man	50,7	49,3	60,6	39,4	59,8	40,2	67,5	32,5	74,1	25,9
Vrouw	56,4	43,6*	57,5	42,5	58,8	41,2	64,3	35,7	70,8	29,2
Leeftijd										
18-24	65,3	34,7	66,5	33,5	64,2	35,8	69,9	30,1	65,9	34,1
25-34	56,7	43,3	59,9	40,1	59,2	40,8	61,5	38,5	71,0	29,0
35-44	47,4	52,6	55,9	44,1	56,6	43,4	57,7	42,3	65,8	34,2
45-54	49,4	50,6	54,3	45,7	54,3	45,7	61,6	38,4	73,8	26,2
55-64	45,2	54,8	52,9	47,1	61,5	38,5	78,8	21,2	83,7	16,3
65+	53,2	46,8**	65,3	34,7*	63,7	36,3	85,5	14,5***	89,5	10,5***
Opleidingsniveau										
Laag	54,1	45,9	57,7	42,3	61,3	38,7	62,4	37,6	72,2	27,8
Midden	52,0	48,0	60,2	39,8	60,8	39,2	70,2	29,8	74,2	25,8
Hoog	53,8	46,2	58,9	41,4	58,0	42,0	65,0	35,0	71,8	28,2
Nationaliteit										
Belgische	52,9	47,1	56,7	43,3	59,1	40,9	66,5	33,5	71,4	28,6
EU	49,8	50,2	62,9	37,1	61,4	38,6	65,3	34,7	74,9	25,1
Niet-EU	65,4	34,6	72,0	28,0	59,8	40,2	59,8	35,5	79,4	20,6
Gemeentegrootte										
Kleine	54,3	45,7	65,5	34,5	61,2	38,8	81,0	19,0	83,6	16,4
Medium	54,9	45,1	57,5	42,5	60,1	39,9	66,0	34,0	79,1	20,9
Grote	52,7	47,3	58,7	41,3	58,8	41,2	63,8	36,2***	68,6	31,4***
Gemeente locatie										
Centrum	56,5	43,5	65,0	35,0	61,9	38,1	62,9	37,1	60,5	39,5
1 ^{ste} kroon	50,0	50,0	54,7	45,3	54,7	45,3	62,3	37,7	73,7	26,3
2 ^{de} kroon	54,5	45,5	59,3	40,7*	62,1	37,9*	71,7	28,3**	79,5	20,5***
Verblijfsduur										
0-4	53,7	46,3	72,1	27,9	68,9	31,1	67,9	32,1	72,6	27,4
5-9	50,6	49,4	62,4	37,6	50,6	49,4	58,8	41,2	68,2	31,8
10-24	59,3	40,7	62,9	37,1	61,4	38,6	68,2	31,8	75,7	24,3
25-40	52,8	47,2	54,1	45,9	57,4	42,6	62,0	38,0	68,0	32,0
41+	48,8	51,2	51,2	48,8***	55,6	44,4*	68,9	31,1	75,4	24,6

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 75. Q47_6 tot 10 - Evaluatie overheidsbeleid (%)

	Q47_6 Freq lastiggevallen		Q47_7 Freq beschadigingen		Q47_8 – Freq afval		Q47_9 – Freq ongedierte		Q47_10 – Freq druggebruik	
	Zelden	Heel vaak	Zelden	Heel vaak	Zelden	Heel vaak	Zelden	Heel vaak	Zelden	Heel vaak
Taal										
FR	76,5	23,5	57,9	42,1	46,7	53,3	63,0	37,0	68,2	31,8
NL	69,1	30,9	54,6	45,4	48,7	51,3	63,0	37,0	63,0	37,0
EN	75,4	24,6	56,3	43,7	46,5	53,5	63,1	36,9	68,3	31,7
Geslacht										
Man	73,4	26,6	56,2	43,8	48,6	51,4	61,7	38,3	62,9	37,1
Vrouw	69,1	30,9	56,9	43,1	47,5	52,5	61,4	38,6	68,0	32,0*
Leeftijd										
18-24	65,9	34,1	48,0	52,0	57,8	42,2	64,7	35,3	63,6	36,4
25-34	66,2	33,8	58,3	41,7	51,0	49,0	61,1	38,9	67,5	32,5
35-44	61,8	38,2	57,4	42,6	45,2	54,8	54,0	46,0	61,0	39,0
45-54	75,6	24,4	50,6	49,4	43,9	56,1	61,0	39,0	58,5	41,5
55-64	87,5	12,5	61,5	38,5	40,4	59,6	67,3	32,7	71,2	28,8
65+	94,4	5,6***	65,3	34,7*	45,2	54,8*	71,0	29,0*	75,0	25,0*
Opleidingsniveau										
Laag	68,6	31,4	55,7	44,3	47,4	52,6	61,3	38,7	62,9	37,1
Midden	72,0	28,0	54,7	45,3	49,2	50,8	60,5	39,5	67,5	32,5
Hoog	72,0	28,0	57,6	42,4	47,6	52,4	62,3	37,7	64,8	35,2
Nationaliteit										
Belgische	70,8	29,2	55,4	44,6	47,2	52,8	61,9	38,1	64,9	35,1
EU	68,5	31,5	57,0	43,0	49,0	51,0	62,5	37,5	68,5	31,5
Niet-EU	86,0	14,0	62,6	37,4	48,6	51,4	57,0	43,0	62,6	37,4
Gemeentegrootte										
Kleine	84,5	15,5	69,8	30,2	58,6	41,4	69,0	31,0	77,6	22,4
Medium	74,6	25,4	55,6	44,4	50,4	49,6	64,2	35,8	64,6	35,4
Grote	68,3	31,7	54,8	45,2**	45,6	54,4*	59,6	40,4*	63,6	36,4*
Gemeente locatie										
Centrum	57,8	42,2	54,8	45,2	52,0	48,0	57,8	42,2	60,5	39,5
1 ^{ste} kroon	73,5	26,5	52,6	47,4	42,7	57,3	59,0	41,0	64,5	35,5
2 ^{de} kroon	78,6	21,4***	61,4	38,6*	50,6	49,4*	66,7	33,3*	69,2	30,8*
Verblijfsduur										
0-4	72,1	27,9	59,5	40,5	60,0	40,0	69,5	30,5	70,0	30,0
5-9	65,9	34,1	58,8	41,2	44,7	55,3	58,8	41,2	63,5	36,5
10-24	70,7	29,3	57,9	42,1	52,1	47,9	64,6	35,4	72,9	27,1
25-40	65,7	34,3	54,1	45,9	44,6	55,4	54,1	45,9	57,1	42,9
41+	79,2	20,8**	54,9	45,1	41,0	59,0***	62,1	37,9**	63,8	36,2**

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 76. Q48_1 tot 6 - Prioriteiten overheidsbeleid (% vermelden)

	Q48_1 Tewerkstelling beroepsopleiding	Q48_2 Onderwijs	Q48_3 Mobiliteit / Transport	Q48_4 Cultuur	Q48_5 Netheid	Q48_6 Veiligheid
Taal						
FR	20,9	21,8	29,3	11,8	33,9	42,1
NL	18,6	18,1	26,0	10,5	25,8	37,2
EN	20,0	22,1	31,0	11,2	27,3	39,9
Geslacht						
Man	18,4	19,9	26,3	12,3	27,8	35,6
Vrouw	19,6	19,4	24,6	9,8	30,3	40,7
Leeftijd						
18-24	17,3	22,5	22,0	13,9	25,4	37,6
25-34	16,2	18,5	20,7	15,9	21,0	29,3
35-44	22,1	18,4	21,3	10,7	26,8	32,4
45-54	27,4	24,4	29,9	7,3	35,4	39,0
55-64	16,3	22,1	21,1	8,7	38,5	52,9
65+	12,9*	13,7	49,2***	4,0**	41,9***	58,9***
Opleidingsniveau						
Laag	15,5	15,5	22,2	11,3	28,4	33,0
Midden	18,8	17,6	21,6	9,1	31,9	44,4
Hoog	20,2	22,1*	28,5*	12,3	27,5	36,1*
Nationaliteit						
Belgische	18,6	19,5	25,6	11,2	30,4	38,5
EU	17,5	19,9	24,3	11,6	21,1	35,1
Niet-EU	26,2	23,4	27,1	11,2	34,6	37,4
Gemeentegrootte						
Kleine	18,1	19,0	37,1	5,2	28,4	50,0
Medium	17,2	22,0	31,0	12,7	30,6	41,4
Grote	19,8	19,0	21,8***	11,6*	28,4	34,9**
Gemeente locatie						
Centrum	15,0	15,0	15,6	11,9	20,4	25,9
1 ^{ste} kroon	22,7	21,3	24,6	11,6	34,4	38,9
2 ^{de} kroon	18,2*	21,4*	32,9***	10,3	29,4***	45,3***
Verblijfsduur						
0-4	14,7	16,3	20,5	14,2	22,1	30,0
5-9	21,2	22,4	20,0	7,1	29,4	37,6
10-24	23,2	25,4	26,8	2,5	27,1	39,3
25-40	20,1	17,5	25,7	13,5	25,4	30,0
41+	16,0	18,1*	28,7	6,8*	38,6***	50,2***

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 77. Q48_7 tot 12 - Prioriteiten overheidsbeleid (% vermelden)

	Q48_7 Milieu / duurzame ontwikkeling	Q48_8 Stedenbouw / ruimtelijke ordening	Q48_9 Huisvesting	Q48_10 Sport	Q48_11 Hulp aan personen	Q48_12 Economie
Taal						
FR	16,9	12,7	29,5	9,3	19,7	25,0
NL	18,9	13,8	21,4	11,5	17,3	21,9
EN	20,7	13,2	26,9	12,1	21,9	22,6
Geslacht						
Man	16,6	14,4	22,2	15,1	14,4	23,5
Vrouw	17,6	10,5*	30,3**	9,8**	23,1***	23,5
Leeftijd						
18-24	17,3	15,0	20,8	16,2	17,9	23,7
25-34	22,0	11,5	24,2	15,3	18,5	23,2
35-44	12,5	11,0	25,0	17,3	11,8	24,6
45-54	11,6	9,8	30,5	11,6	16,5	23,2
55-64	21,2	12,5	38,5	1,9	26,9	26,0
65+	17,7*	19,4	23,4*	0,8***	29,8***	19,4
Opleidingsniveau						
Laag	12,4	10,3	28,9	13,9	18,6	18,0
Midden	16,7	13,4	30,1	12,2	21,0	25,2
Hoog	18,6	12,9	22,9*	12,4	17,2	24,2
Nationaliteit						
Belgische	15,0	13,7	25,9	12,3	18,2	24,1
EU	24,3	12,7	22,3	14,3	17,1	19,9
Niet-EU	17,8	8,4	36,4	11,2	20,6	24,3
Gemeentegrootte						
Kleine	9,5	12,9	30,2	6,9	28,4	31,9
Medium	21,3	14,6	27,2	10,4	23,5	19,4
Grote	16,7*	11,9	24,9	14,2*	15,3***	23,6*
Gemeente locatie						
Centrum	18,0	10,5	17,0	18,0	15,0	20,1
1 ^{ste} kroon	15,2	12,1	30,3	10,9	19,4	25,6
2 ^{de} kroon	18,2	14,5	27,8***	10,6**	20,0	23,7
Verblijfsduur						
0-4	17,9	10,5	22,6	12,1	17,9	14,7
5-9	21,2	8,2	22,4	14,1	18,8	21,2
10-24	19,6	15,4	25,4	10,4	16,4	27,1
25-40	15,2	10,6	26,4	18,5	15,2	26,1
41+	14,7	14,7	29,4	8,5**	24,2*	23,5*

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 78. Q49 – Hervorming gemeenten (%)

	De gemeenten zijn te klein. De kleinste gemeenten zouden een fusie moeten aangaan om het aantal gemeenten in het Brusselse gewest te verminderen.	Sommige gemeenten zijn te groot. De grootste gemeenten zouden moeten worden opgesplitst om het aantal gemeenten in het Brusselse gewest te vergroten.	Alle gemeenten zijn te groot. Het zou beter zijn om uit te gaan van wijken of verzorgingsgebieden.	Er zouden geen gemeenten moeten zijn in het Brusselse gewest. Alle bevoegdheden zouden door het gewest of de gemeenschappen moeten worden uitgeoefend.	De grootte van de gemeenten mag niet worden veranderd.
Taal					
FR	19,7	15,6	8,1	20,1	36,5
NL	24,7	25,8	11,5	18,3	19,7
EN	20,1	12,8	10,3	23,4	33,4
Geslacht***					
Man	22,0	23,1	11,7	20,2	23,0
Vrouw	26,0	15,1	8,2	16,0	34,7
Leeftijd***					
18-24	18,4	27,6	15,1	13,8	25,0
25-34	26,0	22,8	11,7	14,2	25,3
35-44	33,6	22,3	11,4	17,5	15,3
45-54	20,1	18,1	8,1	21,5	32,2
55-64	20,0	7,1	4,7	25,9	42,4
65+	12,6	4,9	2,9	27,2	52,4
Opleidingsniveau					
Laag	23,6	24,2	13,3	12,7	26,1
Midden	19,6	19,6	10,3	19,2	31,3
Hoog	26,0	18,1	9,0	19,5	27,3
Nationaliteit					
Belgische	26,5	18,2	9,0	18,9	27,4
EU	13,4	25,9	15,3	18,5	26,9
Niet-EU	19,8	15,1	5,8	19,8	39,5
Gemeentegrootte***					
Kleine	25,3	11,6	5,3	15,8	42,1
Medium	19,0	13,7	9,7	19,5	38,1
Grote	25,2	22,6	10,9	18,3	23,0
Gemeente locatie***					
Centrum	31,9	30,5	15,1	15,4	7,2
1 ^{ste} kroon	20,2	17,1	7,3	18,8	36,5
2 ^{de} kroon	21,2	13,5	9,1	20,1	36,3
Verblijfsduur***					
0-4	16,7	35,6	12,6	12,6	22,4
5-9	23,3	20,5	17,8	16,4	21,9
10-24	19,0	22,0	9,9	19,0	30,2
25-40	33,2	14,6	9,7	18,7	23,9
41+	23,4	11,1	6,7	21,8	36,9

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 79. Q50 – Hervorming Gewest/Gemeenschappen en Q51 – Hervorming Politiezones (%) en Q52 – Harmonisering OCMW's (gemiddelde 1-4)

	Q50 Gewest alleen bevoegd voor alle materies	Q50 Opsplitsing Gewest/Gemeenschappen te behouden	Q51 Fusie 6 politiezones	Q51 6 politiezones te behouden	Q51 Elke gemeente beschikt een eigen politiedienst	Q52 Harmonisering OCMW's
Taal						
FR	64,6	35,4	37,4	29,1	33,5	3,16
NL	67,5	32,5	47,4	29,6	23,0	3,03
EN	66,2	33,8	42,3	29,0	28,7	3,24
Geslacht						
Man	63,8	36,2	43,2	31,9	24,9	3,04
Vrouw	66,6	33,4	39,4	27,3	33,3*	3,21**
Leeftijd						
18-24	52,0	48,0	27,8	40,4	31,8	3,00
25-34	66,4	33,6	38,8	33,8	27,4	3,08
35-44	65,2	34,8	49,0	28,6	22,4	3,09
45-54	72,1	27,9	42,9	24,7	32,5	3,04
55-64	62,1	37,9	46,9	22,9	30,2	3,43
65+	72,5	27,5**	43,5	20,4	36,1***	3,30***
Opleidingsniveau						
Laag	61,9	38,1	38,4	32,0	29,7	2,73
Midden	56,0	44,0	32,1	33,8	34,1	3,12
Hoog	70,5	29,5***	47,2	27,0	25,8***	3,24***
Nationaliteit						
Belgische	71,1	28,9	46,5	28,9	24,7	3,14
EU	49,8	50,2	29,1	36,3	34,5	3,05
Niet-EU	52,5	47,5	25,0	28,4	46,6	3,10
Gemeentegrootte						
Kleine	66,3	33,7	35,4	28,1	36,5	3,17
Medium	61,9	38,1	32,8	28,6	38,6	3,24
Grote	66,0	34,0	45,2	30,4	24,4***	3,07*
Gemeente locatie						
Centrum	65,5	34,5	51,1	33,6	15,4	2,93
1 ^{ste} kroon	66,2	33,8	37,2	31,7	31,1	3,15
2 ^{de} kroon	63,8	36,2	38,4	25,3	36,3***	3,22***
Verblijfsduur						
0-4	62,8	37,2	35,2	34,1	30,7	2,96
5-9	56,3	43,7	35,1	32,5	32,5	3,11
10-24	59,8	40,2	32,2	36,8	31,0	3,06
25-40	68,5	31,5	46,7	30,1	23,2	3,15
41+	70,6	29,4*	50,4	19,3	30,3***	3,25**

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 80. Q53 – Voorkeuren overheidsbeleid – School – Geraadpleegde actoren

	Gewest	Gemeenschappen	Gemeenten	Actoren op het terrein	Burgers	Experts
Taal						
FR	38,4	33,4	33,5	31,7	35,5	22,0
NL	31,4	41,1	35,2	34,2	27,6	13,0
EN	43,3	32,8	32,6	39,0	35,3	26,4
Geslacht						
Man	32,5	36,5	32,0	32,0	28,7	17,9
Vrouw	39,0*	34,2	34,9	32,2	32,9	19,0
Leeftijd						
18-24	30,6	34,7	43,9	32,4	32,4	17,9
25-34	32,5	38,2	36,9	37,9	30,9	20,1
35-44	34,6	36,4	27,9	25,7	28,7	15,8
45-54	37,8	41,5	35,4	36,6	32,3	23,8
55-64	50,0	26,0	24,0	27,9	27,9	14,4
65+	37,1*	26,6*	26,6***	28,2*	33,1	16,9
Opleidingsniveau						
Laag	29,9	33,5	36,1	23,7	29,4	12,4
Midden	33,1	35,0	32,5	29,8	29,5	16,4
Hoog	38,5*	36,1	33,0	35,8**	31,8	21,3*
Nationaliteit						
Belgische	36,6	35,6	32,4	29,6	30,3	16,8
EU	33,1	37,5	36,3	39,8	31,1	23,5
Niet-EU	31,8	32,7	34,6	37,4	38,3	26,2
Gemeentegrootte						
Kleine	44,0	25,9	34,5	28,4	37,9	19,0
Medium	38,4	34,3	31,7	33,2	35,8	19,0
Grote	33,2*	37,2*	33,8	32,2	27,9*	18,1
Gemeente locatie						
Centrum	27,6	42,9	28,2	31,6	19,0	10,2
1 ^{ste} kroon	38,4	34,4	35,3	32,7	36,0	23,0
2 ^{de} kroon	38,2**	31,3**	34,9*	31,7	33,6***	19,5***
Verblijfsduur						
0-4	28,4	35,3	38,9	41,6	26,8	20,5
5-9	28,2	36,5	35,3	31,8	31,8	15,3
10-24	36,4	38,9	36,8	36,4	30,7	25,0
25-40	35,6	35,0	31,4	27,4	29,0	16,2
41+	41,3*	32,1	28,0*	26,6**	34,8	14,0**

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 81. Q53 – Voorkeuren overheidsbeleid – School – Beslissingnemers

	Gewest	Gemeenschappen	Gemeenten	Actoren op het terrein	Burgers	Experts
Taal						
FR	35,0	23,7	30,4	16,3	22,1	8,9
NL	26,8	30,1	31,6	21,7	18,1	6,9
EN	41,2	26,0	25,3	15,5	17,1	10,7
Geslacht						
Man	31,2	26,3	30,7	21,5	22,5	6,4
Vrouw	32,7	26,1	29,6	17,0*	20,3	10,0*
Leeftijd						
18-24	21,4	33,5	33,5	17,9	27,7	12,7
25-34	26,8	24,5	32,8	22,9	23,6	9,6
35-44	31,6	25,7	27,2	21,0	21,3	5,9
45-54	37,8	31,1	34,8	21,3	17,1	9,1
55-64	48,1	14,4	22,1	14,4	17,3	4,8
65+	38,7***	24,2*	26,6	10,5*	16,9*	4,0*
Opleidingsniveau						
Laag	20,6	28,9	30,9	20,6	26,3	4,6
Midden	32,8	23,4	31,0	21,6	21,0	9,4
Hoog	34,9***	26,8	29,6	17,8	20,2	8,4
Nationaliteit						
Belgische	30,8	26,6	30,7	19,5	20,8	7,6
EU	33,5	25,5	27,9	21,1	21,5	8,8
Niet-EU	36,4	23,4	32,7	15,9	28,0	14,0
Gemeentegrootte						
Kleine	46,6	22,4	26,7	14,7	25,9	8,6
Medium	35,4	26,5	28,0	16,0	24,3	7,5
Grote	28,4***	26,6	31,6	21,3*	19,8	8,2
Gemeente locatie						
Centrum	22,8	32,7	32,7	23,8	20,4	6,1
1 ^{ste} kroon	35,3	21,1	30,1	19,0	21,3	9,7
2 ^{de} kroon	34,7***	26,7**	28,7	16,8*	22,3	7,8
Verblijfsduur						
0-4	29,5	31,1	29,5	24,7	23,2	8,9
5-9	24,7	30,6	34,1	17,6	28,2	11,8
10-24	30,7	25,4	30,4	23,2	22,5	9,6
25-40	31,0	27,7	31,0	16,5	18,8	6,6
41+	37,5	20,8*	28,7	15,7*	20,1	6,5

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 82. Q54 – Voorkeuren overheidsbeleid – Bouwproject – Geraadpleegde actoren

	Gewest	Gemeenten	Actoren op het terrein	Burgers	Experts
Taal					
FR	40,4	41,7	42,0	44,6	24,8
NL	33,9	41,6	45,9	39,8	18,4
EN	47,6	43,1	49,0	41,7	29,2
Geslacht					
Man	35,5	40,2	40,9	42,0	20,4
Vrouw	39,4	39,4	44,0	39,6	22,6
Leeftijd					
18-24	37,0	35,8	43,9	37,6	21,4
25-34	38,9	42,7	44,9	40,1	25,5
35-44	37,5	35,7	37,1	36,0	19,9
45-54	41,5	50,6	47,6	45,7	28,0
55-64	34,6	39,4	31,7	47,1	12,5
65+	29,8	33,1*	47,6*	46,0	12,9**
Opleidingsniveau					
Laag	30,9	34,5	36,1	36,6	16,5
Midden	34,0	38,3	41,6	42,2	19,1
Hoog	40,9*	42,2	44,7*	41,4	24,0*
Nationaliteit					
Belgische	36,4	38,8	43,1	41,8	19,4
EU	36,3	41,4	46,6	40,2	25,5
Niet-EU	43,0*	47,7*	32,7*	39,3	29,0*
Gemeentegrootte					
Kleine	42,2	41,4	36,2	53,4	18,1
Medium	41,4	41,0	43,7	41,0	23,9
Grote	35,1*	39,1	42,9	38,9*	21,0
Gemeente locatie					
Centrum	25,5	35,7	45,9	31,0	15,3
1 ^{ste} kroon	42,4	42,9	39,3	44,8	25,6
2 ^{de} kroon	40,2***	39,5	43,0	43,7***	21,4**
Verblijfsduur					
0-4	30,5	45,3	44,7	37,9	21,6
5-9	40,0	43,5	36,5	43,5	23,5
10-24	39,6	40,4	48,6	41,1	28,9
25-40	41,6	35,3	38,3	37,6	20,5
41+	34,1*	39,2	41,0*	45,1	14,3***

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 83. Q54 – Voorkeuren overheidsbeleid – Bouwproject – Beslissingnemers

	Gewest	Gemeenten	Actoren op het terrein	Burgers	Experts
Taal					
FR	39,9	36,1	21,3	28,3	11,2
NL	34,7	37,8	29,1	23,5	9,9
EN	45,6	34,4	21,0	23,2	10,9
Geslacht					
Man	36,3	35,3	27,1	27,9	12,2
Vrouw	37,7	34,6	24,2	26,6	9,8
Leeftijd					
18-24	36,4	30,1	28,3	32,4	12,7
25-34	33,8	33,4	31,5	25,8	16,9
35-44	36,0	34,6	26,5	28,3	11,8
45-54	42,1	40,2	25,6	26,2	6,7
55-64	45,2	31,7	16,3	25,0	1,9
65+	33,9	42,7	13,7**	25,0	5,6***
Opleidingsniveau					
Laag	29,4	31,4	23,2	33,0	9,3
Midden	35,6	37,7	26,4	30,4	14,9
Hoog	40,0*	34,7	26,1	23,9*	9,6*
Nationaliteit					
Belgische	36,0	34,4	27,8	27,5	10,1
EU	35,9	34,7	24,7	28,3	13,9
Niet-EU	46,7	39,3	11,2	24,3	14,0
Gemeentegrootte					
Kleine	44,8	40,5	18,1	33,6	9,5
Medium	39,6	37,3	19,4	28,7	9,7
Grote	34,8*	33,4	29,1**	25,8	11,7
Gemeente locatie					
Centrum	28,2	32,0	38,1	23,5	9,5
1 ^{ste} kroon	41,2	34,6	22,0	28,4	11,8
2 ^{de} kroon	38,6**	37,5	20,9***	28,7	11,3
Verblijfsduur					
0-4	33,2	32,6	35,8	24,7	16,3
5-9	35,3	32,9	22,4	31,8	14,1
10-24	40,4	37,1	23,9	28,9	12,9
25-40	36,6	31,4	27,4	26,1	10,2
41+	36,9	38,9	20,1**	27,3	5,8**

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 84. Q55 – Voorkeuren overheidsbeleid – Sociale woningen – Geraadpleegde actoren

	Gewest	Gemeenten	Actoren op het terrein	Burgers	Experts
Taal					
FR	42,6	44,9	38,3	42,2	26,4
NL	33,9	44,9	42,3	38,8	20,4
EN	47,6	44,2	44,4	40,8	28,7
Geslacht					
Man	36,9	42,9	39,4	39,7	20,2
Vrouw	40,3	42,3	38,3	37,9	26,2*
Leeftijd					
18-24	34,1	39,9	38,7	43,4	22,5
25-34	36,9	42,7	44,9	36,0	26,4
35-44	38,6	40,1	35,7	36,0	21,0
45-54	45,7	49,4	43,9	39,0	26,8
55-64	40,4	44,2	24,0	38,5	18,3
65+	37,1	41,1	36,3**	46,8	17,7
Opleidingsniveau					
Laag	33,0	40,7	33,5	37,1	17,0
Midden	36,2	45,6	36,8	39,8	21,3
Hoog	41,2*	41,6	41,6*	39,0	25,6*
Nationaliteit					
Belgische	38,9	42,4	38,2	40,2	20,9
EU	34,3	42,6	45,0	38,6	26,7
Niet-EU	44,9	43,0	32,7	36,4	29,0
Gemeentegrootte					
Kleine	43,1	38,8	29,3	50,0	23,3
Medium	43,7	44,8	39,6	39,2	24,6
Grote	36,0*	42,4	40,0*	37,2*	22,3
Gemeente locatie					
Centrum	24,5	36,4	41,8	30,6	15,0
1 ^{ste} kroon	42,9	46,0	41,0	40,3	27,7
2 ^{de} kroon	43,7***	43,4*	34,7*	43,2**	23,7***
Verblijfsduur					
0-4	30,5	40,0	46,8	37,9	20,5
5-9	37,6	43,5	35,3	34,1	27,1
10-24	40,4	45,4	44,6	44,6	27,1
25-40	41,9	37,3	36,0	35,6	22,4
41+	38,6	46,8	32,1**	38,9	19,8

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 85. Q55 – Voorkeuren overheidsbeleid – Sociale woningen – Beslissingnemers

	Gewest	Gemeenten	Actoren op het terrein	Burgers	Experts
Taal					
FR	41,0	39,0	19,3	28,0	13,1
NL	35,2	36,2	26,0	26,0	13,5
EN	48,1	38,3	18,9	22,6	12,5
Geslacht					
Man	36,5	37,8	23,0	29,7	12,0
Vrouw	40,3	36,4	22,6	25,0*	12,6
Leeftijd					
18-24	34,7	32,4	23,7	34,1	15,6
25-34	36,6	34,1	29,3	27,7	15,9
35-44	37,9	33,8	20,6	31,3	10,3
45-54	40,9	41,5	26,2	20,1	9,1
55-64	49,0	41,3	13,5	27,9	4,8
65+	35,5	49,2*	12,9***	19,4*	12,9*
Opleidingsniveau					
Laag	27,8	35,6	21,1	29,9	12,4
Midden	37,1	41,6	22,5	31,0	13,7
Hoog	42,0**	35,2	23,4	25,0	11,5
Nationaliteit					
Belgische	38,1	35,1	23,8	27,1	12,2
EU	37,1	43,0	24,3	29,9	11,6
Niet-EU	43,0	41,1	17,8	27,1	13,1
Gemeentegrootte					
Kleine	39,7	40,5	14,7	30,2	16,4
Medium	45,1	39,2	19,4	27,2	9,7
Grote	35,6*	35,9	25,2*	27,2	12,5
Gemeente locatie					
Centrum	29,9	30,3	33,7	23,5	10,5
1 ^{ste} kroon	41,7	38,6	20,1	28,0	13,7
2 ^{de} kroon	40,5**	40,2*	17,9***	29,9	12,0
Verblijfsduur					
0-4	31,6	34,7	32,6	31,1	14,2
5-9	36,5	35,3	16,5	30,6	14,1
10-24	39,6	41,4	22,5	30,0	15,0
25-40	40,6	32,7	22,1	27,4	10,9
41+	39,2	39,6	19,1**	22,2	9,2

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 86. Q56 – Voorkeuren overheidsbeleid – Woonzorgcentrum – Geraadpleegde actoren

	Gewest	Gemeenten	Actoren op het terrein	Burgers	Experts	Gemeenschappen
Taal						
FR	39,7	42,1	42,1	35,9	32,5	12,2
NL	28,1	42,3	43,9	36,0	26,5	9,9
EN	43,5	43,1	48,3	33,9	38,5	14,4
Geslacht						
Man	34,3	40,6	41,1	34,8	26,9	9,4
Vrouw	37,2	40,1	40,5	34,6	30,3	11,6
Leeftijd						
18-24	30,1	38,7	34,7	37,6	30,1	9,8
25-34	34,7	40,4	46,8	34,1	31,2	11,8
35-44	35,3	39,0	36,0	35,7	22,4	8,1
45-54	43,3	47,6	42,7	31,7	34,1	15,9
55-64	45,2	34,6	38,5	31,7	27,9	5,8
65+	28,2*	40,3	43,5*	37,1	25,8*	9,7*
Opleidingsniveau						
Laag	33,0	36,1	34,5	30,4	20,1	8,2
Midden	32,5	40,7	39,5	37,7	29,2	9,1
Hoog	38,1	41,4	43,3*	34,6	30,7*	11,8
Nationaliteit						
Belgische	35,7	39,9	40,2	34,8	27,6	10,2
EU	32,3	41,4	46,2	35,5	30,7	11,6
Niet-EU	41,1	46,7	32,7	37,4	36,4	9,3
Gemeentegrootte						
Kleine	37,9	40,5	33,6	43,1	25,9	10,3
Medium	39,2	42,5	45,5	34,0	32,5	12,7
Grote	34,0	39,5	40,2*	33,8	27,5	9,6
Gemeente locatie						
Centrum	22,8	35,0	42,9	27,9	16,7	5,8
1 ^{ste} kroon	41,2	42,2	38,2	38,6	33,9	12,3
2 ^{de} kroon	38,9***	42,1	41,8	35,6*	31,3***	11,7*
Verblijfsduur						
0-4	25,3	41,6	44,2	32,6	26,3	7,9
5-9	29,4	38,8	36,5	36,5	24,7	14,1
10-24	39,6	45,4	43,9	38,6	35,7	13,9
25-40	41,3	36,0	36,3	31,4	24,4	10,9
41+	34,5**	39,6	41,3	35,5	28,3*	7,2*

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 87. Q56 – Voorkeuren overheidsbeleid – Woonzorgcentrum – Beslissingnemers

	Gewest	Gemeenten	Actoren op het terrein	Burgers	Experts	Gemeenschappen
Taal						
FR	41,6	36,4	21,8	24,6	19,1	5,9
NL	32,9	36,0	29,1	23,7	16,6	6,9
EN	46,5	36,9	20,5	18,7	18,0	7,1
Geslacht						
Man	38,1	34,0	25,0	26,3	16,9	5,3
Vrouw	37,2	36,2	25,1	23,1	18,3	6,8
Leeftijd						
18-24	34,7	32,9	33,5	26,0	23,7	5,8
25-34	36,6	31,5	30,3	26,4	20,4	8,0
35-44	34,9	33,8	21,3	30,9	15,1	5,9
45-54	43,3	39,0	24,4	21,3	14,0	3,0
55-64	48,1	34,6	17,3	17,3	14,4	4,8
65+	33,9*	44,4	15,3***	16,9*	14,5*	6,5
Opleidingsniveau						
Laag	30,9	30,9	24,2	25,8	18,6	6,2
Midden	34,0	36,8	26,1	27,1	19,5	7,6
Hoog	41,6**	35,4	24,7	23,4	16,2	5,1
Nationaliteit						
Belgische	36,6	34,2	27,5	26,5	22,2	5,2
EU	37,5	37,1	22,3	27,1	22,3	8,4
Niet-EU	49,5	38,3	16,8	28,0	20,6	3,7
Gemeentegrootte						
Kleine	44,0	35,3	19,0	28,4	17,2	8,6
Medium	42,9	38,1	23,9	20,9	19,4	5,6
Grote	34,8*	33,9	26,3	25,7	16,9	5,7
Gemeente locatie						
Centrum	27,2	31,3	31,0	23,8	13,9	5,1
1 ^{ste} kroon	42,7	34,8	22,5	26,8	19,4	6,4
2 ^{de} kroon	39,8***	37,7	23,4*	23,7	18,2	6,2
Verblijfsduur						
0-4	28,4	33,7	33,7	27,9	20,5	6,8
5-9	40,0	22,4	24,7	27,1	17,6	11,8
10-24	44,3	38,2	26,4	25,4	22,1	5,0
25-40	38,3	34,3	21,1	26,4	14,9	6,6
41+	35,8*	37,2*	22,2*	20,1	14,0*	4,1*

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 88. Q57 – Brussels gezamenlijk beheer (gemiddelde schaal 1-4) en Q58 – redenen voor keuze (%)

	Q57 Gezamenlijk beheer Gemeenschappen	Q58 Financiële keuze	Q58 Taal keuze
Taal			
FR	2,24	59,9	40,1
NL	2,34	59,9	40,1
EN	2,21	55,7	44,3
Geslacht			
Man	2,28	56,8	43,2
Vrouw	2,37	60,9	39,1
Leeftijd			
18-24	2,55	56,4	43,6
25-34	2,37	56,3	43,7
35-44	2,52	60,9	39,1
45-54	2,36	65,0	35,0
55-64	1,94	58,8	41,2
65+	1,72***	54,3	45,7
Opleidingsniveau			
Laag	2,57	58,6	41,3
Midden	2,27	56,0	44,0
Hoog	2,27**	60,0	40,0
Nationaliteit			
Belgische	2,37	59,8	40,2
EU	2,10	51,2	48,8
Niet-EU	2,38	61,4	38,6
Gemeentegrootte			
Kleine	2,06	58,8	41,2
Medium	2,18	51,4	48,6
Grote	2,41***	61,2	38,8*
Gemeente locatie			
Centrum	2,55	60,8	39,2
1 ^{ste} kroon	2,30	57,1	42,9
2 ^{de} kroon	2,17***	58,5	41,5
Verblijfsduur			
0-4	2,27	58,9	41,1
5-9	2,39	52,6	47,4
10-24	2,39	59,1	40,9
25-40	2,53	57,4	42,6
41+	2,05***	61,5	38,5

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 89. Q60 en Q61 – Persoonlijke en collectieve ongerustheid wegens energiecrisis en Q62_1 tot 4 – Vertrouwen (gemiddelde schaal 1-10)

	Q60 Energiecrisis Persoonlijke ongerustheid	Q61 Energiecrisis Collectieve ongerustheid	Q62_1 Vertrouwen politie	Q62_2 Vertrouwen College	Q62_3 Vertrouwen Gemeenteraad	Q62_4 Vertrouwen OCMW
Taal						
FR	6,82	6,98	5,97	5,58	5,61	5,93
NL	6,89	7,10	6,07	6,08	5,94	6,28
EN	6,23	6,34	6,10	5,85	5,99	6,26
Geslacht						
Man	6,73	6,78	6,23	6,08	6,02	6,32
Vrouw	7,07*	7,29***	6,32	6,00	5,97	6,20
Leeftijd						
18-24	7,01	7,18	6,00	6,13	6,29	6,44
25-34	6,85	7,06	5,93	6,04	5,93	6,24
35-44	7,02	7,11	6,68	6,32	6,21	6,59
45-54	7,16	7,13	6,61	6,05	5,88	6,24
55-64	6,86	6,94	5,79	5,40	5,44	5,63
65+	6,18*	6,33*	6,56***	5,81*	5,89*	5,96**
Opleidingsniveau						
Laag	7,20	7,32	6,21	6,06	6,05	6,29
Midden	7,25	7,46	6,18	5,95	5,89	6,16
Hoog	6,60***	6,68***	6,34	6,08	6,04	6,32
Nationaliteit						
Belgische	6,90	7,02	6,26	5,96	5,87	6,25
EU	6,71	6,95	6,19	6,29	6,34	6,41
Niet-EU	7,09	6,96	6,24	6,03	6,14	6,07
Gemeentegrootte						
Kleine	6,73	7,03	5,74	5,60	5,54	6,06
Medium	6,85	6,94	6,12	5,91	6,05	6,21
Grote	6,92	7,03	6,40*	6,15*	6,05	6,32
Gemeente locatie						
Centrum	7,17	7,19	7,12	6,91	6,70	6,93
1 ^{ste} kroon	6,87	7,10	5,90	5,69	5,60	5,94
2 ^{de} kroon	6,71*	6,80*	6,06***	5,78***	5,90***	6,13***
Verblijfsduur						
0-4	7,05	7,18	6,67	6,75	6,65	6,69
5-9	7,39	7,76	6,22	6,38	6,44	6,60
10-24	6,83	7,04	5,95	5,86	5,86	6,19
25-40	6,62	6,75	6,24	5,96	5,92	6,33
41+	6,97*	6,92*	6,35*	5,74***	5,66***	5,89**

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001

Tabel 90. Q62_5 tot 8 en Q63 – vertrouwen – (gemiddelde schaal 1-10)

	Q62_5 Vertrouwen gemeentelijke administratie	Q62_6 Vertrouwen Brusselse regering	Q62_7 Vertrouwen Brussels Parlement	Q62_8 Vertrouwen Gewestelijke administratie	Q63 Interpersoonlijk vertrouwen
Taal					
FR	6,16	5,47	5,40	5,55	5,04
NL	6,45	5,79	5,86	5,92	5,85
EN	6,48	5,77	5,74	5,77	5,41
Geslacht					
Man	6,52	5,90	5,90	6,00	5,90
Vrouw	6,42	5,93	5,84	5,99	5,28***
Leeftijd					
18-24	6,61	6,47	6,29	6,35	5,75
25-34	6,32	5,99	5,92	6,15	5,86
35-44	6,62	6,28	6,40	6,42	6,06
45-54	6,51	5,79	5,76	5,91	5,51
55-64	6,28	4,96	4,85	5,09	4,88
65+	6,44	5,08***	5,02***	5,06***	4,55***
Opleidingsniveau					
Laag	6,59	5,98	5,98	6,04	5,46
Midden	6,38	5,75	5,71	5,83	5,20
Hoog	6,48	5,98	5,93	6,07	5,87**
Nationaliteit					
Belgische	6,43	5,80	5,77	5,91	5,54
EU	6,61	6,06	6,05	6,16	5,81
Niet-EU	6,48	6,40	6,18	6,31	5,45
Gemeentegrootte					
Kleine	6,51	5,22	5,15	5,34	4,99
Medium	6,55	5,66	5,71	5,71	5,12
Grote	6,44	6,11***	6,04**	6,19***	5,87***
Gemeente locatie					
Centrum	7,06	7,01	6,98	7,03	7,00
1 ^{ste} kroon	6,11	5,61	5,52	5,80	5,24
2 ^{de} kroon	6,42***	5,47***	5,47***	5,49***	5,03***
Verblijfsduur					
0-4	6,82	6,69	6,57	6,71	6,34
5-9	6,82	6,46	6,44	6,29	6,20
10-24	6,38	5,91	5,80	5,90	5,49
25-40	6,44	5,85	5,86	6,06	5,49
41+	6,28*	5,31***	5,33***	5,47***	5,20***

*p<0.1 ; **p<0.01 ; ***p<0.001